HE 94/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja rikoslain 48 luvun 3 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi ympäristönsuojelulakiin säännökset uudesta ympäristölupamenettelyä kevyemmästä ennakkovalvonnallisesta ilmoitusmenettelystä. Olemassa olevat ilmoitusmenettelyt jäisivät lakiin kertaluonteista toimintaa koskevana ilmoitusmenettelynä. Eräät nykyisin luvanvaraiset toiminnat ehdotetaan siirrettäväksi uuteen ilmoitusmenettelyyn. Ilmoituksenvaraiset toiminnat, joista suurin yksittäinen ryhmä olisi eläinsuojat, määriteltäisiin lain liitteessä 4. Useita lain pykäliä tarkistettaisiin siten, että ympäristöluvanvaraista ja osin rekisteröitävää toimintaa koskevat säännökset ulotettaisiin koskemaan myös ilmoituksenvaraista toimintaa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan eräitä täsmennyksiä lain ympäristöluvanvaraisia toimintoja koskevaan liitteeseen sekä ympäristörikkomusta koskevan rikoslain rangaistussäännöksen muuttamista.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

_____

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....1
SISÄLLYS....2
YLEISPERUSTELUT....4
1 JOHDANTO....4
2 NYKYTILA....6
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö....6
2.1.1 Ympäristöluvanvaraiset toiminnot ja ympäristölupamenettely....6
2.1.2 Ympäristöluvanvaraisten toimintojen määrien kehityksestä valtiolla ja kunnissa....9
2.1.3 Ympäristölupahakemusten käsittelyajat valtiolla ja kunnissa....11
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö....13
2.2.1 Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyyn liittyvästä lainsäädännöstä eräissä maissa....13
2.2.2. Lupa- ja rekisteröintivelvoitteita koskevasta EU-lainsäädännöstä....16
2.3 Nykytilan arviointi....18
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET....19
3.1 Tavoitteet....19
3.2 Keskeiset ehdotukset....20
3.2.1 Yleisen ilmoitusmenettelyn säädösperusta....20
3.2.2. Yleiseen ilmoitusmenettelyyn siirrettävät toiminnat....21
3.2.3. Muut ehdotetut muutokset....22
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET....23
4.1 Tausta....23
4.2 Taloudelliset vaikutukset....23
4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan....25
4.4 Ympäristövaikutukset....26
4.5 Yhteiskunnalliset vaikutukset....27
5 ASIAN VALMISTELU....27
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto....27
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen....27
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ....32
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT....33
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT....33
1.1 Ympäristönsuojelulaki....33
1.2 Rikoslaki....47
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET....47
3 VOIMAANTULO....47
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS....48
LAKIEHDOTUKSET....52
Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta....52
LIITE 1....68
LUVANVARAISET TOIMINNAT....68
LIITE 3....80
ELÄINSUOJAN JA TURKISTARHAN LUPA- JA TOIMIVALTARAJAN SEKÄ ELÄINSUOJAN ILMOITUKSENVARAISUUSRAJAN LASKEMISESSA KÄYTETTÄVÄT ELÄINYKSIKKÖKERTOIMET....80
LIITE 4....82
ILMOITUKSENVARAISET TOIMINNAT....82
Laki rikoslain 48 luvun 3 §:n muuttamisesta....84
LIITE....85
RINNAKKAISTEKSTIT....85

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....85
LIITE 1 111
LUVANVARAISET TOIMINNAT 111
LIITE 3 120
ELÄINSUOJAN JA TURKISTARHAN LUPA- JA TOIMIVALTARAJAN SEKÄ ELÄINSUOJAN ILMOITUKSENVARAISUUSRAJAN LASKEMISESSA KÄYTETTÄVÄT ELÄINYKSIKKÖKERTOIMET 120
Laki rikoslain 48 luvun 3 §:n muuttamisesta 122

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Ympäristöministeriö asetti marraskuussa 2011 ympäristönsuojelulain ja -asetuksen sekä eräiden muiden säädösten uudistamista valmistelevan hankkeen (YM038:00/2011).

Uudistushankkeen ensimmäisessä vaiheessa keskityttiin niihin asioihin, joita koskevat säännösmuutokset ja uudet säännökset olivat kiireisimpiä toteuttaa, kuten teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2010/75/EU, jäljempänä teollisuuspäästödirektiivi, Industrial Emissions Directive, IED) täytäntöönpano ja perustuslain kannalta välttämättömät uudistukset.

Uudistushankkeen ensimmäisen vaiheen ehdotusten pohjalta valmisteltu hallituksen esitys ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 214/2013 vp) annettiin eduskunnalle joulukuussa 2013. Uusi ympäristönsuojelulaki (527/2014, jäljempänä ympäristönsuojelulaki) tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014 ja uusi valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014, ympäristönsuojeluasetus) 10 päivänä syyskuuta 2014. Hyväksyessään ympäristönsuojelulain ja siihen liittyvät eräät muut lait eduskunta (EV 67/2014 vp, Hallituksen esitys ympäristönsuojelulaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta) hyväksyi muun muassa seuraavan lausuman: Eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa ympäristölupien joutuisaan käsittelyyn riittävät voimavarat sekä saattaa kiireellisesti valmiiksi uudistuksen, jolla ympäristölupamenettelyjä tehostetaan, kevennetään ja nopeutetaan.

Uudistushankkeen toisessa vaiheessa keskityttiin ympäristölupamenettelyn sujuvoittamiseen ja keventämiseen siten, että pääpaino oli niissä aiheissa ja asiakokonaisuuksissa, jotka jo ensimmäisen vaiheen valmistelun yhteydessä oli tunnistettu valmistelua vaativiksi. Hankkeen toisen vaiheen ehdotusten pohjalta valmisteltu hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain muuttamisesta (HE 257/2014 vp) annettiin eduskunnalle marraskuussa 2014. Ympäristönsuojelulain muutos (423/2015) tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2015 ja maa-aineslain muutos (424/2015) tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015. Edellä mainituilla säädösmuutoksilla:

— yhdistettiin maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain samaa hanketta koskevat erilliset lupamenettelyt siten, että yhteiskäsittelyssä noudatetaan ympäristönsuojelulain menettelysäännöksiä;

— kumottiin ympäristölupamääräysten tarkastusmenettely ja korvattiin se säännölliseen valvontaan liittyvällä valvontaviranomaisen velvollisuudella tarkastella luvan muuttamisen perusteiden olemassaoloa;

— rajattiin kaikki vaiheet käsittävä lupamenettely aikaisempaa suppeampaan joukkoon laitosten muutostilanteita;

— nostettiin eläinsuojien luvanvaraisuuden kynnysarvoja ja määriteltiin lain tasolla luparajojen laskentatavat erilaisissa soveltamistilanteissa.

Edellä selostettujen säädösmuutosten voimaantulon jälkeen ympäristölupamenettelyn sujuvoittamiseen ja keventämiseen tähtäävien toimien kartoittamista on edelleen jatkettu, osin pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaan perustuen ja sen tavoitteita toteuttaen. Yksi hallitusohjelman kärkihankkeista on säädösten sujuvoittaminen. Hankkeen tavoitteena on säädös-

politiikan ohjauksen selkeyttäminen, sääntelyn nettomääräinen keventäminen ja säädöksille vaihtoehtoisten ohjauskeinojen käytön lisääminen. Hallituksen päämääränä on sääntelyn purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen. Osana tätä kärkihanketta sujuvoitetaan myös lupa- ja valitusmenettelyjä. Lisäksi hallitusohjelman mukaan teollisuuden kustannukset ja kuntien tehtävät eivät saa kasvaa ja EU-lainsäädännön kansallisessa täytäntöönpanossa on vältettävä lisäsääntelyä.

Jo ennen hallitusohjelman julkaisemista ympäristöministeriö asetti 5 päivänä marraskuuta 2014 tekemällään päätöksellä arviointiryhmän arvioimaan ympäristöön kohdistuvien lupa- ja arviointimenettelyiden sujuvoittamista ja tehostamista koskevia toteuttamisvaihtoehtoja. Ministeri Lauri Tarastin johdolla työskennelleen arviointiryhmän, jäljempänä Tarastin arviointiryhmä, työn lähtökohtana oli, että investointi- ja elinkeinohankkeet voisivat edetä nykyistä sujuvammin ja nopeammin ympäristönsuojelun tavoitteista tinkimättä. Tarastin arviointiryhmä sai työnsä päätökseen maaliskuussa 2015 ja ehdotti raportissaan kaikkiaan 19 toimenpidettä ympäristömenettelyjen sujuvoittamiseksi. Useimmat ehdotetuista toimenpiteistä on pääpiirteissään toteutettu ja loputkin arviointiryhmän esittämistä toimenpidekokonaisuuksista ovat jatkovalmisteltavana. Tarastin arviointiryhmä ehdotti muun muassa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja kaavoituksen nykyistä tehokkaampaa yhteensovittamista, ennakkoneuvotteluja koskevien säännösten lisäämistä lainsäädäntöön, lupavelvollisuuden keventämistä eräiltä osin, sähköisten menettelyjen kehittämistä sekä valituslupajärjestelmän laajentamista. Lisäksi ympäristönsuojelulakiin ehdotettiin lisättäväksi säännökset sähköisestä neuvonnasta kaikissa ympäristölupahankkeissa.

Pian Tarastin arviointiryhmän asettamisen jälkeen ympäristöministeriö päätti jatkaa ympäristönsuojelulain uudistamishanketta. Samalla alkoi ympäristönsuojelulain uudistamisen kolmas vaihe, jonka toimikaudeksi määriteltiin 1.1.—31.12.2015. Tarastin arviointiryhmän ehdotusten jatkovalmisteltua tehtiin osittain tämän uudistushankkeen yhteydessä.

Uudistushankkeen kolmannen vaiheen tavoitteena oli arvioida ympäristönsuojelulain muutostarpeita, jotka koskevat:

— lupamenettelyn sujuvoittamista erityisesti asianosaisten kuulemisen ja osallistumisoikeuksien varaamisen osalta;

— ympäristönsuojelulain mukaisten luvanvaraisten laitosten luetteloa tavoitteena nostaa luvanvaraisuuskynnyksiä;

— toimialakohtaisten valtioneuvoston asetusten ja niihin liittyvän rekisteröintimenettelyn käyttöä luvanvaraisuuden sijaan sekä laitosten luvanvaraisuuteen liittyviä lupaviranomaisten toimivaltasäännöksiä;

— eläinsuojien osalta edellytyksiä säätää nyt ympäristölupamääräyksissä ratkaistavista asioista toimialakohtaisessa valtioneuvoston asetuksessa, jonka jälkeen arvioidaan, missä laajuudessa asetus mahdollistaa eri toimintojen siirtämisen lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn tai mahdollistaa nyt lupamenettelyssä ratkaistavien asioiden määrän rajaamisen.

Uudistushankkeen kolmannessa vaiheessa tuli edellä mainittujen arvioiden pohjalta valmistella tarpeelliset säädös- ja muut ehdotukset. Tässä työssä tuli uudistamishankkeen asettamispäätöksen mukaisesti huomioida Tarastin arviointiryhmän arvio ympäristöhallinnon lupamenettelyiden sujuvoittamiseksi ja tehostamiseksi. Lisäksi oli otettava huomioon muut hankkeet, jotka koskevat ympäristölupamenettelyä ja siihen liittyviä viranomaisia, sekä voimavarojen kehitys aluehallinnon viranomaisissa.

Uudistushankkeen kolmas vaihe jaettiin kolmeen projektiin. Uudistushankkeen kolmannen vaiheen projektin 1 työssä jatkettiin ympäristölupamenettelyn sujuvoittamiseksi tarpeellisten toimien ja muutostarpeiden arviointia ja tehtiin muutosehdotuksia säännöksiin, jotka koskevat tiedottamista, osallistumista, osallistumisoikeuksien varaamista ja asianosaisten kuulemista lupamenettelyssä ja eräitä muita ehdotuksia lupamenettelyn tehostamisesta. Uudistushankkeen kolmannen vaiheen projektin 7 työssä tarkasteltiin ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 mukaista laitosluetteloa ja arvioitiin luettelon toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta ympäristönsuojelun toteutumisen kannalta, ottaen huomioon lupa- ja valvontaviranomaisten voimavarat. Edelleen projektissa tehtiin ehdotuksia edellä mainittujen toimintojen luvanvaraisuusrajojen nostamisesta ja toimintojen siirtämisestä ympäristönsuojelulain liitteen 2 piiriin rekisteröitäväksi toiminnaksi. Projektissa tehtiin myös ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi, joiden avulla voitaisiin edelleen keventää luvanvaraisuutta (jatkoselvitykset). Uudistushankkeen kolmannen vaiheen projektin 6 työ koski eläinsuojien lupamenettelyn kehittämistä ja erityiskysymyksiä. Selvitettiin edellytyksiä säätää nyt lupamääräyksissä ratkaistavista asioista toimialakohtaisessa valtioneuvoston asetuksessa ja tämän selvityksen perusteella arvioitiin edellytyksiä siirtää eläinsuojia lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn tai rajata lupamenettelyssä ratkaistavien asioiden määrää. Lisäksi selvitettiin lupaviranomaisten toimivallanjakoa.

Uudistushankkeen kolmannen vaiheen eri projektien loppuraportit olivat lausunnoilla keväällä 2016. Saadun lausuntopalautteen pohjalta ympäristöministeriössä on päädytty siihen, että eri projektien ehdotuksia toteutetaan vaiheittain. Suuri osa projektien ehdotuksista edellytti perusteellista jatkovalmistelua ja lisäselvityksiä.

Syyskuussa 2017 tuli voimaan ympäristönsuojelulain muutos (437/2017), jolla toteutettiin uudistushankkeen kolmanteen vaiheeseen kuuluneen projektin 7 ehdotuksia, jotka oli mahdollista toimeenpanna ilman laajempia lisäselvityksiä (HE 8/2017 vp). Kyse on kansallisesti luvanvaraisten laitosten luvanvaraisuuskynnysten nostamisesta ja luvanvaraisuuksista luopumisesta sekä toimintojen siirtämisestä rekisteröintimenettelyyn. Lisäksi lain muutoksella toteutettiin myös uudistushankkeen kolmannen vaiheen projektin 1 ehdotus, jolla ympäristönsuojelulakiin lisättiin hallintolaissa tarkoitettua viranomaisten neuvontavelvollisuutta täydentävät säännökset.

Projekti 7 hahmotteli raportissaan uutta ilmoitusmenettelyä, joka voisi korvata eräiden toimintojen ympäristöluvan ja ehdotti asian tarkempaa selvittämistä. Eläinsuojien ympäristölupamenettelyn kehittämistä käsittelevä projekti 6 esitti raportissaan, että eläinsuojien lupamääräyksistä säätäminen valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoituksenmukaisimmin toteutettavissa siten, että eläinsuojiin sovellettaisiin projektiryhmän 7 hahmottelemaa ilmoitusmenettelyä.

Tällä esityksellä toteutettaisiin projektin 7 ehdotus uudeksi ilmoitusmenettelyksi, johon osa ympäristöluvanvaraisista toiminnoista siirrettäisiin sekä projektin 6 ehdotus, jonka mukaisesti esitetään eläinsuojien ympäristölupamenettely siirrettäväksi ilmoitusmenettelyyn siten, että eläinsuojien ympäristönsuojeluvaatimuksista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1 Ympäristöluvanvaraiset toiminnot ja ympäristölupamenettely

Ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaan ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla on oltava ympäristölupa. Ympäristölupaa edellyttävät toiminnat on lueteltu lain liitteessä. Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään liitteen 1 taulukossa 1 (direktiivilaitos) ja taulukossa

2, on oltava lupa. Ympäristölupa on lisäksi oltava 27 §:n 2 momentin mukaan toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesilain mukaan luvanvaraisesta hankkeesta, jätevesien johtamiseen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun noron pilaantumista ja toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 28 §:ssä säädetään toiminnan luvanvaraisuudesta pohjavesialueilla. Pykälän soveltamisalaan kuuluvien toimintojen osalta luvanvaraisuuden määrittelyyn ei sisälly pilaantumisriskin arviointia, vaan toimintaan on aina haettava lupa, jos se sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle. Pykälän 1 momentissa säädetään liitteen 2 mukaisten rekisteröitävien jakeluasemien, asfalttiasemien ja keskisuurten polttolaitosten luvanvaraisuudesta pohjavesialueella. Pykälän 2 momentissa säädetään, että liitteessä 1 ja 2 tarkoitettuun, mutta niitä vähäisempään toimintaan ja liitteessä 2 tarkoitettuun kemiallisen pesulan toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Lisäksi säännös koskee sellaisia rekisteröitäviä toimintoja vähäisempiä toimintoja, jotka on rajattu rekisteröinnin ulkopuolelle.

Pohjavesialue määritellään ympäristönsuojelulain 5 §:n 12 kohdassa. Määritelmän mukaan pohjavesialueella tarkoitetaan geologisin perustein rajattavissa olevaa aluetta, jolla sijaitseva maaperän muodostuma tai kallioperän vyöhyke mahdollistaa merkittävän pohjaveden virtauksen tai vedenoton. Ympäristönsuojelulain 28 §:n mukainen luvantarve pohjavesialueilla ei kuitenkaan koske kaikkia kyseisen määritelmän mukaisia pohjavesialueita, vaan se kohdistuu toimintoihin, jotka sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle. Tämä käsite vastaa vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) 10 b §:n mukaisia 1-luokan ja 2-luokan pohjavesialueita. Mainitun säännöksen mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus luokittelee pohjavesialueet niiden vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden ja suojelutarpeen perusteella.

Lain 30 §:ssä säädetään liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän toiminnan luvanvaraisuudesta. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädetään, että rekisteröitävä toiminta edellyttää ympäristölupaa, jos se on osa direktiivilaitoksen toimintaa. Lupaa ei tarvita sellaiselle luvanvaraisen laitoksen osalle, joka voidaan rekisteröidä ja joka ei ole osa direktiivilaitosta. Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädetään, että ympäristölupa on oltava, jos toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädetään luvanvaraisuudesta 28 §:n perusteella, kun toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle.

Ympäristölupaa haetaan valtion tai kunnan ympäristölupaviranomaiselta. Lupamenettely käsittää varsinaisen lupaharkinnan ja lupapäätöksen antamisen lisäksi muun muassa kuulutusmenettelyn ja siihen liittyvän asianosaisten kuulemisen, laissa edellytettyjen ja tarvittavien muiden lausuntojen hankkimisen sekä lupapäätöksestä tiedottamisen. Päätöksessä rajoitetaan lupamääräyksin toiminnasta aiheutuvia päästöjä ja niistä johtuvaa ympäristön pilaantumista ja määrätään päästöjen ja vaikutusten tarkkailusta. Lisäksi lupapäätöksessä määrätään tarvittaessa korvauksia päästöistä johtuvasta vesistön pilaantumisesta aiheutuvista haitoista. Lupaharkinta ja päästömääräykset perustuvat toiminnan luonteen ja sijoituspaikan huomioon ottavaan tapauskohtaiseen harkintaan. Lupapäätöksestä voi valittaa Vaasan hallinto-oikeuteen ja edelleen valitusluvan kautta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Lain 7 luvussa säädetään erikseen teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan kuuluvien direktiivilaitosten parasta käyttökelpoista tekniikka koskevasta lupaharkinnasta.

Ympäristönsuojelulain 11 luvussa tarkoitettu toiminnan rekisteröinti on hallinnollinen kirjaamismenettely, jonka yhteydessä ei voi antaa yksittäistä toimintoa koskevia ympäristönsuojelumääräyksiä, vaan kyseisiä toimialoja koskevista ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksilla. Rekisteröinti tehdään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ympäristönsuojelulain 12 luvussa säädetään erikseen joukko toimintoja ilmoitusvelvollisiksi, joiden johdosta viranomainen antaa päätöksen, jonka tulee sisältää tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, toiminnan järjestämiseen liittyvien jätelain mukaisten velvollisuuksien täyttämiseksi, toiminnan tarkkailemiseksi ja asukkaille tiedottamiseksi. Ilmoitusvelvollisuus koskee tilapäistä toimintaa, kuten rakentamista tai yleisötilaisuuksia, josta voisi aiheutua erityisen häiritsevää melua tai tärinää. Lisäksi ilmoitusvelvollista on 31 §:ssä tarkoitettu koeluontoinen lyhytaikainen toiminta, jonka tarkoituksena on kokeilla uutta tekniikkaa, raaka- tai polttoainetta, valmistus- tai polttomenetelmää tai puhdistuslaitetta taikka käsitellä jätettä laitos- tai ammattimaisesti tällaisen toiminnan vaikutusten, käyttökelpoisuuden tai muun näihin rinnastettavan seikan selvittämiseksi. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Pilaantuneen maaperän puhdistamistoimenpiteet ovat ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaan ilmoitusvelvollisia silloin, kun ne eivät ole luvanvaraisia. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista ja valtion valvontaviranomainen tekee ilmoituksen johdosta päätöksen, joka sisältää määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista, maa-aineksen hyödyntämisestä sekä tarkkailusta.

Ilmoitusvelvollisuus syntyy ympäristönsuojelulain 12 luvun säännösten mukaan niin ikään poikkeuksellisissa tilanteissa, jotka johtuvat onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta yllättävästä, toiminnasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta toiminnassa siten, että poikkeuksellisesta tilanteesta aiheutuu tai uhkaa aiheutua päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa taikka luvanvaraisessa toiminnassa tai rekisteröitävässä toiminnassa ympäristölupaa tai valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia ei voida noudattaa. Ilmoitus on tehtävä viipymättä toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka johdosta viranomainen tekee edellä kuvatun kaltaisen päätöksen.

Ympäristönsuojelulain 96 §:ssä säädetään ympäristölupamenettelyä kevyemmästä menettelystä eräissä asiaryhmissä, joita ovat kansallisesti luvanvaraisen toiminnan olennainen muuttaminen (29 §), seurannan ja tarkkailun suunnitelman hyväksyminen (64 §), tarkkailumääräysten muuttaminen (65 §), luvan tarkistaminen parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskevien uusien päätelmien seurauksena (81 §), luvan rauettaminen (88 §), luvan muuttaminen (89 §), luvan täydentäminen tai täsmentäminen erityisen selvityksen perusteella (90 §), lupamääräyksen määräajan pidentäminen (91 §), luvan peruuttaminen (93 §), toiminnan lopettamista koskevien määräysten antaminen (94 § 3 mom.), suurten polttolaitosten lupamääräysten tarkistaminen valtioneuvoston päätöksessä tarkoitettujen päästöraja-arvojen johdosta (103 §), luvanvaraisuuden mahdollista raukeamista koskevan selventävän päätöksen antaminen (231 §) sekä eräät suuriin polttolaitoksiin ja jätteen rinnakkaispolttolaitoksiin liittyvät siirtymäsäännökset. Kevennetty menettely merkitsee esimerkiksi sitä, että menettelyn yhteydessä kuultavien asianosaisten piiri määräytyy vireillä olevan muutoksen asiasisällön, ei alkuperäisen luvan asianosaispiirin mukaan. Samoin asian merkityksestä ja laadusta riippuen hakemus voidaan antaa asianosaisille tiedoksi muutoin kuin kuuluttamalla kunnan ilmoitustaululla ja Internetissä. Vastaavasti lupapäätöksestä tiedottaminen asianosaisille voi olla tavanomaista suppeampaa, jos asian laatu sen sallii ja jos tieto asianosaisille voidaan antaa muulla tavalla.

2.1.2 Ympäristöluvanvaraisten toimintojen määrien kehityksestä valtiolla ja kunnissa

Ympäristöluvanvaraisia toimintoja oli vuoteen 2010 saakka noin 21 000, joista noin 7 000 oli valtion lupaviranomaisen ja 14 000 kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia. Rekisteröintimenettelyn käyttöönotto vuonna 2010 siirsi noin 3 000 toimintaa luvanvaraisuuden piiristä rekisteröinnin piiriin.

Ympäristönsuojelulain uudistuksen ensimmäisessä vaiheessa, joka tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014, luvanvaraisuuden ulkopuolelle rajattiin muun muassa ovi- ja ikkunatehtaat sekä keksitehtaat ja leipomot, joita arvioitiin olleen yhteensä muutamia kymmeniä. Samassa yhteydessä luvanvaraisten laitosten luettelosta poistettiin lähinnä elintarviketeollisuuden toimintoja, muun muassa tärkkelystehdas, hedelmä- tai marjavalmistetehdas, hiivatehdas, mallastehdas ja kahvipaahtimo. Näistä osa saattaa jatkossakin tarvita luvan esimerkiksi orgaanisten liuottimien käytön luvanvaraisuusrajan ylittyessä tai elintarviketeollisuuden direktiivilaitosten luvanvaraisuuden perusteella.

Ympäristönsuojelulain uudistamisen ensimmäisessä vaiheessa laitosluetteloon lisättiin mineraaliöljytuotteita valmistava tehdas ja soveltamisalaa laajennettiin koskemaan myös alle 10 hehtaarin turvetuotantoalueita, joita arvioitiin olevan 250—300 kappaletta. Joidenkin toimintojen luvanvaraisuuskynnystä joko nostettiin (muun muassa puulevyjen valmistus, pintakäsittelylaitokset sekä eräät elintarviketeollisuuden laitokset) tai laskettiin (muun muassa kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä laitos sekä panimo), mutta toimintojen tarkemmista lukumääristä ei tuolloin ollut arviota niiden kuuluessa pääosin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan.

Ympäristönsuojelulain uudistamisen toisessa vaiheessa, joka tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2015, luvanvaraisuus poistettiin kokonaan pienimmiltä karjasuojilta (3 100 kpl) ja turkistarhoilta (200 kpl). Samassa yhteydessä luovuttiin määrävälein tehtävästä ympäristölupamääräysten tarkistamismenettelystä. Muutoksen arvioitiin vähentävän vireille tulevia lupahakemuksia vuosittain 400—1 150 hakemuksen verran. Uudistus vähensikin merkittävästi vireille tulevien lupahakemusten määriä sekä valtiolla että kunnissa.

Ympäristönsuojelulain uudistamisen kolmannessa vaiheessa, joka tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2017, luvanvaraisuus poistettiin eräiltä toiminnoilta kuten pellettien puristustoiminnoilta ja pelastustoiminnan helikopterilentopaikoilta. Lisäksi kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat siirrettiin rekisteröintimenettelyyn sekä eräiden liuottimia käyttävien toimintojen lupakynnyksiä nostettiin ja siirrettiin uuden lupakynnyksen alle jäävät toiminnat rekisteröintimenettelyyn. Kaikkiaan toimintoja, joiden luvanvaraisuutta kolmannessa vaiheessa kevennettiin, oli noin 390. Näistä osa sijaitsee pohjavesialueella, jolloin luvanvaraisuus säilyy.

Uudistusten seurauksena luvanvaraisten toimintojen määrän on aiemmin arvioitu vähentyneen 2010-luvulla noin 6 300:lla noin 14 700:een (valtio 7 000, kunnat 7 700). Syksyllä 2016 tehty uusi laskelma osoittaa, että valtion viranomaisten myöntämien ympäristölupien ja valvomien laitosten määrä on nykyään noin 5 100 eli määrässä on laskua edelleen lähes 2 000 laitosta. Muutokseen ovat todennäköisesti vaikuttaneet paitsi lainsäädännön muutokset myös yleinen taloudellinen tilanne. Loppuvuodesta 2016 tehdyn selvityksen perusteella kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten toimivaltaan kuuluvia luvanvaraisia toimintoja on noin 10 100. Luvanvaraisia toimintoja olisi siten valtakunnallisesti yhteensä noin 15 200 kappaletta.

Ympäristönsuojelulain 96 §:ssä tarkoitettu kevennetty menettely lisättiin lakiin vuonna 2014. Noin 5—10 prosentissa valtion ympäristölupaviranomaisen tekemistä ratkaisuista perusteluissa on mainittu sovelletun ympäristönsuojelulain 96 §:n mukaista kevennettyä menettelyä ja

valtion lupaviranomaisten ratkaisemista asioista noin 15—20 prosenttia kuuluu asiaryhmiin, joissa kyseistä kevennettyä menettelyä voidaan soveltaa.

Tilanne aluehallintovirastoissa vuosina 2015 ja 2016

Vireille tulleiden ympäristölupahakemusten määrät ovat vähentyneet kaikissa aluehallintovirastoissa vuosina 2015 ja 2016. Ympäristönsuojelulain mukaisia lupa-asioita tuli vuonna 2015 vireille 565 kappaletta, mikä oli noin 40 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Vireille tulleiden lupa-asioiden määrä väheni edelleen 20 prosenttia vuodesta 2015 vuoteen 2016, jolloin lupahakemuksia saapui yhteensä 452 kappaletta. Pääosa vähennyksestä johtuu ympäristönsuojelulain muutoksesta, jolla luovuttiin säännönmukaisesta lupamääräysten tarkistamismenettelystä. Kolmeen aluehallintovirastoon oli palkattu lisähenkilöstöä hakemusruuhkien purkuun vuosina 2015 ja 2016. Tällöin käsiteltiin tehostetusti pitkään vireillä olleita hakemuksia, mikä vaikuttanee jonkin verran pidentävästi keskimääräisiin käsittelyaikoihin.

Taulukossa 1 on esitetty esimerkinomaisesti aluehallintovirastojen vuonna 2015 antamien ympäristönsuojelulain mukaisten sekä YSL:n ja vesilain mukaisten niin sanottujen sekahankkeiden lupapäätösten määrät. Eniten päätöksiä annettiin eläinsuojille (160 päätöstä), jätteiden käsittelytoiminnoille (143 päätöstä), energian tuotantoon (138 päätöstä) sekä turvetuotantoon (120 päätöstä). Lukuihin sisältyvät niin myönteiset kuin kielteiset päätökset, perutut ja käsittelemättä jätetyt hakemukset ja muut vastaavat. Lukuihin eivät sisälly annetut ilmoitus-, korvaus- ja oikaisuvaatimuspäätökset.

Energiantuotannon päätösten määrän poikkeuksellinen korostuminen johtuu ympäristönsuojelulain 233 §:stä, jonka mukaan suurten polttolaitosten toiminnanharjoittajien tuli jättää hakemus teollisuuspäästödirektiivin mukaisesti lupamääräysten tarkistamiseksi polttoainetehon yhteenlaskusäännön (98 §) soveltamiseksi viimeistään 31.10.2014.

Taulukko 1. Aluehallintovirastojen myöntämien ympäristönsuojelulain mukaisten lupapäätösten lukumäärät toimialoittain vuonna 2015 (Suomen ympäristökeskus)

Toimiala	**Ympäristölupapäätösten määrä 2015**
Metsäteollisuus	23
Metalliteollisuus	30
Energian tuotanto	138
Kemianteollisuus, kemikaalien käsittely	47
Malmien ja mineraalien kaivaminen ja tuotanto	33
Turvetuotanto	120
Nahan tai tekstiilien tuotanto tai käsittely	1
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	16
Eläinsuojat	160
Kalankasvatus	31
Liikenne	24
Jäte- ja raakavedenpuhdistus	70
Jätteiden käsittely	143

Toimiala	Ympäristölupapäätösten määrä 2015
Pilaantuneet maat	1
Muu toiminta	16
Kaikki yhteensä	**853**

2.1.3 Ympäristölupahakemusten käsittelyajat valtiolla ja kunnissa

Aluehallintovirastojen käsittelemien ympäristölupahakemusten käsittelyajat ovat käytännössä pidentyneet koko virastojen olemassaolon ajan vuodesta 2010 alkaen. Kuvassa 1 on esitetty ympäristölupahakemusten käsittelyaikojen keskiarvot ja mediaaniarvot aluehallintovirastojen vuosina 2010—2016 antamissa ympäristönsuojelulain mukaisissa lupapäätöksissä.

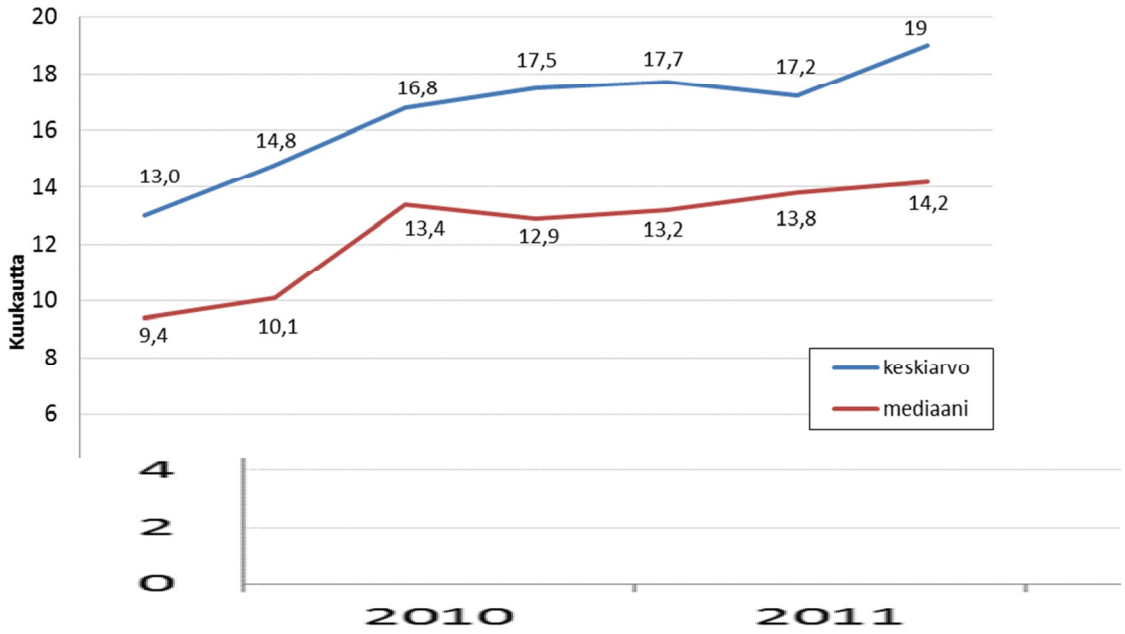

Kuva 1. Ympäristölupien keskimääräiset käsittelyajat ja käsittelyaikojen mediaaniarvot kuukausina aluehallintovirastoissa vuosina 2010—2016. (Suomen ympäristökeskus)

Aluehallintovirastojen toimivaltaan kuuluville ilmoitusmenettelyyn siirrettäviksi esitetyille toiminnoille annettiin lupapäätöksiä vuonna 2015 taulukossa 2 esitetyn mukaisesti. Lukumääräisesti eniten päätöksiä annettiin eläinsuojille. Ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi tarkoitetun laajuiselle koneelliselle kullankaivuulle ei tarkasteluvuonna annettu yhtään päätöstä.

Eri toiminnoille annettujen päätösten käsittelyaikojen keskiarvot vaihtelivat 10,6 ja 16,9 kuukauden välillä ja mediaanikäsittelyajat 9,9 ja 13,3 kuukauden välillä.

Taulukko 2. Aluehallintovirastojen myöntämien lupapäätösten käsittelyajat vuonna 2015 toiminnoille, joita esitetään siirrettäviksi ilmoitusmenettelyyn (Suomen ympäristökeskus)

Toiminta	Lupapäätöksiä (kpl)	Käsittelyaika (keskiarvo, kk)	Käsittelyaika (mediaani, kk)
Saha	3	10,6	9,9
Polttoneste- tai kemikaalivarasto[1]	10	16,9	13,3
Koneellinen kullankaivuu[2]	-	-	-
Eläinsuoja	95	15,8	11,7

[1] Tieto varaston tilavuudesta puuttuu
[2] Vuonna 2015 ei annettu yhtään päätöstä ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi tarkoitetun laajuiselle toiminnalle

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluville toiminnoille annettiin ympäristölupapäätöksiä vuonna 2015 taulukossa 3 esitetyn mukaisesti. Elintarvike- ja rehuteollisuuden luvuissa on mukana kaikki toimialan päätökset riippumatta jätevesien käsittelytavasta. Ampumaratojen tiedot kattavat myös kaikki päätökset aselajista ja laukausmääristä riippumatta.

Kuntien myöntämien lupien käsittelyajat vaihtelivat keskiarvoiltaan 3,9 ja 14,1 kuukauden välillä ja mediaaniarvot 3,3 ja 13,8 kuukauden välillä. Lupahakemusten käsittelyajat ovat kunnissa selvästi valtion käsittelyaikoja lyhyempiä, ja esimerkiksieläinsuojalupien käsittelyyn kuluva keskimääräinen aika on vain noin kolmanneksen aluehallintovirastojen vastaavasta ajasta.

Taulukko 3. Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten myöntämien lupapäätösten käsittelyajat vuonna 2015 toiminnoille, joita esitetään siirrettäviksi ilmoitusmenettelyyn (Suomen ympäristökeskus)

Toiminta	Lupapäätöksiä (kpl)	Käsittelyaika (keskiarvo, kk)	Käsittelyaika (mediaani, kk)
Polttoneste- tai kemikaalivarasto	2	7,4	7,4
Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus[1]	10	14,1	13,8
Eläinsuoja	145	4,9	3,7
Linja-auto-, kuorma-auto- tai työkonevarikko	3	3,9	3,3
Ampumarata[2]	27	13,1	6,2
Eläintarha tai huvipuisto	1	6,7	6,7

[1] Käsittää toimialan kaikki päätökset, ilmoitusmenettelyyn liittyvää jätevesien johtamispaikkaa ei ole huomioitu erikseen.
[2] Käsittää kaikki ampumaradat; ilmoitusmenettelyyn siirrettäviksi tarkoitettujen ratojen lupien määrästä ei ole tarkempaa tietoa.

Kuntaliiton teettämän selvityksen perusteella vuonna 2016 noin 28 prosenttia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten kokonaistyöajasta arvioitiin kuluvan lupa-,päätös- ja rekisteröintiasioiden käsittelyyn. Kuvassa 2 on esitetty eräiden lupa- ja päätösasioiden käsittelyyn kuluvia aikoja kunnissa vuonna 2016.

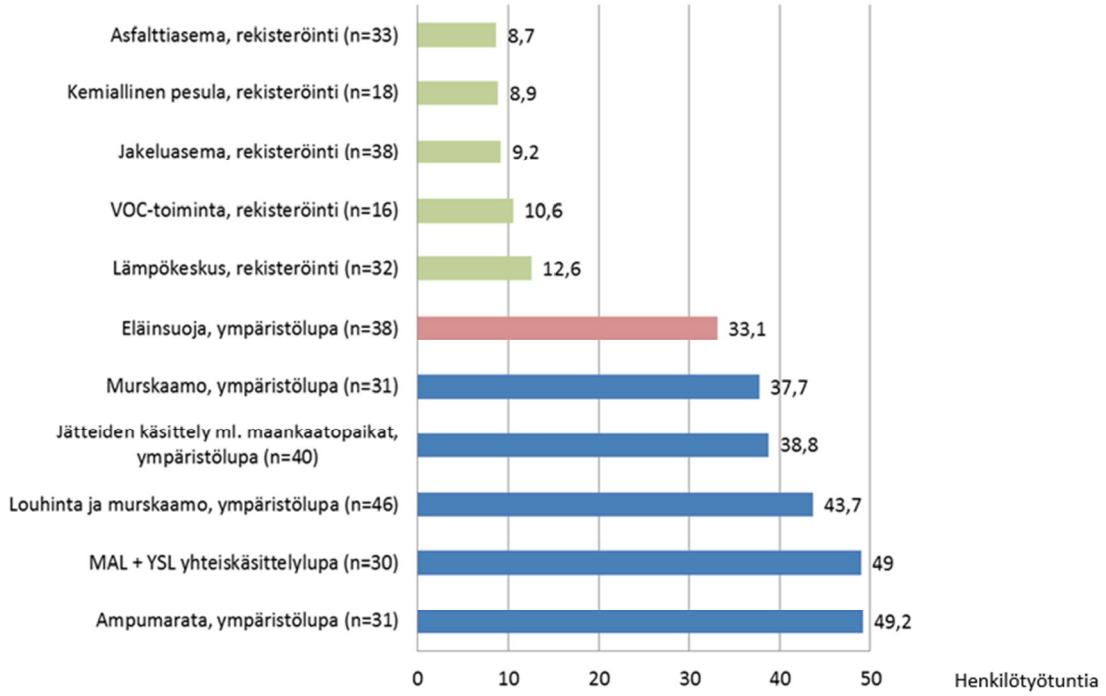

Kuva 2. Eräisiin lupa- ja rekisteröintiasioihin keskimäärin käytetty työaika kunnissa vuonna 2016 henkilötyötunteina. (Sahlberg, M. 2018. Kuntien ympäristönsuojelun hallintokysely 2017, Kuntaliitto. Julkaisematon).

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

2.2.1 Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyyn liittyvästä lainsäädännöstä eräissä maissa

Ruotsi

Ympäristöluvantarpeesta säädetään ympäristökaaren (miljöbalk 1998:808) 9 luvussa, jota täsmentää ympäristölupaharkinta-asetus (miljöprövningsförordningen 2013:251) sekä asetus ympäristölle vaarallisista toiminnoista ja terveydensuojelusta (förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 1998:899). Ruotsissa luvantarvekynnyksen alapuolella on raja-arvot, milloin hankkeesta tulee ilmoittaa viranomaisille. Luvanvaraisten laitosten luettelo ei ole tyhjentävä, vaan viranomainen voi määrätä hakemaan luvan, jos se katsoo hankkeella olevan olennaisia vaikutuksia ympäristöön. Luvantarve yksittäistapaukseen kohdistuvan harkinnan perusteella voi ilmetä ennen toiminnan aloittamista tai sen jälkeen. Ilmoitusvelvollisuuden kynnysarvot asettuvat Ruotsissa pääasiallisesti vertailukelpoiseen suuruusluokkaan Suomessa lupavelvollisuuden tuottaviin kynnysarvoihin nähden ja asettuvat monin paikoin Suomen lupakynnystä alemmas. Myös kunnat voivat määrätä toimintoja alueellaan ilmoitusvelvolliseksi. Eläinsuojien ilmoitusvelvollisuuskynnys on Ruotsissa Suomen lupavelvollisuuskynnykseen nähden sikaloiden ja turkistarhojen osalta moninkertaisesti alempi, mutta siipikarjan osalta ilmoitusvelvollisuuden alaraja on jopa sata kertaa pienempi kuin Suomessa. Vastaavasti myös lupavelvollisuuden kynnysarvot eläintuotannossa ovat moninkertaiset Suomeen verrattuna. Eräät muutokset luvanvaraisten laitosten toiminnassa, kuten valmistusprosessin tai päästöjen vähentämistekniikan muutokset, voidaan myös käsitellä ilmoitusmenettelyssä. Kuitenkin jos muutos aiheuttaisi esimerkiksi merkittäviä ympäristö- tai terveysvaikutuksia kuten viihtyisyy-

den vähentymistä, luvan laajuus tai tarkoitus muuttuu, taikka lupamääräyksiä on tarpeen muuttaa, toiminnan muuttaminen edellyttää lupaa.

Ruotsissa käytössä oleva ilmoitusvelvollisuus vastaa läheisemmin Suomen ympäristölupamenettelyä kuin rekisteröintimenettelyä. Ympäristölupia koskeva toimivalta on Ruotsissa jaettu maa- ja ympäristöoikeuden sekä lääninhallituksen välille. Ilmoituksen käsittelevänä viranomaisena toimii useimmissa tapauksissa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Tietyissä tapauksissa kuitenkin vaaditaan ilmoituksen tekemistä myös lääninhallitukselle tai puolustusvoimien ympäristöasioista vastaavalle viranomaiselle.

Hankkeesta on tehtävä ilmoitus vähintään kuusi viikkoa ennen toiminnan aloittamista, ellei viranomainen muuta määrää. Määräaikaa aletaan laskea vasta siitä hetkestä, kun hakemus katsotaan siihen liitettävien selvitysten osalta riittäväksi, eli hakemuksen täydennyspyynnöt eivät kuluta määräaikaa. Määräajan ylittyminen viranomaisen passiivisuuden tai hitauden johdosta oikeuttaa aloittamaan hankkeen toiminnanharjoittajan omalla riskillä. Toiminnan aloittaminen ilman ilmoituksen tekemistä on rangaistavaa hallinnollisen rikemaksun uhalla.

Ilmoituksessa hankkeesta vaadittavat selvitykset lähestyvät kattavuudeltaan Suomessa ympäristölupahakemukselta edellytettäviä selvityksiä. Osin vaadittavat selvitykset voivat olla jopa yksityiskohtaisempia ja runsaampia, kuin Suomessa ympäristölupahakemukselta edellytetään. Ilmoituksessa selvitetään esimerkiksi hankkeen luvitustilanne, piirustukset, valmistusmäärät, kuvaus toiminta-alueesta, päästölähteistä, päästöjen tyypistä ja määrästä, toiminnan raaka-aineet ja kemikaalit sekä toiminnassa syntyvät jätteet ja niiden synnyn ehkäisy, päästöt ja energian käyttö sekä selostetaan, kuinka hankkeen valvonta on järjestetty ja miten ongelma- tai häiriötilanteissa toimitaan. Ilmoituksen liitteenä toimitetaan muun muassa kartta toiminta-alueesta tai mahdollisesti ote detaljikaavasta ja tarvittaessa myös melumittauksia. Ilmoituksen yhteydessä saatetaan vaatia myös ympäristövaikutusten arviointiselostus sekä yhteenveto neuvotteluista. Joidenkin hanketyyppien, kuten tuulivoiman, edellyttämistä selvityksistä on säädetty erikseen yksityiskohtaisesti.

Ilmoituksen johdosta viranomaisen on kuultava asianosaisia sekä sektoriviranomaisia ja annettava toiminnanharjoittajalle määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Yleisen menettelytavan mukaan ilmoituksentekijä tekee ehdotuksensa ympäristönsuojelumääräyksiksi, joiden riittävyyden viranomainen arvioi. Viranomainen voi velvoittaa hakemaan ympäristöluvan, mikäli hanke sellaisen vaatii. Jos ilmoituksen johdosta annettavilla määräyksillä ei saada hanketta lainmukaiseksi, viranomainen voi päätöksessä myös kieltää hankkeen toteuttamisen. Ilmoitusvelvollisuuden johdosta tehtävä päätös on muutoksenhakukelpoinen. Lisäksi Ruotsin lainsäädäntö tunnistaa erillisen ryhmän toimintoja, joita kunnan terveys- ja ympäristönsuojeluviranomaisen tulee tarkkailla, mutta näitä toimintoja ei tarvitse rekisteröidä.

Ilmoituksen johdosta annetun päätöksen pysyvyyssuoja on jossain määrin ympäristölupaa heikompi. Jos viranomainen ei ole antanut ympäristönsuojelumääräyksiä sisältävää päätöstä ja toiminta on aloitettu määräajan kuluttua, ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa tarpeelliset määräykset myöhemmin, myös toiminnan aloittamisen jälkeen. Ilmoituksen johdosta annettu päätös on voimassa toistaiseksi, kunnes ympäristönsuojeluviranomainen kumoaa sen. Määräyksiä voidaan myös jälkikäteen muuttaa toiminnan aloittamisen jälkeen antamalla uusi päätös, joka kumoaa vanhan. Viranomainen voi myös keskeyttää toiminnan, määrätä sille haettavaksi ympäristölupa tai kieltää toiminnan kokonaan.

Toiminnanharjoittaja voi hakea ilmoitusmenettelyä vahvempaa pysyvyyssuojaa hakemalla toiminnalle vapaaehtoisen ympäristöluvan. Vapaaehtoisen ympäristöluvan hakeminen voi olla hyödyllistä, jos hankkeeseen näyttää liittyvän oikeudellisia epävarmuuksia.

Jos ympäristönsuojeluviranomaisen antamaan päätökseen on haettu muutosta, lääninhallitus voi kieltää toiminnan aloittamisen ennen, kuin muutoksenhakuasia on saatu ratkaistua. Maa- ja ympäristöylioikeus on antanut myös ennakkoratkaisun, jonka mukaan ympäristöjärjestöllä oli valitusoikeus tapauksessa, jossa viranomainen ei ollut antanut päätöstä ympäristönsuojelumääräyksistä toimintaa koskevan ilmoituksen johdosta (MÖD 2014:30).

Ranska

Ranskan ympäristökoodin (Code de l'environnement) kirjassa V pilaantumisen torjunta, riskit ja häiriöt (Prévention des pollutions, des risques et des nuisances) ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot on jaoteltu luvanvaraisiin (autorisation), rekisteröintivelvollisiin (enregisrement), kahteen eri ilmoitusvelvolliseen ryhmään (declaration avec controle sekä declaration) ja muihin (non classe). Varsinaiseen ympäristölupavelvollisten ryhmään kuuluu teollisuuspäästödirektiivin ja Seveso III -direktiivin mukaiset laitokset. Laitoksen rekisteröintimenettely vastaa kevennettyä ympäristölupamenettelyä. Rekisteröintimenettelyssä prefekti, joka toimii myös ympäristölupaviranomaisena, suorittaa esimerkiksi julkisen kuulemisen ja vielä myöhemmässä vaiheessa vaikutusalueen kuntien kuulemisen. Ilmoitusvelvollisista toiminnoista on ilmoitettava viranomaisille, ja niihin voi liittyä erityistä valvontaa, mutta ei lupaharkinnan kaltaisia elementtejä. Eräät rekisteröintivelvollisuuden kynnysarvoista Ranskassa ovat joiltain osin vertailukelpoisia Suomen lupavelvollisuuden kynnysarvojen kanssa, mutta esimerkiksi varikkojen lupakynnys ei määräydy ajoneuvojen määrän, vaan hallin tilavuuden perusteella. Lisäksi lupa- tai rekisteröintivelvollisuus saattaa aiheutua esimerkiksi autorenkaiden tai syttyvien aineiden, kuten paperin ja pahvin varastomäärän perusteella.

Tanska

Tanskan ympäristölupajärjestelmää sujuvoitettiin hiljakkoin siten, että muut kuin direktiivilaitokset siirrettiin kevyempään lupamenettelyyn. Tanskassa lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä on säädetty täsmällisemmin kuin Suomessa. Niitä toimintoja koskeviin lupahakemuksiin, joihin sovelletaan kevyempää lupamenettelyä, ei tarvitse liittää esimerkiksi selvitystä toiminnan aloittamiseen ja sulkemiseen liittyvistä päästöistä ja niiden ehkäisemisestä, maaperän ja pohjaveden tarkkailusuunnitelmaa, menetelmien kuvausta mikro-organismien tunnistamiseksi ja tarkkailemiseksi, onnettomuus- ja häiriötilanteita koskevia suunnitelmia raskaampaa lupamenettelyä koskevassa laajuudessa.Lisäksi melupäästöihin liittyvät selvitykset voidaan tehdä laitostasolla, kun taas raskaammassa menettelyssä melupäästöihin liittyvät selvitykset tulee tehdä myös melulähteittäin. Direktiivilaitoksia koskevassa raskaammassa menettelyssä päätöksestä kuultavien asianosaispiiri on laajempi ja hakemusta koskee laajemmat julkisuusvaatimukset.

Tanskassa on myös käytössä rekisteröintimenettely sellaisille jätteidenkäsittelylaitoksille, jotka jäävät alle luvanvaraisuuskynnyksen. Rekisteröitymisvelvollisuus koskee jätteen kuljettajien, kerääjien ja välittäjien ohella kierrätyslaitoksia ja laitoksia, jotka valmistelevat jätettä kierrätettäväksi, jos ne vastaanottavat jätettä jätteenkuljettajalta. Rekisteröintivelvollisuudesta on vapautettu yritykset, jotka kierrättävät itse tuottamaansa jätettä. Jätteenkäsittelyn vähimmäisvaatimuksista pienissä rekisteröintivelvollisissa laitoksissa on säädetty asetustasolla. Rekisteröinti-ilmoitus on uusittava viiden vuoden välein ja toiminnanharjoittaja on velvollinen pitämään kirjaa jätteiden varastoinnista ja käsittelystä sekä säilyttämään kirjanpito viiden vuoden ajan.

Vallonia

Belgian Valloniassa ympäristölle vaaraa aiheuttavat laitokset on jaettu kolmeen luokkaan: laitokset, joihin sovelletaan raskaampaa ympäristölupamenettelyä, laitokset, joihin sovelletaan kevyempää ympäristölupamenettelyä ja laitokset, joihin sovelletaan ilmoitusmenettelyä.

Ympäristölupavelvollisissa toiminnoissa hakemusten käsittelylle on säädetty sitovat määräajat, jotka ovat 90 päivää kevyemmässä menettelyssä ja 140 päivää raskaammassa menettelyssä. Käsittelyaikaa lähdetään laskemaan siitä päivästä alkaen, kun lupahakemus on toimitettu viranomaiselle kaikkine liitteineen ja täydennyksineen. Jos hakemuksen ratkaisija ei ehdi käsitellä hakemusta määräajassa, tulee päätöksen esittelijän ehdotus sellaisenaan voimaan, joka on tavallisen lupapäätöksen tapaan muutoksenhakukelpoinen myös haitankärsijöiden ja ympäristöjärjestöjen puolelta. Jos asian esittelijä ei ehdi käsitellä hakemusta määräajassa, katsotaan hakemus hylätyksi. Lupajärjestelmää tarkennetaan toimialakohtaisilla asetuksilla ympäristönsuojelun vaatimuksista, joita on annettu toista sataa.

Vallonian ilmoitusmenettely on aiemmin sisältänyt lupaharkintaa muistuttavia piirteitä, mutta järjestelmä on typistynyt lähinnä kirjaamismenettelyksi, joka tulee toimittaa uudelleen kymmenen vuoden välein. Ilmoitusmenettelyn soveltamisalaan kuuluvien toimintojen ympäristönsuojeluvaatimuksista on säädetty suoraan asetustasolla. Ilmoitusmenettelyn soveltamisalaan kuuluu muun muassa yli 3 000 litran säiliöt, yli 100 asiakaspaikan ravintolat, pysyvät grillikioskit, 2—150 eläimen nautatilat jotka sijaitsevat riittävän etäisyyden päässä asutuksesta, panimot, joiden tuotantokapasiteetti on 400—2 000 litraa päivässä, puusepänverstaat, 4—10 eläimen eläinsuojat ja kennelit, alle 50 asiakaspaikan leirintäalueet, ilotulitteiden käyttö ja asuntokohtaiset ja asukasvastineluvultaan alle 20 asukkaan jätevedenpuhdistuslaitteet. Ilmoituksen voi toimittaa joko sähköisessä järjestelmässä tai paperisena lomakkeena, joka toimitetaan kolmena kappaleena kirjattuna kirjeenä kuntaan ja neljännen kopion toiminnanharjoittaja säilyttää itse laitoksella tai muussa viranomaisen hyväksymässä paikassa.

2.2.2. Lupa- ja rekisteröintivelvoitteita koskevasta EU-lainsäädännöstä

Teollisuuspäästödirektiivi

Teollisuuspäästödirektiivi tuli voimaan vuonna 2011. Teollisuuspäästödirektiivin mukaiset luvanvaraisuutta koskevat säännökset tuli saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 7 päivänä tammikuuta 2013, mutta käytännössä suurin osa luvanvaraisuutta koskevista velvoitteista johtui jo aiemmin voimassa olleista direktiiveistä. Teollisuuspäästödirektiivi yhdisti ja uudisti useita direktiivejä, joista keskeisin oli suuria ja keskisuuria teollisuuslaitoksia koskeva niin sanottu IPPC-direktiivi. Teollisuuspäästödirektiivi määrää lupavelvollisiksi direktiivin liitteessä 1 tarkoitetut laitokset. Teollisuuspäästödirektiivin mukaiset luvanvaraiset toiminnot on määritelty Suomessa ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 1. Direktiivissä on lisäksi erityissääntelyä, polttolaitoksille, jätteenpolttolaitoksille ja rinnakkaispolttolaitoksille sekä eräille orgaanisia liuottimia käyttäville toiminnoille. Erityissääntelyn kohteena olevat eräät orgaanisia liuottimia käyttävät laitokset ovat teollisuuspäästödirektiivin mukaan vähintään rekisteröitävä viranomaiselle.

Keskisuurten polttolaitosten direktiivi

Tiettyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2015/2193/EU, jäljempänä *MCP-direktiivi*, tuli voimaan loppuvuodesta 2015 ja se tuli saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä loppuvuodesta 2017. Direktiivin tavoitteena on vähentää sellaisten polttolaitosten ilman joutuvia päästöjä, jotka eivät kuulu teollisuuspäästödirektiivin soveltamisalaan. MCP-direktiivin mukaan jäsenvaltion on vaadittava lupa tai rekisteröitävä polttoaineteholtaan vähintään yhden megawatin mutta alle 50 megawatin polttolaitokset polttoainetyypistä riippumatta 2 artiklan 3

kohdassa säädetyin poikkeuksin. Polttoaineteholtaan yli 5 megawatin laitokset on rekisteröitävä viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2024 ja 1—5 megawatin laitokset viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2029. MCP-direktiivin mukaiset päästöraja-arvot tulevat voimaan eräin poikkeuksin olemassa oleville laitoksille vuosi sen jälkeen, kun laitoksen toiminnalle on myönnetty lupa tai se on rekisteröity. Uusien 20 päivänä joulukuuta 2018 jälkeen käyttöönotettujen polttolaitosten on alusta alkaen noudatettava MCP-direktiivin mukaisia päästöraja-arvoja.

Jätedirektiivi

Jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, jäljempänä *jätedirektiivi*, tuli saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä loppuvuodesta 2010. Direktiivissä säädetään muun muassa jätteiden hyödyntämistä, loppukäsittelyä ja jätehuoltoa koskevista keskeisistä vaatimuksista. Jätedirektiivi edellyttää yrityksiltä ja laitoksilta, jotka käsittelevät jätettä, viranomaisen myöntämän luvan. Jätedirektiivin 24 artikla mahdollistaa poikkeamisen luvanvaraisuudesta vaarattoman jätteen loppukäsittelyssä tuotantopaikalla sekä jätteen hyödyntämisessä. Lisäksi jätedirektiivi edellyttää jätteen ammattimaista keräilyä, kuljetusta, välittämistä ja kauppaa harjoittavilta rekisteröitymisjärjestelmää. Jätedirektiivin edellyttämä lupajärjestelmä on toteutettu Suomessa ympäristölupajärjestelmällä ja rekisteröitymisjärjestelmä jätelain mukaisella jätehuoltorekisterillä. Jätteen ammattimaisen tai laitosmaisen käsittelyn ympäristöluvanvaraisuus on määritelty ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 alakohdassa f.

Yhdyskuntajätevesidirektiivi

Yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettu neuvoston direktiivin 91/271/ETY, jäljempänä *yhdyskuntajätevesidirektiivi,* tuli saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä jo Suomen liittyessä Euroopan unioniin. Direktiivissä säädetään yhdyskuntien vesihuollon järjestämisvelvollisuudesta. Direktiivin 11 artikla edellyttää jäsenvaltioilta, että teollisuusjätevesien johtamista yhdyskuntien jätevedenpuhdistamoihin säädellään säädöksin tai viranomaisen myöntämin erityisluvin direktiivin liitteen I kohdassa C säädetyin edellytyksin. Teollisuusjätevesillä tarkoitetaan yhdyskuntajätevesidirektiivin 2 artiklan 3 kohdan mukaan teollisuustuotantoon ja muuhun elinkeinon harjoittamiseen käytettyjen kiinteistöjen jätevettä, joka ei ole talousjätevettä tai hulevettä. Talousjätevedeksi luetaan 2 kohdan mukaan asuntojen ja laitosten jätevedet, jotka ovat pääosin peräisin ihmisten aineenvaihdunnasta ja kotitalouden toimista. Yhdyskuntajätevesidirektiivin edellyttämä lupajärjestelmä on toteutettu Suomessa ympäristönsuojelulain liitteessä 1 riittävän kattavasti määritellyillä toiminnoilla.

Vesipuitedirektiivi

Yhteisön vesipolitiikan puitteista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, jäljempänä *vesipuitedirektiivi*, tuli saattaa voimaan kansallisesti loppuvuodesta 2003. Vesipuitedirektiivin tavoitteena on suojella ja ennallistaa vesiä niin, että unionissa oli määrä saavuttaa vähintään hyvä vesien tila vuoteen 2015 mennessä. Suomi ei päässyt direktiivin tavoitteeseen ja uusi tavoite vesien hyvän tilan saavuttamisesta on asetettu vuoteen 2021 tai 2027. Direktiivin 11 artiklan 3 kohdassa edellytetään vähimmäisvaatimuksina jäsenvaltioiden ryhtyvän tiettyihin perustoimenpiteisiin direktiivin 4 artiklassa tarkoitettujen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Direktiivin 11 artiklan 3 kohdan g alakohdassa edellytetään vesistöjen pilaantumista aiheuttavien pistekuormituspäästöjen ennalta tapahtuvaa sääntelyä. Tällaiseksi sääntelyksi voidaan hyväksyä pilaavien aineiden veteen pääsyn kieltäminen, lupajärjestelmä tai rekisteröintimenettely, joka perustuu sitoviin määräyksiin ja jossa yhteydessä määrätään pilaantumista aiheuttavien aineiden hallinnasta. Säännös on pantu Suomessa toimeen ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohtein mukaisella luvanvaraisuudella.

Nitraattidirektiivi

Vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta annettu neuvoston direktiivi (91/676/ETY), jäljempänä *nitraattidirektiivi,* tuli saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä jo Suomen liittyessä Euroopan Unioniin. Direktiivissä säädetään maatalouslähteistä peräisin olevien nitraattien suoraan tai välillisesti aiheuttaman vesien pilaantumisen vähentämisestä sekä estämisestä. Nitraattidirektiivin (1991) tarkoituksena on suojella veden laatua koko Euroopassa estämällä maataloudesta peräisin olevia nitraatteja pilaamasta pohja- ja pintavesiä sekä edistämällä hyviä viljelykäytäntöjä. Direktiivissä edellytetään jäsenvaltioiden joko määrittelevän kansallisesti nitraatille herkät alueet tai soveltamaan direktiivin edellyttämää toimintaohjelmaa koko maassa. Suomessa direktiivi on pantu täytäntöön koko maassa, joten nitraatille herkkiä alueita ei ole erikseen määritelty. Direktiivin artiklan 5 ja liitteen 3 mukaisesti jäsenvaltioiden on toimintaohjelmassaan annettava sääntöjä koskien muun muassa lannoitteiden maahan levityksen kieltoja ja rajoituksia, lietelantasäiliöiden tilavuutta sekä viljelykasvien maaperästä ja lannoituksesta saamaa typen määrää. Nitraattidirektiivi on Suomessa pantu täytäntöön valtioneuvoston asetuksella eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014), jäljempänä *nitraattiasetuksella*.

2.3 Nykytilan arviointi

Ympäristönsuojelulaki on ollut perusperiaatteiltaan hyvin samanlainen jo vuodesta 2000 lähtien, jolloin nykyistä lakia edeltänyt laki tuli voimaan. Ympäristönsuojelulain kokonaisuudistuksessa, joka on jaksottunut useampaan vaiheeseen ja pitkälle ajalle, on jo toteutettu merkittäviä muutoksia lain sisältöön, jotka ovat muun muassa supistaneet luvanvaraisuuden alaa ja poistaneet aikaisemman automaattiseksi muuttuneen lupamääräysten tarkistamismenettelyn.

Valtion lupaviranomaisten ja valvontaviranomaisten voimavarat ovat vähentyneet sitä myötä, kun valtion vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaa on toteutettu. Samansuuntainen on kehitys ollut myös kunnissa. Tämä on johtanut tarpeeseen asettaa ympäristönsuojelussa tehtäviä töitä tärkeysjärjestykseen ja pohtia, miten lainsäädännössä voidaan tukea tätä kehitystä. Ympäristöluvanvaraisten laitosten määrää on vähennetty 2010-luvulla useassa vaiheessa huomattavan runsaasti. Sellaisenaan uusien toimintoryhmien vapauttaminen luvanvaraisuudesta ei ole arvioitu olevan enää mahdollista ympäristönsuojelun tason kärsimättä.

Lupakäsittelyyn kuluvan ajan ja hallinnollisen taakan on katsottu hidastavan investointeja sekä aiheuttavan niihin liittyviä kustannuksia. Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena on sääntelyn nettomääräinen keventäminen ja hallinnollisen taakan keventäminen.

Eräiden toimintojen kohdalla luvanvaraisuudesta on ollut mahdollista luopua siirtämällä toimintoja rekisteröintimenettelyyn. Rekisteröintimenettelyn tavoitteena on mahdollistaa kyseisten toimintojen järjestelmällinen jälkivalvonta. Näiden toimintojen ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään tapauskohtaisten lupaehtojen sijasta valtioneuvoston asetuksella. Tätä sääntelytapaa voidaan pitää sopivana sellaisiin toimintoihin, joita on lukumääräisesti paljon ja niitä koskevat tekniset ratkaisut ovat keskenään yhdenmukaisia. Jos asetustason sääntelyä yritetään soveltaa toimialalle, jossa laitostason tekniset ratkaisut ovat olennaisesti erilaisia eri laitoksissa, sääntely muodostuu toiminnanharjoittajien kannalta jäykäksi ja innovatiivisia ratkaisuja rajoittavaksi. Jos asetustason sääntelyä sovelletaan taas toimialoille, joilla laitosten määrä on vähäinen, asetusten valmistelusta, niiden soveltamiseen liittyvästä ohjauksesta ja tuesta sekä muusta toimeenpanosta sekä niiden soveltamiseen liittyvien käytäntöjen luomisesta syntyy herkästi raskaampi hallinnollinen taakka kuin tapauskohtaisesta luvituksesta. Näillä kriteereillä arvioituna rekisteröintimenettelyyn ja toimialakohtaisten valtioneuvoston asetusten sovel-

tamisen piiriin on siirretty ne toimialat tai siirtoa vielä valmistellaan kaikilla niillä toimialoilla, joilla rekisteröintimenettely on tarkoituksenmukainen ja käyttökelpoinen keino ympäristönsuojeluasioiden hoitamiseksi.

Kun lupamenettelyä halutaan edelleen keventää ja tehostaa, on ehdotettavaksi keinoksi noussut lupaa kevyempi hallinnollinen menettely, jossa tehtäisiin hallintopäätös siihen mahdollisesti sisällytettävine määräyksineen. Lupaa kevyempää hallinnollista päätösmenettelyä on ehdotettu useassa selvityksessä ja monissa Euroopan maissa sellaisia sovelletaan.

Esityksen valmistelussa tunnistettiinkin sellaisia toimintoja, joihin liittyvän ympäristönsuojelun tason pystyy turvaamaan nykyistä lupamenettelyä kevyemmässä menettelyssä siten, että ennakkovalvonnallisessa menettelyssä pystytään kuitenkin antamaan tapauskohtaisia ympäristönsuojelumääräyksiä. Tyypillisesti tällaisina toimintoina voidaan pitää laitoksia, joiden ympäristövaikutukset ovat vähäisiä, laitoksen ympäristövaikutukset ovat hallittavissa kohtuullisen yksinkertaisilla ja standardinomaisilla ratkaisuilla sekä laitoksen ympäristövaikutusten hallitseminen ei ole erityisen riippuvaista ympäristölupavaiheessa tehtävästä sijoituspaikkaharkinnasta.

Eläinsuojien osalta on pitkään pohdittu ja eri yhteyksissä selvitetty, onko lupamenettely oikea tapa niiden ympäristövaikutusten käsittelyyn vai voisivatko eläinsuojat kuulua rekisteröintimenettelyyn. Eläinsuojien rekisteröintimenettelyä pelkkänä kirjaamismenettelynä ja eläinsuojien ympäristönsuojeluvaatimusten kategorista kirjaamista valtioneuvoston asetukseen on kuitenkin laajasti arvosteltu ja samalla katsottu, että eläinsuojiin liittyvissä ympäristökysymyksissä keskeistä on toiminnan sijoittuminen ja tästä on tarvittaessa voitava päättää yksittäistapauksellisessa päätöksenteossa. Lupaa kevyemmän ilmoitusmenettelyn säätäminen yhdistettynä päätöksentekoa tukevan valtioneuvoston asetuksen säätämiseen on nähty keinona keventää eläinsuojia koskevaa ympäristöllistä menettelyä ja samalla mahdollistaa sijoituspaikasta määräämisen. Eläinsuojat ovat selkeästi edelleenkin, vaikka luvanvaraisuutta on laajasti karsittu, lukumääräisesti suurin luvanvarainen toimiala.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on valmistella ympäristönsuojelulakiin säännökset, joiden avulla osa nykyisin luvanvaraisista toiminnoista, joilta ei EU-lainsäädännön mukaan edellytetä ympäristölupaa, voitaisiin siirtää ilmoitusmenettelyyn. Ilmoitusmenettelyyn siirrettäisiin sellaisia toimintoja, joihin sovellettuna uusi menettely ei vaarantaisi nykyisen ympäristönsuojelun tason säilymistä.

Ilmoitusmenettelyllä voitaisiin myötävaikuttaa nopeuttavasti investointien ja toimintojen aloittamisen aikatauluun niillä toimialoilla, joilla ilmoitusmenettelyä voidaan soveltaa. Samoin voitaisiin vähentää sekä toiminnanharjoittajille että viranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

Ympäristönsuojelulain uudistuksen valmistelun yhteydessä keskusteltiin laajemmin mahdollisuudesta kehittää ympäristönsuojelulakia ja sen päätöksentekoa. Yksi pääministeri Sipilän hallitusohjelman kärkihankkeista on säädösten sujuvoittaminen. Hankkeen tavoitteena on säädöspolitiikan ohjauksen selkeyttäminen, sääntelyn nettomääräinen keventäminen ja säädöksille vaihtoehtoisten ohjauskeinojen käytön lisääminen. Hallituksen päämääränä on sääntelyn purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen. Osana tätä kärkihanketta sujuvoitetaan myös lupa- ja valitusmenettelyjä. Lisäksi hallitusohjelman mukaan teollisuuden kustannukset

ja kuntien tehtävät eivät saa kasvaa ja EU-lainsäädännön kansallisessa täytäntöönpanossa on vältettävä lisäsääntelyä.

Suomessa, toisin kuin useimmissa muissa EU-maissa, luvanvaraisuus koskee melko vähäisiäkin ympäristöhaittoja aiheuttavia toimintoja. Lisäksi Suomessa lupamenettely- ja lupaharkintasäännökset koskevat lähtökohtaisesti samalla tavoin kaikkia luvanvaraisia toimintoja riippumatta siitä, onko toiminta luvanvarainen teollisuuspäästödirektiivin tai esimerkiksi naapuruussuhdelain 17 §:n perusteella. Näin säännökset näyttävät melko raskailta, vaikka soveltamiskäytännössä toimintojen lupaharkinta on luonnollisesti erilainen toimintojen luonteen ja koon vuoksi.

Lupamenettelyä on jo kevennetty siirtämällä eräitä toimintoja (pienet polttolaitokset, nestemäisten polttoaineiden jakeluasemat, asfalttiasemat, kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat sekä eräät liuottimia käyttävät laitokset) lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn. Näille toimialoille on samalla valmisteltu tai valmistellaan yksityiskohtaiset valtioneuvoston asetukset toimintojen ympäristönsuojeluvaatimuksista. Lisäksi joidenkin toimintojen luvanvaraisuus on kokonaan poistettu.

Ympäristönsuojelulain uudistamishankkeen kolmannessa vaiheessa ehdotettiin selvitettäväksi uuden ilmoitusmenettelyn käyttöönottoa. Ilmoitusmenettelyn ajateltiin sijoittuvan nykyisen lupa- ja rekisteröintimenettelyn rinnalle sellaisille tarkemmin määriteltäville toiminnoille, jotka eivät jatkossa enää tarvitsisi ympäristölupaa, kuitenkin siten, että luotava ilmoitusmenettely keventäisi lupamenettelyä joko sen keston tai toimitettavan aineiston, toiminnan aloittamisen, asiassa laadittavan päätöksen tai muun vastaavan seikan kautta. Uudessa ilmoitusmenettelyssä luvanvaraisuudesta poistettavat toiminnat olisivat edelleen ennakollisen valvonnan piirissä ja niistä tehtäisiin päätös, joka voi tarvittaessa sisältää toimintaa koskevia määräyksiä.

Lähtökohtana toiminnan siirtämiseksi lupamenettelystä ilmoitusmenettelyyn olisi, että saman toimialan toimintoihin sovellettaisiin vain kahta erilaista menettelyä. Toimialan toiminnat voisivat yhtäältä olla kokonsa perusteella joko luvanvaraisia tai rekisteröitäviä laissa säädettyjen luvanvaraisuus- ja rekisteröintikynnysten perusteella taikka toisaalta joko luvanvaraisia tai ilmoituksenvaraisia. Saman toimialan toiminnat voisivat myös olla ilmoituksenvaraisia tai rekisteröitäviä erikseen säädettävien kynnysten mukaisesti.

3.2 Keskeiset ehdotukset

3.2.1 Yleisen ilmoitusmenettelyn säädösperusta

Lakiin lisättäisiin uusi 10 a luku, jossa säädettäisiin yleisestä ilmoitusmenettelystä. Ilmoituksenvaraista toimintaa suunnitteleva toiminnanharjoittaja olisi velvollinen jättämään toimintaa koskevan ilmoituksen toimivaltaiselle viranomaiselle ehdotetussa 120 vuorokauden määräajassa ennen toiminnan aloittamista. Jos ilmoitus olisi sen asianmukaisen käsittelyn kannalta puutteellinen, toiminnanharjoittajalle varattaisiin pääsääntöisesti vain yksi täydennysmahdollisuus. Ellei ilmoitus täydennyksen jälkeenkään olisi riittävän kattava, ilmoitus voitaisiin jättää tutkimatta ja toiminnan aloittamisoikeus raukeaisi.

Ilmoituksesta kuultaisiin kuten ympäristölupahakemuksesta. Ilmoitusmenettelyssä annettaisiin aina hallintopäätös ja hyvin pitkälle poikkeuksetta toimintaa koskevat määräykset. Ilmoitusmenettelyyn sovellettaisiin lähes samaa aineellisoikeudellista lainsäädäntöä kuin lupamenettelyyn ja osin samoja menettelysäännöksiä, joskin 10 a lukuun lisättäisiin oma säännöksensä hallintomenettelystä 10 a luvun ilmoitusasioissa.

Ilmoitusmenettelyssä annettavasta hallintopäätöksestä voisi hakea muutosta kuten ympäristölupapäätöksestä.

Lain olemassa oleviin pykäliin ehdotetaan tehtäväksi lukuisia muutoksia, joissa luvanvaraista ja rekisteröitävää toimintaa koskevat säännökset ulotettaisiin koskemaan myös yleisessä ilmoitusmenettelyssä olevia toimintoja. Lakiin jo sisältyvät ilmoitusmenettelyt jäisivät ennalleen 12 lukuun uudelleen nimettyinä erotukseksi yleisen ilmoitusmenettelyn mukaisista ilmoituksista.

3.2.2. Yleiseen ilmoitusmenettelyyn siirrettävät toiminnat

Yleiseen ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäväksi liitteen 1 taulukon 2 toimintoja, joiden ympäristövaikutukset olisivat vähäisiä ja kohdistuisivat rajoitetulle alueelle. Lukumääräisesti eniten ilmoitusmenettelyyn siirtyisi eläinmäärältään ja potentiaalisilta ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä eläinsuojia, joille tästä syystä laadittaisiin toimialakohtainen asetus, jossa säädettäisiin nyt eläinsuojien ympäristölupamääräyksissä ratkaistavista keskeisistä ympäristönsuojeluvaatimuksista. Lisäksi ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäväksi lukumääräisesti vähäisempiä toimintoja muun muassa elintarvike- ja rehuteollisuudesta.

Ilmoitusmenettelyä täydentävän normiohjauksen myötä myös suurten eläinsuojien voitaisiin katsoa soveltuvan ilmoitusmenettelyyn ympäristönsuojelun tasoa heikentämättä. Eläintenpidossa muodostuvan lannan aiheuttamien ravinnepäästöjen sekä ilmaan menevien haju- ja muiden päästöjen ehkäisemisestä säädetään erikseen ympäristönsuojelulain nojalla annetulla nitraattiasetuksella.

Ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi ehdotettavien toimintojen tekniset ratkaisut ovat usein standardinomaisia ja ympäristöluvissa annetut määräykset pääosin saman sisältöisiä. Edellytykset toiminnan sijoittamiseksi haettuun paikkaan voitaisiin ratkaista ilmoitusmenettelyssä, koska annettavassa päätöksessä voidaan antaa tästä määräyksiä.

Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 toiminnoista yleiseen ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäväksi taulukon 2

— kohdan 1 alakohdassa a tarkoitettu sahalaitos, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 20 000 kuutiometriä sahatavaraa vuodessa,

— kohdan 5 alakohdassa d tarkoitettu muu polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 mutta alle 50 000 kuutiometriä, ei kuitenkaan liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto taikka kalliovarasto

— kohdassa 7 tarkoitettu koneellinen kullankaivuu, kun kaivettavien maamassojen määrä on alle 500 kuutiometriä vuodessa pintamaat mukaan lukien, työskentelyaika enintään 50 vuorokautta vuodessa eikä toimintaan tarvita vesilain mukaista lupaa tai oikeutta

— kohdan 10 alakohdissa a—b1, c1—c6 ja d2—g tarkoitettu elintarvikkeiden tai rehujen valmistusta harjoittava toiminta, jonka jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle ja joka ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 9 kohdan mukaan kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan

— kohdan 11 alakohdissa a, c ja d tarkoitettu eläinsuoja lukuun ottamatta eläinmäärältään vähintään 300 lypsylehmän, 500 lihanaudan ja 600 emolehmän eläinsuoja tai muu eläinsuoja, jonka yhteen laskettu eläinyksikkömäärä liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 3 000,

— kohdan 12 alakohdassa c tarkoitettu yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikko tai vastaavan kokoinen työkonevarikko

— kohdan 14 alakohdassa a tarkoitetuista ulkona sijaitsevista ampumaradoista rata, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja jossa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa sekä

— kohdan 14 alakohdassa c tarkoitettu kiinteä eläintarha tai huvipuisto.

3.2.3. Muut ehdotetut muutokset

Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 4 toimialaotsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistetaan taulukon 1 vastaavasta kohdasta siihen virheellisesti kopioitu maininta ”teollisessa mittakaavassa tapahtuva, alla mainittujen aineiden tai aineryhmien kemiallinen tai biologinen jalostaminen”. Taulukon 2 mukaisissa toiminnoissa on useimmiten kyse aineiden sekoittamisesta keskenään eikä kemiallisesta tai biologisesta jalostamisesta, minkä vuoksi poistettava teksti on ristiriidassa käytännön kanssa ja on aiheuttanut jonkin verran tulkintavaikeuksia viranomaisissa.

Liitteen 1 taulukon 2 kohtaan 4 ehdotetaan lisättäväksi uusi alakohta f) entsyymitehdas. Entsyymitehtaalla tarkoitettaisiin tässä teollisessa mittakaavassa tapahtuvaa entsyymien biologista tuotantoa, joka Suomessa on kansainvälisestikin katsottuna suurimittakaavaista ja joka päästöjen ja riskien osalta rinnastuisi suurehkon direktiivilaitoksen toimintaan. Suomessa on nykyisen tiedon mukaan neljä tehdasta, joiden luvanvaraisuus on perustunut entsyymien tuotantoon fermentoimalla.

Liitteen 1 taulukossa 1 luetellaan teollisuuspäästödirektiivin liitteessä I luetellut, direktiivin soveltamisalaan kuuluvat toiminnat ja taulukossa 2 muut luvanvaraiset toiminnat. Kun luvanvaraisuuden tulkintaa selkeytettiin ja luvanvaraiset toiminnat jaetiin direktiivilaitoksiin ja muihin luvanvaraisiin laitoksiin, niin eräät kemianteollisuuden toiminnat, joiden toiminnan laajuus ja ympäristövaikutukset ovat rinnastettavissa direktiivilaitoskokoluokan vaikutuksiin, jäivät pois taulukon 2 muiden luvanvaraisten toimintojen luettelosta. Näitä ovat entsyymitehtaat, joiden luvanvaraisuus oli perustunut kumotun ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 1 §:n 1 momentin kohtaan 4 b. Tällöin oletettiin, että entsyymitehtaat olisivat teollisuuspäästödirektiivin mukaisesti luvanvaraisia direktiivin liitteen 1 kohdan 4.1. ja vastaavasti ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 1 kohdan 4 b mukaisesti. Euroopan komission on esittänyt tulkinnan, ettei direktiivin liitteen 1 kohtaan 4.1. (Orgaanisen kemian tuotteiden valmistus) lueta kuuluvaksi entsyymitehdasta.

Entsyymitehtaan merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat sen aiheuttama kuormitus jätevesiin sekä fermentoinnista syntyvä jätteiden suuri määrä. Ehdotuksella ei olisi ympäristövaikutuksia, koska kyseessä olevilla toiminnoilla on jo aiemman lainsäädännön mukaisesti myönnetyt ja voimassa olevat ympäristöluvat. Ehdotuksella ei olisi myöskään vaikutuksia viranomaisten toimintaan taikka toiminnanharjoittajille, koska tällä palautettaisiin aiemmin voimassa ollut ja virheellisesti välillä poistettu oikeustila.

Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 12 alakohtaa a ehdotetaan muutettavaksi siten, että pääosin kauppamerenkulun käyttöön tarkoitetun sataman tai lastaus- taikka purkulaiturin luvanvarai-

suuteen liittyvän aluksen kokoon liittyvää ilmaisua täsmennettäisiin muotoon ”kantavuudeltaan yli 1 350 tonnin aluksille”. Nykyinen sanamuoto aiheuttaa tulkintaepäselvyyksiä ja uusi muotoilu vastaisi myös tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa direktiivissä (2011/92/EU) tarkoitettua sanamuotoa.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Tausta

Ympäristöministeriön toimeksiannosta aloitettiin heinäkuussa 2017 selvitys säädettävän uuden ilmoitusmenettelyn vaikutusten arvioimiseksi. Suomen ympäristökeskuksessa tehdyssä selvityksessä keskityttiin uuden menettelyn taloudellisiin ja viranomaisvaikutuksiin sekä huomioitiin mahdolliset yhteiskunnalliset vaikutukset. Lausuntokierroksella olleeseen hallituksen esitys -luonnokseen saatiin alustavia tuloksia selvityksestä. Selvitys valmistui syyskuun lopussa 2017, jonka jälkeen hallituksen esityksen perusteluita täydennettiin. Täydennysten perusteella vaikutusten arviointiselvitystä tarkistettiin vielä helmikuun lopussa 2018.

Yleiseen ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäväksi liitteen 1 taulukon 2 toimintoja, joiden ympäristövaikutukset olisivat pääsääntöisesti vähäisiä ja kohdistuisivat rajoitetulle alueelle. Lisäksi ilmoitusmenettelyyn siirrettävien toimintojen tekniset ratkaisut olisivat joissakin tapauksissa standardinomaisia ja ympäristöluvissa nykyisin asetetut lupamääräykset pääosin samankaltaisia toimialan sisällä.

Ilmoitusmenettelyssä päätökseen sisällytettävin täydentävin määräyksin voitaisiin asettaa edellytykset sille, että toiminta olisi mahdollista sijoittaa toiminnanharjoittajan ehdottamaan paikkaan. Tällaisia toimintoja olisivat muun muassa hajuhaittaa aiheuttavat eläinsuojat ja eräät elintarviketeollisuuden toiminnat. Muilta osin toimintojen päästöjen rajoittamiseksi annetut lupamääräykset ovat samankaltaisia. Laukausmäärältään vähäiset ampumaradat aiheuttavat ympäristöön pääosin meluhaittaa, jonka rajoittaminen vaatii tapauskohtaista harkintaa, mikä sopisi toiminnan laajuuden huomioon ottaen ilmoitusmenettelyssä ratkaistavaksi. Usein toiminnan sijoittaminen tiettyyn paikkaan tai alueelle ratkaistaan jo kaavoituksen yhteydessä.

Suuri osa vertailuvuonna 2015 annetuista päätöksistä liittyi ympäristönsuojelulain 71 §:n mukaiseen lupamääräysten tarkistamismenettelyyn, joka kumottiin 1. päivä toukokuuta 2015 lukien. Niitä ei käytännössä enää tule vireille valtiolla tai kunnissa. Yleistä ilmoitusmenettelyä sovellettaisiin uuteen toimintaan sekä toiminnan muutoksiin. Näin ollen jatkossa ilmoitusmenettelyyn liittyviä ilmoituksia tulisi huomattavasti vähemmän vireille kuin siirrettäviksi esitetyille toiminnoille annettiin lupapäätöksiä vuonna 2015.

Ilmoitusmenettelyyn siirrettävien uusien toimintojen vireille tulevien ilmoitusten määrää on vaikea arvioida. Ilmoituksia uusien eläinsuojien perustamiseksi tai olemassa olevien eläinsuojien muuttamiseksi arvioidaan tulevan eniten vireille. Vireilletulevien ilmoitusten määrään vaikuttaa muun muassa yleinen taloudellinen tilanne ja sen myötä yritysten investointihalukkuus.

Ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi ehdotetuista toiminnoista suurin yksittäinen toiminta on eläinsuojat, joita on tällä hetkellä noin 3 800 lukuun ottamatta turkistarhoja, direktiivikokoluokan eläinsuojia sekä suurimpia nautatiloja, jotka jäisivät edelleen lupamenettelyn piiriin. Muiden ilmoitusmenettelyyn siirrettävien toimintojen määrä olisi noin 250—300 kappaletta.

4.2 Taloudelliset vaikutukset

Vaikutukset julkiseen talouteen

Suurin osa ilmoitusmenettelyyn siirrettäviksi ehdotetuista toiminnoista kuuluu kuntien toimivaltaan. Kunnan ympäristölupamaksu ja muihin päätöksiin liittyvä maksu määräytyy kunnan taksan mukaan tai tapauskohtaisesti viranomaisen käyttämän työajan mukaan. Molemmissa tapauksissa hinta määräytyy viime kädessä viranomaisen työmäärän tai siitä tehdyn arvion mukaan. Kunnan maksut voivat vastata enintään päätöksen kunnalle aiheuttamia kokonaiskustannuksia. Jos viranomaisen työmäärä kevenee ilmoitusmenettelyyn siirryttäessä, tämän tulisi näkyä ilmoituksen pienempänä käsittelymaksuna nykyiseen lupamenettelyyn verrattuna.

Vuonna 2015 aluehallintovirastoissa annettiin yhteensä 72 päätöstä sellaisille eläinsuojille, jotka olisivat siirtymässä ilmoitusmenettelyyn. Työaikaa näistä 66 päätökseen kului yhteensä noin 5 400 henkilötyötuntia ja yhteen lupapäätökseen kului keskimäärin 82 henkilötyötuntia. Valtion viranomaiselle aiheutuva työkustannus on näin ollen keskimäärin 3 742 euroa. Laskelma perustuu vuonna 2015 ratkaistuihin lupapäätöksiin, niiden jakautumiseen kahteen maksuluokkaan sekä arvioituun työmäärään ja yhteen lupapäätökseen aluehallintovirastojen käyttämään keskimääräiseen tuntipalkkaan, kun on käsitelty uutta toimintaa koskevia hakemuksia ja toiminnan muutoksia, joista peritään alennettuja käsittelymaksuja.

Aluehallintovirastot perivät maksuasetuksen mukaisia käsittelymaksuja edellä mainituista päätöksistä yhteensä noin 290 000 euroa, jonka verran ilmoitusmenettelyyn siirtyminen pienentäisi laskennallisesti aluehallintovirastojen maksukertymää eläinsuojaluvista vuoden aikana. Kunta ei saisi vastaavaa tulonlisäystä kuntien alempien taksojen vuoksi. ELY-keskuksista saadun tiedon mukaan työaikaa ilmoitusmenettelyyn siirrettävien eläinsuojien valvontaan käytettiin 4,15 henkilötyövuotta ja näistä perittiin valvontamaksuja 72 500 euroa vuonna 2016. Näiden valvontamaksutulojen menetys tulisi huomioida ELY-keskusten talousarvioissa. Kuntien arvioidaan valvovan siirtyviä eläinsuojia kerran neljässä vuodessa, joten kuntien valvomien eläinsuojien arvioidaan lisääntyvän vuodessa noin 160 toiminnalla.

Valtiolta kuntien toimivaltaan siirrettäväksi esitettävien eläinsuojien määräksi arvioidaan 650. Kunnan myöntämän eläinsuojan uuden toiminnan lupapäätöksen keskimääräinen laskennallinen kustannus viranomaiselle on 1 156 euroa ja työaikaa kuluu noin 33 henkilötyötuntia. Euromääräinen erotus valtion ja kuntien kustannusten välillä johtuu eroista käsittelyn vaatimassa keskimääräisessä työajassa ja virkamiesten palkkatasossa. Tähän vaikuttaa myös kuntien päätösvalta maksutaksoista.

Seuraavassa esitetyt työmäärän ja kustannusten alenemiset ilmoitusmenettelyssä perustuvat oletukseen, että kuntien käsittelemien lupahakemusten lisäksi kaikki aluehallintovirastojen vuonna 2015 antamat, ilmoitusmenettelyyn siirtyvien eläinsuojien lupa-asiat olisi käsitelty kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa lupa-asioina ja aluehallintovirastoista siirtyvien eläinsuojien lupakäsittelyyn olisi käytetty vastaava henkilötyötuntimäärä kuin aluehallintovirastoissa. Jos oletetaan, että kaikkien edellä mainittujen hakemusten käsittely ilmoitusmenettelyssä keventäisi kunnan viranomaisen työtaakkaa 10 prosenttia verrattuna eläinsuojien lupamenettelyyn, taloudellinen säästö henkilöstökuluissa olisi noin 28 000 euroa vuodessa valtakunnallisesti. Jos menettely keventäisi työtaakkaa 30 prosenttia, vuosittainen säästö olisi noin 85 000 euroa ja 50 prosenttia keventymisellä saavutettaisiin vuodessa noin 140 000 euroa säästö.

Euromääräisiä säästöjä voidaan pitää hyvin vähäisinä jopa rohkeassa oletuksessa, jossa työtaakka vähenisi puolella lupamenettelyyn verrattuna. Muiden toimintojen osalta saavutettavat säästöt olisivat vieläkin pienempiä niiden lukumäärän ja vuosittain vireille tulevien asioiden vähäisyyden takia.

Maatalouden rakennemuutoksesta johtuen tilakoot kasvavat samalla kuin tilojen määrä vähenee, minkä seurauksena osa tällä hetkellä ilmoitusmenettelyyn soveltuvista eläinsuojista pysynee jatkossakin luvanvaraisina tuotannon laajentuessa. Tätä asiaa ei arvioitu tarkemmin.

Vaikutusta valtion ja kunnan viranomaisen toimintaan on tarkasteltu erityisesti eläinsuojien osalta, koska ne olisivat lukumääräisesti merkittävin ilmoitusmenettelyyn siirrettävä toiminta.

Vaikutukset kansantalouteen

Esityksellä arvioidaan olevan vain vähäisiä vaikutuksia kansantalouteen. Vaikka ilmoitusmenettely nopeuttaisi investointien toteuttamista, ilmoitusmenettelyä koskevien eläinsuojainvestointien ja muiden toimintojen investointien lukumäärä olisi sen verran pieni, että vaikutus on vähäinen.

Yritysvaikutukset

Ehdotettuun menettelyyn liittyvä ilmoituksen käsittelyn enimmäisaika toisi yrityksille ennakoitavuutta ja todennäköisesti nopeuttaisi investointien aikataulua. Ennakoitavuutta lisäisi myös eläinsuojille laadittava toimialakohtainen asetus. Toiminnan aloittamislupa, vaikka viranomainen ei ole käsitellyt ilmoitusta määräajassa, helpottaisi yritysten toiminnan suunnittelua. Toisaalta se lisäisi yrityksen riskiä tilanteessa, jossa toiminta on aloitettu ennen päätöksen lainvoimaa ja siitä valitettaisiin hallinto-oikeuteen. Yritysten kannalta positiivisena vaikutuksena olisi ennakoitavissa, että ilmoitusmenettelyn käsittelymaksu olisi todennäköisesti hieman nykyistä lupamaksua alempi.

Ilmoitusmenettely voisi pienentää yrittäjän hallinnollisia kustannuksia menettelyn nopeutumisen sekä alempien käsittelymaksujen kautta. Eräiden toimintojen käsittelymaksut voivat muuttua niiden siirtyessä valtion toimivallasta kunnalle. Nykyään kuntien taksat ovat ainakin eläinsuojien osalta merkittävästi aluehallintovirastoja alempia, joten toiminnan siirtyminen kunnan toimivaltaan todennäköisesti laskisi käsittelymaksua nykyiseen aluehallintoviraston lupamaksuun verrattuna.

Vaikutukset kotitalouksien asemaan

Ilmoitusmenettelyssä sovelletaan kansalaisten osallistumisoikeuksiin liittyviä samoja kuulemista ja valitusoikeutta koskevia säännöksiä kuin ympäristölupamenettelyssä, joten uudistuksella ei todennäköisesti olisi vaikutusta kotitalouksien asemaan.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Yleiseen ilmoitusmenettelyyn siirtymisen merkittävimmät vaikutukset liittyvät viranomaisten toimivaltasuhteisiin suunniteltuihin muutoksiin ja niiden myötä työn vähenemiseen valtion viranomaisissa ja lisääntymiseen kunnissa. Tehtävien siirtymisen myötä myös niihin liittyvät käsittely- ja valvontamaksut siirtyvät kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Toimintojen siirtäminen luvanvaraisuudesta ilmoitusmenettelyyn ei kuitenkaan ensi vaiheessa tarkoittaisi muutoksia niille. Jo myönnetyt ympäristöluvat jäisivät sellaisinaan voimaan. Kun näissä toiminnoissa olisi tapahtumassa luvan muuttamista edellyttävä muutos, toiminnanharjoittaja tekisi luvan sijasta ilmoituksen toiminnan muutoksesta toimivaltaiselle viranomaiselle. Ilmoitusmenettelyssä viranomainen tekisi toimintaa koskevan päätöksen, joka kumoaisi ja korvaisi voimassa olevan luvan.

Viranomaiset käyttävät työaikaa luvan käsittelyn lisäksi toiminnan jälkivalvontaan. Ilmoitusmenettelyyn siirrettävät toiminnat säilyisivät valvontasuunnitelmissa, joten siirtämisellä ei todennäköisesti olisi merkittäviä vaikutuksia valvonnan voimavarojen kohdentamiseen, vaikkakin paikallisella tasolla muutokset voivat olla suuriakin. Valtiolta kuntiin siirrettäviksi esitetyt eläinsuojat ovat suurempia kuin kuntien toimivaltaan nykyisin kuuluvat eläinsuojat, minkä johdosta kunnat todennäköisesti joutuisivat priorisoimaan siirtyvät kohteet valvontasuunnitelmissaan ja -ohjelmissaan. Myös ELY-keskusten valvontasuunnitelmat ja -ohjelmat pitäisi päivittää uuden tilanteen mukaisiksi.

Valtion viranomaiset

Valtiolta siirrettäisiin kuntien toimivaltaan sahat (noin 70 kappaletta) sekä eläinsuojat (noin 650 kappaletta) lukuun ottamatta turkistarhoja, direktiivikokoluokan eläinsuojia sekä suurimpia nautatiloja. Valtion toimivaltaan jäisi erillisten vähintään 1 000 mutta alle 50 000 kuutiometrin kemikaalivarastojen (60) ja koneellisen kullankaivuun (alle 10 kappaletta) ilmoitusten käsittely.

Valtion viranomaisille jäävien ilmoitusten käsittelyaika lyhenisi merkittävästi nykyisiin lupien käsittelyaikoihin verrattuna. Tämä tarkoittaisi, että käsittelyn pitäisi tehostua huomattavasti nykyiseen lupakäsittelyyn verrattuna. Joissakin tilanteissa viranomaiset saattaisivat joutua priorisoimaan ilmoitusten käsittelyä lupahakemusten käsittelyn kustannuksella.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset

Sahojen ja eläinsuojien ilmoitusten käsittely siirrettäisiin kuntiin. Ilmoitusmenettelyssä mahdollisesti saavutettavat säästöt korostuisivat eläinsuojien ilmoitusten käsittelyssä niiden runsaan määrän takia. Kunnille arvioidaan tulevan noin 50 hankkeen lisäys vireille tulevien eläinsuojien käsittelyssä vuositasolla nykytilaan verrattuna.

Pienissä kunnissa henkilövoimavarojen puute voi olla haaste käsittelyaikavaatimuksen vuoksi, jonka seurauksena myös kunnan viranomaiset mahdollisesti joutuisivat priorisoimaan ilmoitusten käsittelyä lupahakemusten käsittelyn ja muiden tehtävien kustannuksella. Ilmoitusmenettelyyn siirrettävät toiminnat säilyisivät entiseen tapaan valvontasuunnitelmissa, mutta valtiolta kunnille siirrettävien toimintojen liittäminen valvontasuunnitelmiin lisäisi alkuvaiheessa viranomaisen työtä.

Eläinsuojien ympäristönsuojeluvaatimuksista valmistellaan oma toimialakohtainen asetus, joka säätää ilmoituksenvaraisen toiminnan ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimukset. Asetus selkeyttäisi toiminnanharjoittajien ja viranomaisten menettelyjä ja kuntien viranomaisten työtaakka ilmoitusmenettelyssä kevenisi jonkin verran nykyiseen lupamenettelyyn verrattuna tiettyjen harkinnanvaraisten asioiden muuttuessa säädöspohjaisiksi.

4.4 Ympäristövaikutukset

Ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäväksi toimintoja, joiden ympäristövaikutukset ovat lähtökohtaisesti vähäisiä. Ympäristönsuojelun tason ei arvioida heikentyvän, koska ilmoitusmenettelyyn siirrettävät toiminnat säilyvät ennakkovalvonnassa ja ilmoituksen johdosta annettavassa päätöksessä voidaan antaa täydentäviä määräyksiä esimerkiksi päästöistä ilmaan, jätteistä tai jätevesien käsittelystä.

Ilmoitusmenettelyyn siirrettävistä toiminnoista eläinsuojat ovat määrältään ja ympäristövaikutuksiltaan merkittävin ryhmä. Eläintenpidossa muodostuvan lannan levittämisen, käsittelyn ja varastoinnin ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään nitraattiasetuksessa. Luvanvaraisten

eläinsuojien muut ympäristönsuojeluvaatimukset on ratkaistu ympäristölupien lupamääräyksissä. Ilmoitusmenettelyyn siirrettävien eläinsuojien keskeisistä ympäristönsuojeluvaatimuksista säädettäisiin parhaillaan valmisteltavassa valtioneuvoston asetuksessa, jonka johdosta voidaan arvioida, ettei ilmoitusmenettelyyn siirrettävien eläinsuojien ympäristönsuojelun taso heikkene.

4.5 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksessä tarkoitetut luvanvaraisuuden keventämistoimet toteuttaisivat osaltaan hallitusohjelman mukaista säädösten sujuvoittamista koskevaa kärkihanketta, johon liittyvät normien purku, hallinnollisen taakan keventäminen ja tarvittavien säädösmuutosten uudistaminen.

Esityksellä ei ole merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia kuten terveysvaikutuksia, vaikutuksia kansalaisten asemaan tai aluekehitykseen.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu virkatyönä pohjautuen aiempien ympäristönsuojelulainsäädännön uudistamishankkeen projektiryhmien ehdotuksiin, joita on kuvattu luvussa 1. Ympäristönsuojelulain uudistamishankkeita on sen kolmannessa vaiheessa valmisteltu kolmessa laajapohjaisessa projektiryhmässä, ja ryhmien ehdotukset ovat olleet lausunnoilla ennen tämän hallituksen esityksen valmistelun aloittamista. Tämä esitys pohjautuu erityisesti projektin 7 työhön, jossa tarkasteltiin ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 mukaista laitosluetteloa ja arvioitiin sen toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä projektin 6 työhön, joka koski eläinsuojien lupamenettelyn kehittämistä ja erityiskysymyksiä.

Yleisestä ilmoitusmenettelystä järjestettiin kaksi kuulemistilaisuutta keväällä 2017. Ensimmäisessä tilaisuudessa 19. päivä huhtikuuta esiteltiin keskeisimmät ilmoitusmenettelyn edellyttämät säädösmuutokset. Toisessa tilaisuudessa 15päivä toukokuuta esiteltiin yleiseen ilmoitusmenettelyyn lupamenettelystä siirrettäväksi ehdotetut toiminnot. Molempien kuulemistilaisuuksien esitysmateriaali on katsottavissa www-sivuilla: http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Ymparistonsuojelun_valmisteilla_oleva_lainsaadanto/Ymparistonsuojelulain_uudistaminen. Lausuntovaiheen jälkeen ilmoitusmenettelyhanketta linjattiin ympäristöministeriössä uudestaan. Linjauksia esiteltiin laajasti sidosryhmille 7. päivä helmikuuta 2018. Tallenne esittelytilaisuudesta on saatavilla edellä mainituilla www-sivuilla.

Esitys on käsitelty Kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa 15.5.2018.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Luonnos hallituksen esitykseksi on ollut lausuntokierroksella 6.9.2017—13.10.2017. Lausuntopyyntöön saatiin 58 lausuntoa.

Seuraavat tahot jättivät lausunnon: Aluehallintovirastot, Ampumaharrastusfoorumi, Elinkeinoelämän keskusliitto, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Espoon kaupunki, Elintarviketeollisuusliitto ry, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Helsingin kaupunki, Ilmajoen kunta, Infra ry, Joensuun kaupunki, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Kemianteollisuus ry, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Korkein hallinto-oikeus, Kuntaliitto, Kuopion kaupunki, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Lapin Kullankaivajain liitto ry, Lapuan kaupunki, Loviisan kau-

punki, Luonnonvarakeskus, Metsäteollisuus ry, Maa- ja metsätalousministeriö, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto ry, Oikeusministeriö, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Puolustusministeriö, Saamelaiskäräjät, Salon kaupunki, Seinäjoen kaupunki, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund r.f, Suomen luonnonsuojeluliitto, Sisäministeriö, Suomen kalankasvattajaliitto, Suomen Tekstiili & Muoti ry, Suomen Yrittäjät, Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry, Suomen ympäristökeskus, Suomen Ympäristöoikeustieteen Seura ry, Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry, Teknologiateollisuus ry, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Turun kaupunki, ympäristötoimiala, Työ- ja elinkeinoministeriö, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Vaasan hallinto-oikeus, Valtionvarainministeriö, Vantaan kaupunki, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Vesilaitosyhdistys, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, Ympäristöteollisuus ja -palvelut, Ympäristönsuojeluviranhaltijat ry ja Öljy- ja biopolttoaineala ry. Liikenne- ja viestintäministeriö ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa esityksestä.

Lähes kaikki lausunnonantajat pitivät yleisellä tasolla keventämisen ja sääntelyn sujuvoittamisen tavoitteita kannatettavina. Hallinnollisen kevenemisen toteutumista esityksessä esitetyin keinoin sen sijaa epäiltiin. Osa lausunnon antaneista viranomaisista epäili ilmoitusmenettelyssä olevia hakemuksia priorisoitavan lupamenettelyn kustannuksella tai jälkivalvonnan lisääntyvän. Muutamat pitivät koko menettelyä turhana ja esittivät, että menettelyä olisi voitu sujuvoittaa ympäristönsuojelulain 96 §:n nojallakin. Esityksessä esillä olleita menettelyjä kannattivat vain toiminnanharjoittajat, joskin he olisivat toivoneet vieläkin laajempaa soveltamisalaa. Lain sääntelyjärjestelmän monimutkaistumisesta ja siitä seuraavista tulkintaongelmista oltiin osin huolestuneita. Jatkovalmistelussa esitykseen tehtiin lukuisia muutoksia, joilla pyrittiin vastaamaan suurimpiin menettelyä koskeviin huoliin.

Toimintojen siirtäminen ilmoitusmenettelyyn

Useat tahot vastustivat sahalaitoksen kohdalla viranomaisen toimivallan siirtoa valtiolta kuntaan, koska toimivalta on äskettäin siirretty kunnalta valtiolle. Yksi taho piti toimivallan siirtoa perusteltuna. Jatkovalmistelussa esitystä ei muutettu, koska katsottiin, että sahalaitoksen ympäristövaikutukset ovat paikallisia ja toimintaan usein liittyvän lämpökeskuksen ympäristöluvan tai rekisteröinnin käsittelee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Kivihiilivaraston siirron vaikutusten arvioitiin jäävän vähäisiksi, koska varasto on useimmiten osa muuta luvanvaraista toimintaa. Jatkovalmistelussa ehdotusta muutettiin ja kivihiilivarasto säilyy luvanvaraisena.

Useat tahot pitivät pohjavesialueen ulkopuolella sijaitsevien erillisten kemikaalivarastojen siirtoa ilmoitusmenettelyyn ennenaikaisena. Ensisijaisesti olisi tarkasteltava niiden vapauttamista ympäristöluvanvaraisuudesta hyödyntämällä ympäristöministeriössä käynnissä olleen kemikaalivarastojen luvanvaraisuuden keventämishankkeen tuloksia ja selvitettävä, voitaisiinko isojen kemikaalivarastojen mahdollinen ilmoitusmenettely liittää vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin turvallisuudesta annetun lain 390/2005, jäljempänä kemikaaliturvallisuuslain mukaisen lupamenettelyn yhteyteen ja mahdollisesti asetettava kynnysarvo ilmoitusvelvollisuudelle. Jatkovalmisteluissa esitystä muutettiin siten, että kemikaalivarastoista ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäväksi erillinen kemikaalivarasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 kuutiometriä mutta vähemmän kuin 50 000 kuutiometriä. Tätä suurempien varastojen ja kalliovarastojen luvanvaraisuus säilyisi. Luvanvaraisuus säilyisi myös pohjavesialueelle sijoitettavilla kemikaalivarastoilla.

Koneellisen kullankaivuun siirtäminen ilmoitusmenettelyyn ei saanut varauksetonta tukea lausunnoissa, johtuen ehdotetun ilmoitusmenettelyn kuulemisen rajoittamisesta ja vaikutuksista saamelaisten oikeuteen harjoittaa elinkeinoaan ja kulttuuria. Eräissä lausunnoissa todettiin, ettei yksittäisellä kullankaivuukohteella katsottu olevan niinkään vaikutusta, mutta kullankaivuun kumulatiiviset vaikutukset ovat merkittävät. Jatkovalmistelussa ehdotusta tarkennettiin nostamalla kaivettavien maamassojen määrä 500 kuutiometriin ja rajaamalla toiminta sellaiseen toimintaan, johon ei tarvita vesilain mukaista lupaa tai oikeutta sekä muutettiin ilmoitusmenettelyn kuulemista koskevaa ehdotusta.

Elintarvikkeiden ja rehujen valmistustoimintojen siirto ilmoitusmenettelyyn silloin, kun jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle puhdistamolle, sai eräiden tahojen lausunnoissa tukea, edellyttäen, että jätevesien esikäsittelystä määrätään tai voidaan määrätä ilmoituksen johdosta annettavalla päätöksellä ja että puhdistamon kapasiteetin riittävyys voidaan varmistaa. Eräissä lausunnoissa tuotiin esiin tarve kuulla menettelyssä vesihuoltolaitosta ja antaa ohje jätevesien käsittelyn asianmukaisista vaatimuksista ja raja-arvoista. Ilmoitusmenettelyä ehdotettiin myös laajennettavan kalanjalostustoimintoihin, koska lihanjalostustoiminnoissa on hajuhaittaa aiheuttavaa savustusta. Jatkovalmistelussa esitystä tarkennettiin rajaamalla ilmoitusmenettelyyn siirrettävät toiminnat siten, että ilmoitusmenettelyyn siirtyisi vain kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan nykyisellään kuuluvat toiminnat. Edelleen perusteluja täydennettiin mainitsemalla erikseen, että päätöksessä voidaan antaa tarvittaessa määräyksiä viemärin johdettavien teollisuusjätevesien esikäsittelystä. Lisäksi taulukon 2 kohdan 10 alakohdassa d1 tarkoitettu margariinia tai muita kasvi- tai eläinperäisiä rasvoja tai öljyjä valmistava laitos säilyisi luvanvaraisena.

Monet tahot pitivät pienoispistooli- ja pienoiskivääriratojen, joilla ammutaan enintään 10 000 laukausta siirtämisen vaikutusta vähäisenä ja toisaalta siirtoa vastustettiin siksi, koska kyseessä olevat radat ovat usein osana luvanvaraista ampumarataa. Eräässä lausunnossa esitettiin puolestaan menettelyn laajentamista mm. vaikutuksiltaan vähäisiin alle 10 000 vuosilaukauksen ratoihin (ilman aseiden kaliiberirajoitusta), sillä kaliiberirajoitusten sijaan huomioon olisi otettava mahdolliset haittavaikutukset, kuten naapureille koituva meluhaitta ja ympäristölle mahdollisesti koituva ympäristöhaitta lyijyn muodossa, sekä edelleen ratoihin, jotka ovat vähintään 1,5 kilometrin päässä asutuksesta. Jatkovalmisteluissa esitystä muutettiin siten, että ilmoitusmenettelyyn siirrettäisiin ampumarata, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja jossa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa.

Eräät tahot vastustivat kalankasvatuksen kiertovesilaitoksen, jonka jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle puhdistamolle, siirtoa ilmoitusmenettelyyn, ja toisaalta katsottiin, että siirron merkitys kalankasvatuksessa on vähäinen ja että toiminta vaatii usein vesitalousluvan vesistöön sijoitettavien rakenteiden tai vedenoton takia. Eräissä lausunnoissa ehdotettiin, että ilmoitusmenettely kattaisi laajemmin kalankasvatustoimintoja ja laadittaisiin samassa yhteydessä toimialakohtainen valtioneuvoston asetus. Jatkovalmistelussa esitystä muutettiin ja kiertovesilaitos säilyisi luvanvaraisena, koska toiminta vaatii vesilain mukaisen luvan veden ottamiseen ja veden poistorakenteisiin.

Useat tahot vaativat asukasvastineluvultaan 100—500 henkilön jätevesien käsittelyyn tarkoitettujen yhdyskuntajätevedenpuhdistamojen luvanvaraisuuden säilyttämistä. Ilmoituksenvaraiset jätevedenpuhdistamot siirtyisivät todennäköisesti usein tapauskohtaiseen lupaharkintaan, sillä jätevesien johtamisesta saattaa aiheutua ojan tai noron pilaantumista tai koska purkuviemärin rakentaminen edellyttäisi vesitalouslupaa. Useat tahot katsoivat, että yhdyskuntajätevedenpuhdistamojen siirtäminen ilmoitusmenettelyyn edellyttäisi toimialakohtaista valtioneuvoston asetusta. Jatkovalmistelussa esitystä muutettiin ja asukasvastineluvultaan 100—500 henkilön jätevesien käsittelyyn tarkoitettu yhdyskuntajätevedenpuhdistamo säilyisiluvanvaraisena, koska toiminta saattaa vaatia vesitalousluvan taikka ympäristöluvan.

Lausunnoissa yksittäiset tahot esittivät, että ilmoitusmenettely tulisi ottaa käyttöön jätelain sivutuotestatuksen arvioimiseen ja että ilmoitusmenettelyyn voitaisiin siirtää biojalostamot, osa jätteenkäsittelytoiminnoista, krematoriot, pienet pintakäsittelylaitokset, liitteen 1 taulukon 2 kohdan 2 mukaiset metalliteollisuuden toiminnat, tekstiilien keräily-, lajittelu- ja hyödyntämistoiminnat sekä asukasvastineluvultaan alle 100 henkilön jätevesien käsittelyyn tarkoitettuihin yhdyskuntajätevedenpuhdistamot. Jatkovalmistelussa tätä esitystä ei muutettu esityksen pysyttämiseksi aikataulussa ja ehdotettujen toimintojen vaatimien lisäselvitysten vuoksi.

Eläinsuojat

Eläinsuojia koskevassa lausuntopalautteessa korostettiin valtaosin, että toisin kuin muita ilmoitusmenettelyyn esitettäviä toimintoja, suuria eläinsuojia ei pidetty vaikutuksiltaan vähäisinä. Esiin tuotiin muun muassa se, että ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä ja ympäristölupaa edellytetään ympäristövaikutuksiltaan huomattavasti pienempiin sikaloihin ja kanaloihin kuin nyt ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi esitettyihin suuriin, nautatiloihin. Lausunnoissa arveltiin lisäksi, että ilmoitusmenettelystä huolimatta eläinsuojat olisivat usein tapauskohtaisen arvion perusteella joka tapauksessa ympäristöluvan tarpeessa. Suurten eläinsuojien siirtäminen ilmoitusmenettelyyn nähtiin myös ongelmalliseksi suhteessa ehdotettuun valitusoikeuden kaventamiseen. Jatkovalmistelussa esitystä muutettiin siten, että ilmoitusmenettelyn soveltamisalan eläinmäärien ylärajoja laskettiin lypsylehmien, lihanautojen ja emolehmien osalta, samoin kuin eläinyksikkömäärän perusteella ilmoituksenvaraisen eläinsuojan osalta ja valitusoikeuden kaventamisesta suhteessa lupamenettelyyn luovuttiin.

Esityksessä esitetystä toimivallanjaosta kuntien ja valtion viranomaisen välillä mielipiteet hajaantuivat selkeämmin. Eläinsuojien ilmoitusten käsittely ja valvonta kunnissa sai kannatusta, joskin osin isoimpien eläinsuojien ilmoitusten käsittelyä valtion viranomaisessakin puollettiin ja kuntien voimavarojen riittävyyttä lisääntyviin tehtäviin epäiltiin. Jatkovalmistelussa isoimmat eläinsuojat päätettiin jättää lupamenettelyyn ja valtion viranomaisen ratkaistavaksi, mutta muutoin linjattiin kuntien käsiteltäväksi kaikki eläinsuojia koskevat uuden menettelyn mukaiset ilmoitukset.

Lausunnoissa korostettiin eläinsuojien ilmoitusmenettelyn tueksi laadittavan toimialakohtaisen asetuksen ja eläinsuojien sijainninohjaukseen valmisteltavan etäisyyden arviointityökalun merkitystä. Ilmoitusmenettelyn soveltuvuus eläinsuojiin ylipäänsä nähtiin riippuvan pitkälti valmisteilla olevan asetuksen sisällöstä ja sijainninohjaukseen laadittavan työkalun toimivuudesta. Jatkovalmistelussa asetukseen sisältyvän etäisyyden arviointityökalun toimivuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota.

Menettelysäännöksistä ja keskeisimmistä muutoksista pykäliin

Ilmoituksenvaraisen toiminnan luvanvaraisuutta koskevan 29 a §:n 4 ja erityisesti 5 kohtaa pidettiin lausunnoissa osin tulkinnanvaraisina. Jatkovalmistelussa päätettiin poistaa pykälän 5 kohta, jossa esitettiin säädettäväksi luvanvaraisuus erittäin merkittävän pilaantumisen tai sen vaaraan liittyvien erityisten syiden tilanteissa, koska edellä mainittujen tilanteiden käytännön merkitys olisi todennäköisesti ollut erittäin pieni.

Lausunnolla olleessa esityksessä ehdotettiin ilmoituksen jättämistä 90 vuorokautta ennen sitä koskevan toiminnan aloittamista. Valtaosassa lausuntoja aikaa pidettiin liian lyhyenä. Vaihtoehtoisesti esitettiin, että käsittelyaika voisi lähteä kulumaan, kun viranomaisella olisi käsittelyyn riittävät tiedot ja selvitykset käytössään. Muutamat lausunnonantajat pitivät käsittelyaikaa ja aloittamisoikeutta ilman viranomaispäätöstä lähtökohtaisesti ongelmallisena. Jatkovalmistelussa muutettiin 90 vuorokauden määräaika 120 vuorokauteen, joka oli ollut esillä ke-

vään 2017 kuulemistilaisuuksissa esitetyissä alustavissa luonnoksissa. Määräaikaa pidettiin toiminnanharjoittajien toiminnan ennakoinnin kannalta tärkeänä ilmoitusmenettelyyn kuuluvana ominaispiirteenä. Samaa vaikutusta ei olisi ollut, jos käsittelyajan laskeminen aloitettaisiin siitä, kun käsittelyn kannalta riittävät tiedot ilmoitetusta toiminnasta olisi saatu.

Lausunnoissa pidettiin toimivaltaista viranomaista koskevia säännöksiä epäselvinä ja monipolvisina. Jatkovalmistelussa luovuttiin selkeyden vuoksi erillisistä viranomaisia koskevista pykälistä. Toimivaltaista viranomaista koskevat säännökset sijoitettiin ilmoitusvelvollisuutta koskevaan pykälään huomattavasti yksinkertaistettuna ja yksiselitteisempänä.

Säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja pääsääntöisesti vain kertaalleen täydennettävästä ilmoituksesta ei pidetty täysin selvänä.Osin toivottiin täydennykselle asetettavan määräajan täsmentämistä. Osa lausunnonantajista ei pitänyt suotavana ilmoituksen täydentämisen rajaamista yhteen kertaan, vaikka vastakkaistakin kantaa tuotiin esiin. Jatkovalmistelussa täydennettiin ilmoituksen raukeamisen perusteita puutteellisen ilmoituksen johdosta, mutta asetettava määräaika päätettiin jättää viranomaisen harkintaan.

Lausuntokierroksella otettiin laajasti kantaa esitettyyn lupamenettelyn kuulemissäännöksiä suppeampaan kuulemiseen (115 f §), lupaan verrattuna rajatumpaan valitusoikeuteen ilmoituspäätöksestä (191 a §) sekä siihen, että kuuleminen ja valitusoikeus olivat erilaajuista. Kuultavien rajaaminen naapureiden lisäksi niihin, joita asia erityisesti koskee, pidettiin osassa lausunnoista haastavana. Erityisen paljon kritiikkiä annettiin toisesta momentista, muun muassa liittyen yleistiedoksiannon mahdollisuuteen. Supistettua kuulemista muutamat tahot pitivät toisaalta menettelyn sujuvuuden kannalta perusteltuna, vaikkei täysin ongelmattomana. Valitusoikeuden puuttuminen viranomaisilta koettiin osin ongelmalliseksi ja osa ei pitänyt asianosaisen nykyisestä poikkeavia valitusoikeutta koskevia säännöksiä hyväksyttävänä. Jatkovalmistelussa pidettiin osallistumisoikeuksia koskevaa kritiikkiä siinä määrin merkittävänä, että menettelyn sujuvuutta palvelevista 115 f ja 191 a §:stä päätettiin kokonaan luopua. Kuuleminen ja valitusoikeus ilmoitusmenettelystä olisi siis lupamenettelyn mukaista.

Ilmoituspäätöstä ja siihen liitettäviä määräyksiä koskevia säännöksiä toivottiin täsmennettävän. Jatkovalmistelussa päätettiin luopua erillisestä määräyksiä koskevasta pykälästä. Määräysten osalta päätöstä koskevassa pykälässä päädyttiin viittaamaan lain 52 §:ään. Koska lausunnoissa oli esitetty huolia toiminnan aloittamisoikeudesta, ilmoituspäätöstä koskevaan pykälään lisättiin säännös, jonka mukaan päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Lausunnolla ollut esitys sisälsi ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä koskevan pykälän ja sen suhdetta laissa oleviin hallintopakkosäännöksiin pidettiin epäselvänä. Jatkovalmistelussa käytiin tarkemmin läpi käytännön tilanteet, joissa toiminnanharjoittaja on tai ei ole jättänyt toimintaa koskevaa ilmoitusta, ja toimintaan on päästävä puuttumaan kieltämällä tai keskeyttämällä toiminta. Jatkovalmistelu osoitti, että lain olemassa olevat keinot puuttua asiaan riittävät, eikä tarvetta erilliselle pykälälle asiasta ole.

Esitysluonnoksessa esitettyjä tietoja vaikutusten arvioinnista pidettiin joissakin lausunnoissa riittämättöminä. Lisäksi siirtymäsäännöksiä toivottiin selvennettäväksi. Jatkovalmistelussa Suomen ympäristökeskus päivitti syksyllä 2017 tekemäänsä vaikutusten arviointiselvitystä lausuntokierroksen jälkeen tehtyjen uusien linjausten mukaiseksi. Myös siirtymäsäännöstä täydennettiin selventämään ilmoitusmenettelyyn siirtyvän olemassa olevan luvan tilannetta, jossa lupaan kohdistuu muutostarve. Jatkovalmistelussa selvennettiin lisäksi valvonnan siirtymistä liitteen 4 mukaisen olemassa olevan toiminnan osalta, johon ei kohdistu muutostarpeita.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esityksellä muutettaisiin osin samoja pykäliä kuin hallituksen esityksellä eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 14/2018) sekä osin samoja pykäliä kuin hallituksen esityksellä eduskunnalle laeiksi elohopeasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täytäntöönpanoon liittyvien lakien muuttamisesta (78/2018).

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Ympäristönsuojelulaki

8 §. *Luvanvaraisesta, ilmoituksenvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen*. Lain 8 §:ssä säädetään eräistä toiminnanharjoittajille osoitetuista yleisistä velvollisuuksista ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Säännökseen ja sen otsikkoon sisällytettäisiin olemassa olevien toimintojen lisäksi uusi ilmoituksenvarainen toiminta.

9 §. *Valtioneuvoston asetukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi*. Asetuksenantovaltuuden sisältävää pykälää täydennettäisiin siten, että sen 2, 3, 4 ja 5 kohtiin lisättäisiin ilmoituksenvarainen toiminta. Näin säännös mahdollistaisi yleisten asetusten antamisen myös ilmoituksenvaraisista toiminnoista.

12 §. *Oikeusvaikutteinen kaava toiminnan sijoittamisessa*. Pykälä sisältää säännökset oikeusvaikutteisen kaavan merkityksestä toiminnan sijoittamisessa. Sen mukaan luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti ja toiminnan sijoittaminen ei saa vaikeuttaa alueen käyttämistä oikeusvaikutteisen yleiskaavan tai maakuntakaavan mukaiseen tarkoitukseen. Pykälää täydennettäisiin siten, että se koskisi myös ilmoituksenvaraista toimintaa.

15 §. *Ennaltavarautumisvelvollisuus.* Säännöksen velvoitetta ryhtyä ennakollisiin toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden seurausten rajoittamiseksi täydennettäisiin lisäämällä pykälän 1 momenttiin maininta velvoitteen kohdistumisesta myös ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajiin.

19 §. *Kemikaalien käyttöä koskevat erityiset velvollisuudet.* Kemikaalien käyttöä koskevaa pykälää muutettaisiin niin, että sen 1 momentin kiellon piiriin lisättäisiin ilmoituksenvarainen toiminta ja samoin ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajat 2 momentin valintavelvollisuuden piiriin.

21 §. *Valtion viranomaiset.* Pykälässä luetellaan ympäristönsuojeluun kytkeytyvät valtion viranomaiset ja niiden tehtävät. Pykälän 3 momenttia täydennettäisiin siten, että säännöksessä mainittuihin aluehallintoviraston tehtäviin lisättäisiin sen toimivaltaan jatkossa kuuluviksi ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat asiat.

22 §. *Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.* Pykälän 1 momentissa lueteltuihin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin lisättäisiin lupa- ja valvontatehtävien lisäksi mainin-ta ilmoitusmenettelyistä. Lisäyksellä viitattaisiin erityisesti yleisessä ilmoitusmenettelyssä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle jatkossa kuuluvaan asioiden käsittelyyn ja siinä tehtävään päätökseen.

28 §. *Luvanvaraisuus pohjavesialueilla.* Lupamenettelyä hallinnollisesti keveämmässä yleisessä ilmoitusmenettelyssä ei ole tarkoitus ratkaista toimintojen sijoittumista pohjavesialueelle. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus liitteessä 4 lueteltuihin toimintoihin, jotka olisivat luvanvaraisia vedenhankintakäyttöön soveltuvilla pohjavesialueilla.

Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin viittaus liitteeseen 4. Muutoksen seurauksena liitteen 4 kapasiteettirajoja, määriä tai toiminnan laajuutta vähäisemmätkin toiminnot olisivat luvanvaraisia

niissä tilanteissa, joissa toiminta sijoitettaisiin vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle ja toiminnasta voisi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

29 §. *Luvanvaraisen toiminnan olennainen muuttaminen.* Pykälää muutettaisiin korvaamalla ympäristölupaa koskeva sana ympäristönluvanvaraiseksi, sen selkeyttämiseksi, että pykälä kohdistuisi vain ympäristöluvanvaraisiin toimintoihin. Muutos selkeyttäisi sen, että ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi ehdotetun toiminnan olennainen muutos voitaisiin käsitellä ilmoitusmenettelyssä ja sitä koskeva sääntely olisi 115 a §:ssä.

29 a §. *Ilmoituksenvaraisen toiminnan luvanvaraisuus*. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi pykälä, jonka nojalla määriteltäisiin milloin liitteen 4 mukainen, pääsääntöisesti ilmoituksenvarainen toiminta edellyttäisi ympäristölupaa. Säännös vastaisi pääosin voimassa olevan lain 30 §:ää, jossa säädetään vastaavasta asiasta rekisteröitävää toimintaa koskien. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan muutoin ilmoituksenvarainen toiminta olisi luvanvaraista, kun toiminta on osa direktiivilaitoksen toimintaa. Vaatimus luvanvaraisuudesta perustuu teollisuuspäästödirektiiviin, jonka mukaan laitosta ei saa käyttää ilman lupaa. Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin, että toiminta on luvanvaraista, jos siitä saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus. Tällä viitataan vesistön ja pienten vesien pilaantumiseen sekä kohtuuttomaan naapuruushaittaan liittyviin luvanvaraisuusperusteisiin. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin toiminnan luvanvaraisuudesta 28 §:n perusteella eli pohjavesiperusteella. Muutoin ilmoituksenvarainen toiminta edellyttäisi ympäristölupaa, jos toiminta sijoitettaisiin tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin, että muuten ilmoituksenvarainen toiminta olisi kuitenkin luvanvaraista, jos siihen sovelletaan harkinnanvaraista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Niiden toimintojen osalta, joita tällä esityksellä esitetään yleiseen ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi, ympäristölupavelvollisuus näyttäisi voivan toteutua 1 momentin 4 kohdan perusteella vain eläinsuojien kohdalla, ja niidenkin kohdalla vain erityistapauksissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin toimivaltaisesta viranomaisesta tilanteissa, joissa pääsääntöisesti ilmoituksenvarainen toiminta edellyttäisi 1 momentin perusteella ympäristöluvan. Jos toiminta edellyttää ympäristölupaa 1 momentin 2 tai 3 kohdan perusteella, toimivaltainen viranomainen määräytyy 115 a §:ssä säädetyn toimivallan mukaisesti. Jos toiminta edellyttää ympäristölupaa 1 momentin 1 tai 4 kohdan perusteella, ympäristöluvan käsittelee valtion ympäristölupaviranomainen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa toiminnanharjoittaja olisi jättänyt lupaviranomaiselle lupahakemuksen, vaikka toiminnasta olisi tullut jättää ehdotettavan 115 a §:n mukainen ilmoitus. Viranomainen siirtäisi hakemuksen toimivaltaiselle viranomaiselle, kuten kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jos lupahakemus olisi toimitettu valtion ympäristölupaviranomaiselle. Asian siirtäminen lain mukaiseen menettelyyn tulisi tapahtua ilman aiheetonta viivytystä.

51 §. *Eräiden suunnitelmien ja ohjelmien vaikutus.* Pykälää, jossa säädetään eräiden suunnitelmien ja ohjelmien huomioon ottamisesta luvanvaraisessa toiminnassa muutettaisiin 1 momentin osalta siten, että suunnitelmien ja ohjelmien vaikutus ulotettaisiin koskemaan myös ehdotettavaa yleistä ilmoitusmenettelyä ja siinä menettelyssä tehtävää päätöstä.

67 §. *Määräykset viemäriin johdettavista jätevesistä.* Pykälässä mahdollistetaan lupamääräysten antaminen jätevesien esikäsittelystä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tai jätevedenpuhdistamon toimintakyvyn turvaamiseksi, jos teollisuusjätevesiä johdetaan yhdyskunnan jätevedenpuhdistamolle. Säännöksellä täytäntöönpannaan osaltaan yhdyskuntajätevesidirektiiviä. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että lupaan rinnastettaisiin 115 d §:n mukainen ilmoituspäätös, jossa voitaisiin siten antaa vastaavia tarvittavia määräyksiä. Pykälän muutta-

minen on tarpeen, sillä liitteessä 4 lueteltuihin ilmoituksenvaraisiin toimintoihin kuuluisi muun muassa elintarvike- ja rehuteollisuuden toimintoja, joiden jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle.

70 §. *Määräyksen ja valtioneuvoston asetuksen suhde.* Pykälän otsikkoa muutettaisiin niin, ettei se rajoitu vain lupamääräyksen ja valtioneuvoston asetuksen suhteen sääntelyyn.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininta, että lupamääräysten ohella myös 115 d §:n mukaiseen päätökseen sisältyvä määräys voisi olla 1 momentissa luetelluissa tilanteissa valtioneuvoston asetuksessa yksilöityä ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimusta ankarampi. Mahdollisuus ankarampien määräysten antamiseen 115 d §:n mukaisessa ilmoitusasiassa voisi olla tarpeen tiettyjen toimintojen, kuten eläinsuojien haju-, ja muiden päästöjen rajoittamisessa.

Pykälän 2 momentissa säädetään luvan jälkeen voimaantulevan valtioneuvoston asetuksen noudattamisesta lupamääräysten estämättä. Momenttia muutettaisiin kattamaan lupamääräysten ohella myös 115 d §:n mukaisen ilmoituspäätöksen määräykset.

10 a luku. ***Yleinen ilmoitusmenettely.*** Lakiin lisättäisiin uusi 10 a luku, jossa säädettäisiin tarkemmin uudesta menettelystä, johon osa voimassaolevan lain mukaan luvanvaraisista toiminnoista siirrettäisiin.

115 a §. *Ilmoitusvelvollisuus ja toimivaltainen viranomainen*. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin ilmoitusvelvollisuus niistä toiminnoista, jotka liitteen 4 mukaisesti edellyttäisivät käsittelyä ilmoitusmenettelyssä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ilmoitus on jätettävä kirjallisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ilmoitus on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle, joka olisi joko kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tai valtion lupaviranomainen 21 ja 22 §:n mukaisesti. Lukumääräisesti suurimmassa osassa ilmoituksenvaraisia toimintoja toimivaltainen viranomainen olisi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ilmoitus olisi jätettävä määräajassa ennen suunnitellun toiminnan aloittamista. Määräaika olisi vähintään 120 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista tai muuttamista. Ilmoitusvelvollisuus koskisi sekä uutta ilmoituksenvaraista toimintaa, että olemassa olevan, tämän pykälän nojalla ilmoituksenvaraiseksi muuttuvan toiminnan muuttamista 89 §:ssä tarkoitetulla tavalla ja toiminnan olennaista muuttamista. Toiminnan olennainen muutos olisi kuvattu 2 momentissa ja se vastaisi sisällöltään 29 §:ssä kuvattua luvanvaraisen toiminnan olennaista muuttamista. Tässä pykälässä kuvatun olennaisen muutoksen tulkinnassa voidaan siten hyödyntää 29 §:n mukaisesta toiminnan olennaisesta muuttamisesta muodostunutta oikeus- ja tulkintakäytäntöä.

Pykälän 3 momentissa lueteltaisiin ne toiminnot, joissa valtion ympäristölupaviranomainen olisi toimivaltainen viranomainen. Näitä olisivat liitteen 4 kohdassa 2 b tarkoitettu kemikaalivarasto sekä liitteen 4 kohdassa 3 tarkoitettu koneellinen kullankaivuu, kun kaivettavien maamassojen määrä olisi alle 500 kuutiometriä vuodessa ja työskentelyaika korkeintaan 50 vuorokautta vuodessa. Lisäedellytyksenä ilmoituksenvaraisuudelle olisi, että toimintaan ei tarvita vesilain mukaista lupaa tai oikeutta.Näiden toimintojen lisäksi valtion ympäristölupaviranomainen olisi toimivaltainen kaikkien muidenkin liitteen 4 toimintojen osalta, jos niissä olisi kyse sotilaskäyttöön tarkoitetusta toiminnasta. Näissä tapauksissa toiminnanharjoittaja olisi käytännössä Puolustusvoimat tai Rajavartiolaitos ja toiminta liittyisi näiden lakisääteiseen sotilaalliseen toimintaan ja tehtäviin.

Pykälän 4 momentin mukaisesti muissa kuin 3 momentissa luetelluissa ilmoituksenvaraisissa toiminnoissa toimivaltainen viranomainen olisi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin siitä, että toimivaltainen viranomainen ilmoituksenvaraisen toiminnan osalta olisi sama riippumatta siitä, onko kyse toiminnan aloittamisesta vai muuttamisesta.

Jos pykälän mukainen ilmoitusvelvollisuus olisi lyöty laimin, valvontaviranomainen voisi 175 §:n nojalla kieltää ilman ilmoitusta ja päätöstä aloitetun toiminnan ja määrätä toiminnanharjoittaja jättämään sitä koskevan ilmoituksen 115 a ja b §:n mukaisesti. 10 a luvun ilmoituksenvarainen toiminta eroaa 12 luvun mukaisesta ilmoitusmenettelystä siinä suhteessa, että 12 luvun toiminta on tilapäisluonteista ja niitä koskeviin ilmoituksiin on voitava reagoida nopeasti. Tästä syystä 122 §:ssä säädetään näitä ilmoituksia koskeva erillinen toiminnan kielto- ja keskeytysoikeus. Ehdotettavan 10 a luvun ilmoituksenvaraisen toiminnan kohdalla tätä ei ole pidetty tarpeellisena, koska 175 § mahdollistaa toiminnan pysäyttämisen ja ilmoituksen jättämiseen velvoittamisen. Toiminnanharjoittajan jätettyä toimintaa koskevan ilmoituksen viranomainen harkitsee, onko kyse ilmoituksenvaraisesta vai luvanvaraisesta toiminnasta. Jos kyse on ilmoituksenvaraisesta toiminnasta, viranomainen harkitsee kielteistä tai toiminnan sallivaa päätöstä ja toiminnan sallivan päätöksen tilanteessa päättää tarvittavista määräyksistä, joilla varmistetaan, ettei toiminnasta pääse syntymään kiellettyjä vaikutuksia ehdotettavan 115 d §:n mukaisesti.

Liitteeseen 4 ehdotettaisiin siirrettäväksi seuraavat aiemmin luvanvaraiset toiminnot:

1. Taulukon 2 kohdan 1 alakohdassa a tarkoitettu sahalaitos

Ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäväksi sahalaitos, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 20 000 kuutiometriä sahatavaraa vuodessa. Puun höyläämisen katsottaisiin kuuluvan ilmoitusmenettelyyn siirrettävän sahalaitoksen toimintaan. Ilmoitusmenettelyyn ei kuitenkaan siirrettäisi sellaisia sahalaitoksia, joiden toimintaan liittyy puun kyllästys- tai pintakäsittelytoimintoja, kuten maalausta, lakkausta, laminointia tai muuta kemikaaleilla tapahtuvaa puun suojakäsittelyä tai jos saha on osa muuta luvanvaraista toimintaa.

Sahalaitoksia on nykyisin noin 100 kappaletta, joista arviolta kahdeksan sijaitsee muulla perusteella ympäristöluvanvaraisen toiminnan yhteydessä. Sahoilla on yleensä myös sahauksessa ja höyläyksessä syntyvää purua ja lastua hyödyntävä energiantuotantolaitos sahatavaran kuivauksessa tarvittavan lämmön tuottamista vartenIlmoitusmenettelyyn siirrettäviä sahoja on arviolta 50—70 kappaletta.

Sahalaitosten merkittävin ympäristövaikutus liittyy toiminnasta aiheutuvaan meluun, jota aiheuttavat erityisesti sahaus, tukkien käsittely ja raskas liikenne. Jos sahan alueella on aiemmin käsitelty puutavaraa sinistymisenestoaineilla tai muilla kyllästysaineilla, riskinä on maaperän pilaantuneisuus. Toimivan sahan yhtenä riskinä on mahdollisen tulipalon sammutusvesien päätyminen läheiseen vesistöön.

Sahalaitokset siirrettiin syksyllä 2014 valtion lupaviranomaisen käsiteltäväksi ja kokemukset siirtämisestä näyttäisivät puoltavan niiden palauttamista kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan. Esityksessä vähintään 20 000 kuutiometriä sahatavaraa vuodessa tuottavat laitokset ehdotetaan siirrettäväksi yleiseen ilmoitusmenettelyyn. Myöhemmin tarkistettavassa ympäristönsuojeluasetuksessa olisi tarkoitus säätää, että uusia sahalaitoksia ja niiden muutoksia koskevat ilmoitukset käsittelisi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

2. Taulukon 2 kohdan 5 alakohdassa d tarkoitettu muu polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 mutta alle 50 000 kuutiometriä, ei kuitenkaan liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai

tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto taikka kalliovarasto.

Ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäviksi erillinen muu polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto (jäljempänä kemikaalivarasto), jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 mutta alle 50 000 kuutiometriä vuodessa. Ilmoitusmenettelyyn ei siirrettäisi rekisteröitävän tai luvanvaraisen energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliötä, koska se käsitellään osana energiantuotantolaitoksen toimintaa sen rekisteröinnissä tai ympäristöluvassa. Voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto ei ole lähtökohtaisesti ollut voimassa olevan lainsäädännön mukaan luvanvaraista eikä tähän esitetä muutosta. Ilmoitusmenettelyyn ei myöskään siirrettäisi kemikaalivarastoja, jotka sijoittuvat tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle eikä kalliovarastoja.

Ilmoitusvelvollisuuden rajaaminen erilliseen varastoon, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 kuutiometriä mutta alle 50 000 kuutiometriä, perustuisi siihen, että ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 3 §:n mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan liitteessä 1 tarkoitettuihin hankkeisiin, joita ovat muun muassa liitteen 1 kohdan 8 d) öljyn, petrokemian tuotteiden tai kemiallisten tuotteiden varastot, joissa näiden aineiden varastosäiliöiden tilavuus on yhteensä vähintään 50 000 kuutiometriä. Ympäristövaikutusten arviointi otetaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaan huomioon lupamenettelyssä tai luvassa, jolloin kyseessä olevia hankkeita, joista aina edellytetään tehtäväksi ympäristövaikutusten arviointi, ei voida siirtää ilmoitusmenettelyyn.

Ympäristöluvanvaraisia kemikaalivarastoja, joille valtion lupaviranomainen myöntää ympäristöluvan kohdan 5 alakohdan d (aiemmin alakohta e) perusteella, on tällä hetkellä yhteensä noin 60. Näiden koot vaihtelevat pienistä muutaman säiliön varastoista useiden kymmenien säiliöiden varastoihin (1 000 kuutiometriä—yli 100 000 kuutiometriä,) ja käsittelymäärät ovat tuhannesta tonnista jopa yli miljoonaan tonniin vuodessa. Näistä 24 on sellaisia, joissa varastoidaan sekä polttonesteitä että erilaisia kemikaaleja ja osalle näistä on myönnetty ympäristölupa myös kemikaaliterminaalina kohdan 12 alakohdan e kemikaaliratapihana tai terminaalina. Näissä siirretään terveydelle tai ympäristölle vaarallisia kemikaaleja kuljetusvälineestä toiseen tai varastoon taikka varastosta kuljetusvälineeseen. Kemikaaliterminaalina ei kuitenkaan pidetä kappaletavaran siirtämistä kuljetusvälineestä toiseen tai varastoon. Muut ovat pelkästään polttonesteiden varastoja. Ilmoitusmenettelyyn siirrettäviä valtion lupaviranomaisen toimivaltaan kuuluvia varastoja arvioidaan olevan 20—30.

Kemikaalivarastoja, joille kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myöntää ympäristöluvan ja joissa varastoidaan kemikaaleja vähintään 100 mutta alle 1 000 kuutiometriä vuodessa, on 24 kappaletta.

Kemikaalivarastoja säädellään myös kemikaaliturvallisuuslain nojalla. Kemikaaliturvallisuuslain mukaan kemikaalien laajamittaisesta varastoinnista ja käsittelystä on tehtävä lupahakemus Tukesille, joka tekee asiassa päätöksen ja myös valvoo toimintaa. Suurimmilta toimijoilta vaaditaan myös toimintaperiaateasiakirja tai turvallisuusselvitys. Vähäisestä toiminnasta on tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle, joka tekee käyttöönottotarkastuksen ja valvoo toimintaa palotarkastusten yhteydessä. Tukesin luvassa annetaan kattavat tekniset ja organisatoriset vaatimukset kemikaalin varastoinnille ja käsittelylle. Tukes keskittyy toiminnan riskiperusteiseen valvontaan.

Ympäristöluvassa annetaan osin samankaltaisia määräyksiä kuin Tukesin lupapäätöksessä muun muassa kemikaalien varastoinnista ja määrästä, säiliöiden varustamisesta suoja-altaalla,

ja onnettomuustilanteista. Ympäristöluvassa annetaan lisäksi määräyksiä päästöistä ilmaan ja veteen, jätteistä, päästöjen tarkkailusta ja tietojen toimittamisesta.

Kemikaalivarastojen merkittävin ympäristövaikutus on kemikaalien varastoinnin aiheuttamat riskit ja mahdolliset vuodot maaperään, mihin vaikuttaa eniten varastoitavien kemikaalien kirjo ja vaarallisuus. Ilmoitusmenettelyssä voitaisiin käsitellä varastointi kemikaaliryhmille, joiden ominaisuudet ovat samankaltaisia (kuten polttonesteet). Ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi ehdotettavien kemikaalivarastojen ilmoituspäätöksessä voitaisiin tarvittaessa antaa täydentäviä määräyksiä päästöistä ja niiden tarkkailusta ja valvonnasta, jätteistä ja jätevesistä sekä tietojen toimittamisesta viranomaiselle, mutta siinä ei tarvitsisi määrätä niistä seikoista, joista kemikaaliturvallisuuslain mukaisessa luvassa jo määrätään, ellei siihen olisi ympäristönsuojelun tason turvaamiseksi erityistä syytä.

3. Koneellinen kullankaivuu

Ilmoitusmenettelyn ehdotetaan siirrettäväksi koneellinen kullankaivuu, kun kaivettavien maamassojen määrä on alle 500 kuutiometriä vuodessa pintamaat mukaan lukien ja työskentelyaika enintään 50 vuorokautta vuodessa. Lisäksi edellytettäisiin, että toimintaan ei tarvita vesilain mukaista lupaa tai oikeutta.

Kullankaivuun aloittaminen valtion omistamalla alueella edellyttää aina kaivoslain (621/2011) 22 §:n mukaisesti kaivosviranomaisen myöntämää kullanhuuhdontalupaa. Kaivosviranomaisena toimii kaivoslain 4 §:n mukaan Tukes. Tukesin myöntämä kullanhuuhdontalupa on määräaikainen, voimassa enintään neljä vuotta. Luvassa määrätään muun muassa kaivuumenetelmistä (kuten koneellinen kaivuu) ja käsiteltävästä maan määrästä, kullanhuuhdonta-alueen kunnossapidosta, poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämisestä, saamelais- ja kolttaasioista sekä vuosittain toimitettavasta toimintaa koskevasta selvityksestä, vakuudesta ja korvauksista sekä toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista.

Kullankaivuun ympäristöluvan myöntää valtion lupaviranomainen. Ympäristölupahakemuksesta kuullaan kunnan ja valtion valvontaviranomaisen lisäksi saamelaiskäräjiä ja kolttien kyläkokousta. Lupapäätöksessä rajoitetaan määräyksin muun muassa aikaa, jonka ajan vuodesta kaivuuta voidaan tehdä sekä kaivettavan maan määrää, määrätään vesistön pilaantumisen ehkäisemistä koskevista toimista sekä kemikaalien varastoinnista ja häiriötilanteista, tarkkailusta ja tietojen toimittamisesta.

Koneellinen kullankaivuu keskittyy nykyään kokonaisuudessaan Lapin ELY-keskuksen toiminta-alueelle. Vuonna 2015 koneellisen kullankaivuun ympäristölupa oli voimassa 54 kohteella, joista toimintaa oli 38 kohteella. Toiminnanharjoittajien tekemien ilmoitusten mukaan kaivuumäärä vaihteli 30—20 000 kuutiometrin välillä.

Ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi ehdotetun pienimuotoisen koneellisen kullankaivuun ympäristövaikutukset ovat vähäisiä. Lukumääräisesti siirrettäviä toimintoja olisi arviolta alle kymmenen kappaletta. Käytettävästä kaivinkoneesta ei aiheudu normaalitilanteessa vuotoja, jos kone huolletaan säännöllisesti ja mahdolliseen öljyvuotoon varaudutaan imeytysjärjestelmin, ja polttoaineet varastoidaan asianmukaisesti. Ilmoitusmenettelyssä voitaisiin vahvistaa kaivettava maa-ainesmäärä sekä tarkastella, onko tarpeen antaa määräyksiä toiminnan sijainnista vesistön läheisyydessä.

4. Taulukon 2 kohdan 10 alakohdissa a—b1, c1—c6 ja d2—g tarkoitettu elintarvikkeita tai rehuja valmistava laitos

Ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäviksi kohdan 10 alakohdissa a—g tarkoitetut elintarvikkeita tai rehuja valmistavat laitokset, joiden jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle lukuun ottamatta alakohdassa b2 tarkoitettua kalaa tai kalastustuotteita käsittelevää tai jalostavaa laitosta, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa sekä alakohdassa d1 tarkoitettua margariinia tai muita kasvi- tai eläinperäisiä rasvoja tai öljyjä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina. Ilmoitusmenettelyyn siirto edellyttäisi, että jätevedenpuhdistamon kapasiteetti olisi riittävä käsittelemään toiminnassa syntyvät jätevedet. Alakohdassa b2 tarkoitetut kalaa tai kalastustuotteita käsittelevät tai jalostavat laitokset, joiden toiminnasta aiheutuu yleisesti hajuhaittoja, sekä alakohdassa d1 tarkoitetut margariinia tai muita kasvi- tai eläinperäisiä rasvoja ja öljyä valmistavat laitokset pysyisivät luvanvaraisina jatkossakin. Ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäväksi vain kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvat toiminnat.

Elintarvike- ja rehuteollisuuden toimintoja, jotka kuuluvat kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan, on yhteensä arviolta 200. Ympäristöministeriössä vuonna 2015 tehdyn, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille suunnatun suppean kyselyn perusteella noin kaksi kolmasosaa elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnoista johtaa jätevetensä kunnalliselle jätevedenpuhdistamolle ja niiden määräksi arvioidaan 134. Laitokset, jotka eivät johda jätevesiä puhdistamolle, puhdistavat ne omassa puhdistamossa joko kokonaan tai osittain ennen johtamista ojaan tai suoraan vesistöön. Pienimmät toimijat saattavat johtaa jätevedet suoraan ojaan tai vesistöön. Ilmoitusmenettelyyn siirrettäviä toimintoja olisi noin 110.

Elintarvike- ja rehuteollisuuden toimintojen merkittävin ympäristövaikutus aiheutuu jätevesistä. Vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettavien jätevesien keskeisimmät kuormitustekijät aiheutuvat biologisesta hapenkulutuksesta, ravinteista, rasvasta ja kiintoaineesta. Laitoksilla on yleisesti käytössä jätevesien esikäsittelymenetelmiä, joilla viemäriin johdettavien vesien kiintoaines- ja ravinnepitoisuuksia saadaan vähennettyä. Rasvojen pääsyä viemäriin pyritään estämään rasvanerotuskaivoilla.

Luvissa on yleisesti annettu määräyksiä jätevesien esikäsittelystä, jätevesikuormituksesta ja sen tarkkailusta. Vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettavia päästöjä säännellään tarvittaessa ympäristöluvan lisäksi toiminnanharjoittajan ja vesihuoltolaitoksen välisellä teollisuusjätevesisopimuksella. Joissakin tapauksissa vastaanottavan jätevedenpuhdistamon kapasiteetti ei riitä käsittelemään esimerkiksi voimakasta kiintoaine- ja ravinnekuormitusta aiheuttavan perunan- tai juurestenkäsittelylaitoksen jätevesiä.

Elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnat aiheuttavat usein myös hajuhaittoja. Niitä aiheutuu erityisesti lietelannan varastoinnista teurastamoilla, tuotantoprosesseista yleensä sekä jätteiden käsittelystä.

Luvissa on määrätty yleisesti viemäriin johdettavien jätevesien laadusta sekä niiden tarkkailutiheydestä ja -menetelmistä. Melua ja jätehuoltoa koskevat lupamääräykset ovat usein melko yleisiä. Eläinperäisten sivutuotteiden käsittelystä määrätään tarvittaessa tapauskohtaisesti tarkemmin. Ilmoituspäätöksessä voidaan antaa määräyksiä viemäriin johdettavien jätevesien esikäsittelyssä ja varmistua siitä, että luvanvaraisen jäteveden puhdistamon kapasiteetti on riittävä käsittelemään nämä teollisuuden jätevedet. Useilla ilmoitusmenettelyyn siirrettäviksi esitetyillä laitoksilla on teollisuusjätevesisopimus paikallisen vesihuoltolaitoksen kanssa, jossa usein määrätään raja-arvot viemärin johdettaville jätevesille.

5. Taulukon 2 kohdan 11 alakohdissa a, c ja d tarkoitettu eläinsuoja

Ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäväksi kohdan 11 alakohdassa a tarkoitetut eläinsuojat lukuun ottamatta suuria nautatiloja, joiden ympäristövaikutukset lain liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettuina ovat samaa suuruusluokkaa kuin laitosluettelon direktiivilaitoksia koskevan taulukon 1 kohdassa 11 alakohdassa a luetelluissa siipikarjakasvattamoissa ja sikaloissa. Nautatilojen luvanvaraisuusrajoja esitetään muutettavaksi siten, että jatkossa vähintään 300 lypsylehmän, vähintään 500 lihanaudan ja vähintään 600 emolehmän eläinsuoja edellyttäisi aina ympäristöluvan. Vastaavat eläinmäärään perustuvat luvanvaraisuusrajat eläinlajien eläinyksikkökertoimilla laskettuna olisivat lypsylehmillä 3 240, lihanaudoilla 2 850 ja emolehmillä 2 580 eläinyksikköä.

Ympäristöluvanvaraisena ehdotetaan jatkossakin pysytettävän kohdan 11 alakohdassa c tarkoitetut eläinsuojat kuitenkin siten, että niiden luvanvaraisuusrajaa nostettaisiin vastaamaan alakohtaan a esitettäviä muutoksia luvanvaraisuusrajoissa. Muutoksen myötä alakohdassa c tarkoitettu eläinsuoja olisi luvanvarainen, jos sen eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelulain liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna olisi vähintään 3 000, jolloin myös suuria nautatiloja kooltaan vastaavat muiden eläinlajien ja eri-ikäistä karjaa sisältävät eläinsuojat olisivat ympäristöluvanvaraisia. Alakohdassa c tarkoitettujen eläinsuojien luvanvaraisuuden määräytymistä koskeva kohta esitettäisiin sisällytettäväksi alakohdan a yhteyteen, jossa säädettäisiin eläinsuojien luvanvaraisuudesta eläinmäärän perusteella. Kunnat käsittelisivät kaikkien ilmoituksenvaraisten eläinsuojien ilmoitukset.

Alakohtiin a ja c esitettävien eläinsuojien luvanvaraisuutta koskevien muutosten myötä samassa alakohdassa tarkoitetut eläinyksikkömäärän perusteella luvanvaraiset turkistarhat esitettäisiin siirrettäväksi alakohtaan b, jossa säädetään turkistarhojen luvanvaraisuudesta turkiseläinten määrän perusteella. Muutoksella selkiytettäisiin laitosluetteloa eläinsuojien ja turkistarhojen luvanvaraisuuden määräytymisen osalta eriyttämällä ne omiksi alakohdiksi.

Laitosluettelon kohdan 11 alakohtiin a ja b esitettävien muutosten johdosta alakohdat c ja d voitaisiin kumota tarpeettomina ja kalankasvatus- tai kalanviljelylaitosta koskeva alakohta e jäljempänä esitettävin muutoksin siirrettäisiin uudeksi alakohdaksi c.

Ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi ehdotettuja eläinsuojia on arviolta noin 3 700—3 800 kappaletta, joista noin 3100 kuuluu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan ja 600—700 valtion ympäristölupa- ja valvontaviranomaisten toimivaltaan.

Jatkossakin ympäristöluvanvaraisiksi eläinsuojiksi jäisivät ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 1 kohdassa 11 luetellut direktiivilaitokset sekä suuret nautatilat ja niitä ympäristövaikutuksiltaan vastaavat eri-ikäisten tai eri tuotantoeläimien kasvatukseen tarkoitetut eläinsuojat.

Esityksessä tarkoitettujen eläinsuojien siirtämisen ympäristölupamenettelystä yleiseen ilmoitusmenettelyyn ei arvioida lisäävän merkittävästi tuotantoeläintenpidosta aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Eläinten pidosta muodostuvan lannan ja lannasta valmistettavien orgaanisten lannoitevalmisteiden käsittelystä, varastoinnista ja hyödyntämisestä säädetään nitraattiasetuksessa, jolla pannaan täytäntöön nitraattidirektiivi. Kyseisen sääntelyn sekä toimialalle laadittavaan valtioneuvoston asetukseen sisällytettävien ympäristönsuojeluvaatimusten myötä voitaisiin eläinsuojien ympäristönsuojelun riittävä taso varmistaa myös ympäristölupamenettelyä kevyemmässä yleisessä ilmoitusmenettelyssä.

Eläinsuojien merkittävin ympäristövaikutus on eläinten tuottaman lannan sisältämät ravinteet ja niistä mahdollisesti aiheutuvat päästöt. Maatalouden ravinnepäästöt kuormittavat vesistöjä, vaikka väkilannoitteiden sekä lannoitefosforin käyttö on vähentynyt huomattavasti viimeisten

vuosikymmenten aikana ja eläinten lannan ravinteet otetaan huomioon entistä tehokkaammin ja tarkemmin lannoituksessa. Vesistöjen ravinnekuormitus ei kuitenkaan ole vähentynyt vastaavasti, ja maatalouden osuus ravinnepäästöissä ihmistoiminnassa aiheutuvasta kokonaiskuormituksesta on korostunut pistemäisen kuormituksen pienentyessä.

Kotieläintuotannossa muodostuva haju aiheuttaa yleistä viihtyvyyshaittaa ja on yleinen kotieläintiloista valituksia aiheuttava tekijä. Hajua muodostuu eläinsuojissa, lantaloissa, lannan käsittelyssä ja levittämisessä. Lannasta haihtuu ammoniakkia kaikissa lannan käsittelyvaiheissa ja lannan varastoinnissa. Maataloudessa syntyy myös kasvihuonekaasuja. Metaania vapautuu lannasta ja märehtijöiden ruuansulatuksesta ja dityppioksidia maaperästä ja lannasta.

Päästöjen lisäksi maataloudessa syntyy erilaisia kiinteitä jätteitä ja jätevesiä, joiden varastointi ja käsittely tilalla saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumista, hajuhaittaa ja epäsiisteyttä. Tyypillisiä kotieläintalouden jätteitä ovat kuolleet eläimet, maitohuoneen ja eläintilojen pesuvedet, sosiaalitilojen jätevedet, sakokaivolietteet, käytetyt maatalousmuovit ja muut pakkaukset, vaaralliset jätteet ja pilaantunut tuorerehu.

Kotieläintalouden positiivisia ympäristövaikutuksia ovat muun muassa laiduntamisen aikaansaama maaseutumaisemien ja perinnebiotooppien ylläpitäminen.

6. Taulukon 2 kohdan 12 alakohdassa c tarkoitettu yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikko tai vastaavan kokoinen työkonevarikko

Ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäviksi yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikot tai vastaavan kokoiset työkonevarikot. Varikoita on toiminnassa yhteensä 34 kappaletta suurimpien ollessa tarkoitettuja yli 300 linja-autolle. Kaikki varikot kuuluvat kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa- ja valvontatoimivaltaan.

Varikoiden merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat aiemmin aiheutuneet pakokaasu- ja melupäästöistä, mutta ajoneuvo- ja moottoritekniikan kehityksen myötä haitat ovat vähentyneet olennaisesti viimeisten 25 vuoden aikana. Kylmäkäynnistykset eivät kuormita ympäristöä aiempaan tapaan moottorien sähköisen esilämmityksen ja paineilmasäiliöiden esitäyttömahdollisuuden seurauksena. Pakokaasupäästöt ovat vähentyneet ratkaisevasti moottoriteknologian kehityttyä muun muassa EU-lainsäädännön mukaisten niin sanottujen EURO-päästöluokkien seurauksena.

Kuorma- ja linja-autojen ensimmäiseen vuoden 1992 EURO I-päästöluokkaan verrattuna viimeisimmän eli vuonna 2013 voimaan tulleen EURO VI -luokan hiilidioksidipäästöt (CO) ovat kolmanneksen alkuperäisestä, hiilivetypäästöt (HC) noin kymmenyksen ja typenoksidi- (NOx) ja pienhiukkaspäästöt (PM) ovat noin viisi prosenttia. Myös moottorimelu on vähentynyt ratkaisevasti.

Varikoiden toimintaan liittyy usein myös ajoneuvojen päivittäishuolto kuten pesu ja tankkaus sekä nesteiden ja öljyjen lisäykset. Myös varsinainen huoltokorjaamotoiminta on yleistä varikoiden yhteydessä. Vaikka päivittäishuollon ja huoltokorjaamoiden yhteydessä säilytetään ja käsitellään vaarallisia kemikaaleja, ne eivät lähtökohtaisesti ole ympäristöluvanvaraista toimintaa. Varikoiden luvanvaraisuus on perustunut lähinnä kohtuuttomaan rasitukseen naapurustolle pakokaasujen ja melun seurauksena.

Lupapäätöksissä on annettu määräyksiä muun muassa kemikaalien varastoinnista ja käsittelystä, päästöistä viemäriin sekä jätevesien erotinlaitteiden huollosta, melusta ja jätehuollosta sekä toiminnan tarkkailusta. Kaikkiin edellä mainittuihin seikkoihin voidaan puuttua myös ilmoitusmenettelyyn liittyvässä päätöksessä.

7. Taulukon 2 kohdan 14 alakohdassa a tarkoitetuista ulkona sijaitsevista ampumaradoista rata, joilla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja jossa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa.

Ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäviksi ulkona sijaitsevista ampumaradoista sellaiset radat, joilla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja jossa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa.

Ilmoitusmenettelyyn siirrettävien toimintojen tarkkaa lukumäärätietoa ei ole käytettävissä, mutta karkean arvion mukaan niitä olisi enintään joitakin kymmeniä. Merkittävä osa ulkona sijaitsevista ampumaradoista jäisi lupamenettelyn piiriin muun muassa pohjavesialueella sijainnin takia sekä siksi, että ampumaradoilla on tyypillisesti usean eri aselajin ratoja, kuten kivääri- ja haulikkoratoja. On myös mahdollista, että ympäristölupaa edellytettäisiin tämän jälkeenkin joiltakin siirrettäviksi ehdotetuilta ampumaradoilta melun aiheuttaman kohtuuttoman naapuruushaitan perusteella.

Ampumaratojen keskeiset ympäristövaikutukset liittyvät meluun sekä maaperän ja pohja- ja pintaveden laadun heikkenemiseen. Melu koetaan naapurustossa usein häiritsevänä. Siviiliampumaratoja, joita siirrettäviksi esitetyt radat käytännössä edustavat, käytetään yleensä huhtikuusta lokakuuhun toiminnan keskittyessä arki-iltoihin ja viikonloppuihin. Ampumaratamelua ja sen haittavaikutuksia on lupapäätöksissä pyritty rajoittamaan yleensä sekä toiminta-aikaan että äänitasoon liittyvillä määräyksillä.

Ampumaradan ympäristöolosuhteilla on erittäin suuri vaikutus haitta-aineiden kulkeutumiseen. Joillakin radoilla on käytössä luotiloukut luotien talteenottoa varten.

8. Taulukon 2 kohdan 14 alakohdassa c tarkoitettu kiinteä eläintarha tai huvipuisto

Ilmoitusmenettelyyn ehdotetaan siirrettäviksi kiinteät eläintarhat ja huvipuistot. Näitä toimintoja on nykyisin 11 kappaletta ja ne kuuluvat kaikki kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan.

Kiinteiden eläintarhojen merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat lähialueelle leviävä haju, toiminnassa syntyvä lanta sekä mahdolliset päästöt pintavesiin. Huvipuistojen keskeisimmät vaikutukset liittyvät meluun, jätteisiin ja asiakasliikenteeseen. Molempien toimintojen haitalliset vaikutukset ovat useimmiten hyvin vähäisiä ja erittäin paikallisia.

Luvissa on annettu määräyksiä lähinnä jätehuollon järjestämisestä ja eläintarhojen osalta hajuhaittojen ehkäisemisestä.

115 b §. *Ilmoituksen sisältö ja täydentäminen*. Lakiin lisättäisiin pykälä yleisessä ilmoitusmenettelyssä tehtävän ilmoituksen sisällöstä. Pykälän 1 momentissa mainittaisiin käsittelyn kannalta riittävät ja toiminnanharjoittajaa sitovat tiedot suunnitellusta toiminnasta, vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Tiedot tulee jättää myös toiminnan muutostilanteissa. Pykälän 1 momentti sisältäisi myös asetuksenantovaltuuden, sillä tarkemmat säännökset ilmoitukseen liitettävistä tiedoista ja liitteistä olisivat asetuksessa.

Pykälän 2 momentti sisältäisi vaatimukset ilmoituksen laatijan riittävästä asiantuntemuksesta ja ilmoituksessa käytettyjen tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi tarpeellisista tiedoista.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin ilmoituksen täydentämisestä. Koska yleisen ilmoitusmenettelyn yhteydessä säädettäisiin toiminnan aloittamisoikeus määräajassa, säännöksessä annettaisiin hakijalle mahdollisuus täydentää puutteellista ilmoitusta vain kerran viranomaisen täy-

dennykselle asettamassa määräajassa. Jos ilmoitusta ei täydennettäisi asetetussa määräajassa tai asiakirjoja ei saataisi täydennyksellä riittävän kattaviksi, ilmoitus jätettäisiin tutkimatta ja toiminnan aloittamisoikeus raukeaisi. Tilanteissa, joissa jo jätetty ilmoitus olisi jouduttu jättämään tutkimatta ja toiminnan aloittamisoikeus rauennut, ja toimintaa edelleen suunniteltaisiin aloitettavaksi, toiminnanharjoittajan tulisi laittaa ilmoitusmenettely uudestaan vireille ilmoitukseen tarvittavien selvitysten ja tietojen tultua valmiiksi.

115 c §. *Toiminnan aloittaminen*. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin toiminnanharjoittajan oikeudesta aloittaa ilmoituksenvarainen toiminta 120 vuorokauden kuluttua ilmoituksen jättämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Aloittamisoikeus määräajassa olisi ilmoitusmenettelyn merkittävin ero suhteessa lupamenettelyyn. Pykälässä asetettava määräaika ei olisi ehdoton. Ilmoituksen käsittelevä viranomainen voisi päätöksessään sallia toiminnan aloittamisen ennen säädettyä määräaikaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa aloittamisoikeuden voisi menettää. Aloittamisoikeutta ei olisi, jos ilmoitusta ei voitaisi ratkaista ilmoitusmenettelyssä, koska asia olisi ratkaistava lupakäsittelyssä 29 a §:n perusteella. Aloittamisoikeus raukeaisi myös, jos ilmoitusta koskevaa mahdollista täydennyspyyntöä ei olisi noudatettu 115 b §:n mukaisesti. Toiminnan aloittamisoikeutta ei olisi myöskään niissä tilanteissa, joissa ilmoituksen johdosta annettavassa päätöksessä ilmoitus hylätään esimerkiksi syystä, että esitettyä sijoituspaikkaa ei voida hyväksyä tai toimintaa ei voida edes päätökseen liitettävillä määräyksillä saada ympäristölainsäädännön velvoitteita täyttäväksi. Viranomaiselle hallintolain mukaan asetettu velvollisuus toimia viivytyksettä tulisi erityisesti huomioida ilmoitusmenettelyssä, ja erittäin tärkeää asian viivytyksetön käsittely olisi ilmoituksen hylkäävän päätöksen tapauksessa, jossa päätöksen tulisi säännönmukaisesti olla annettuna ennen pykälässä säädetyn määräajan täyttymistä.

115 d §. *Viranomaisen päätös ilmoitusasiassa*. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ilmoituksen johdosta viranomaisen on annettava asiaa koskeva päätös. Päätös voisi olla luonteeltaan toteava, kuten että toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja mahdollisen toimialakohtaisen asetuksen vaatimukset. Päätös voisi olla myös, ja useimmiten käytännössä olisi luonteeltaan lupaa muistuttava, jolloin siihen sisältyisi toimintaa koskevia tarpeellisia ja tarkentavia määräyksiä. Päätöksellä voitaisiin myös hylätä ilmoitus.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Jos päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta ei määrättäisi, ilmoituksenvaraista toimintaa voitaisiin käytännössä harjoittaa ennen päätöksen lainvoimaa ilman määräyksiä. Päätöksen täytäntöönpanoa säätelee lisäksi hallintolainkäyttölain 32 §. Sen mukaan valitusviranomainen voi valituksen johdosta kieltää päätöksen täytäntöönpanon, määrätä sen keskeytettäväksi tai antaa muun täytäntöönpanoa koskevan määräyksen. Yleisen ilmoitusmenettelyn tapauksessa hallintolainkäyttölain mukaisen puuttumisen merkitystä käytännössä rajoittaa ilmoituksenvaraista toimintaa koskeva pääsääntöinen aloittamisoikeus ennen valitusajan umpeutumista.

Pykälässä säädettäisiin myös ilmoituksen hyväksymisen perusteista, jotka viranomaisen tulisi varmistaa. Toiminnan tulisi täyttää laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyt vähimmäisvaatimukset. Ilmoitusmenettelyssä toimivaltaisen viranomaisen on aineellisoikeudellisesti noudatettava lähes kokonaisuudessaan lupamenettelyssäkin noudatettavaa lainsäädäntöä.

Pykälän 2 momentissa lueteltaisiin ne myönteisen ilmoituspäätöksen edellytykset, jotka on erityisesti varmistettava. Edellytykset on kerätty 5-kohtaiseen luetteloon, jossa mainitaan kielletyt seuraukset, joita ei saa aiheutua suunnitellusta toiminnasta. Luettelo vastaa pääosin lain 49 §:n mukaisia luvan myöntämisen edellytyksiä.Luettelosta puuttuu 49 §:n 1 momentin 5

kohta, joka koskee eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Peruste on tarpeeton ilmoituksenvaraisten toimintojen kohdalla, koska kohtuuton rasitus on säädettävän 29 a §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti luvanvaraisuusperuste.

Pykälän 3 momentissa viitattaisiin pilaantumisen ehkäisemisen kannalta tarpeellisten määräysten osalta 52 §:ään. Ilmoituksenvaraisista toiminnoista vain eläinsuojille laadittaisiin asetus, jossa olisi täsmennetty ilmoituspäätöksessä annettavia määräyksiä. Muiden liitteen 4 toimintoja koskevassa menettelyssä tarvittavat määräykset olisi harkittava 52 §:n mukaisesti. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lisäksi seurantaa ja tarkkailua koskevista määräyksistä ja näitä koskevien tietojen toimittamisvelvollisuudesta valvontaviranomaiselle. Ilmoituspäätökseen liitettäviä määräyksiä harkittaessa voidaan tarpeellisten määräysten arvioinnissa soveltuvin osin noudattaa mitä 62 §:ssä säädetään. Toiminnan tarkkailuvelvollisuus ja tietojen toimittamisvelvollisuus viranomaiselle seuraa myös 8 §:stä ja niistä voidaan säätää tarkemmin asetuksella 9 §:n mukaisesti.

115 e §. *Hallintomenettely ilmoitusasioissa.* Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin ne lain säännökset, joita ilmoitusmenettelyssä olisi noudatettava. Koska osa ilmoituksenvaraisista liitteen 4 toiminnoista on luonteeltaan vähäisiä ja niistä aiheutuvat ympäristövaikutukset saattavat olla hyvinkin paikallisia, osassa menettelyssä noudatettavista säännöksistä olisi mahdollisuuksia tarvittaessa soveltaa kevennettyä menettelyä. Keventävän menettelyn mahdollistavat säännökset on lueteltu 1 momentin alakohdissa 2, 4 ja 8 ja ne koskevat lausuntojen pyytämistä, ilmoituksesta tiedottamista ja ilmoituspäätöksen julkaisemista. Käytännössä esimerkiksi, jos ilmoituksessa on kyse toiminnan muutoksesta, kuultavien piiri määräytyisi muutoksen asiasisällön mukaan, eikä mahdollisesti vielä voimassa olevan, ilmoituksella kumoutuvan ympäristöluvan asianosaispiirin mukaan. Ilmoituksesta tiedottamisen ja päätöksen julkaisemisen tapaan voivat vaikuttaa asian merkitys ja laatu.

Pykälän 2 momentissa lueteltaisiin ne säännökset, joita sovellettaisiin ilmoitusmenettelyssä tehtävään päätökseen, vaikka säännöksessä mainitaan niiden koskevan lupamenettelyssä annettavaa lupaa. Nämä säännökset koskisivat päätöksen voimassaoloa, raukeamista ja muuttamista, päätöksen selventämistä ja peruuttamista. Toiminnan lopettamiseen sovelletaan mitä 94 §:ssä säädetään määräysten antamisesta.

Pykälän 3 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden tarkemmista säännöksistä liittyen ilmoituspäätöksen sisältöön.

116 §. *Ilmoitus toiminnasta rekisteröintiä varten.* Pykälän 6 momenttia muutettaisiin siten, että mainittaisiin ilmoituksenvarainen toiminta muiden sellaisten toimintojen ohella, joista ei tarvitse tehdä ilmoitusta toiminnan rekisteröintiä varten.

12 luku. *Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely.* Luvun otsikkoa muutettaisiin, koska uudessa 10 a luvussa säädettäisiin yleisestä ilmoitusmenettelystä. Luvun aiempi otsikko ”Ilmoitusmenettelyt” vaihdettaisiin, jotta vältettäisiin sekaannus uuteen 10 a lukuun. Siinä säädettävää ilmoitusmenettelyä sovellettaisiin jatkuvaan ilmoitusta edellyttävään toimintaan, kun taas 12 lukuun sisältyvät ilmoitusta edellyttävät toiminnot ovat luonteeltaan kertaluonteisia.

120 §. *Poikkeuksellinen tilanne muussa kuin luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa.* Pykälä koskee ennakoimattomia ja toiminnanharjoittajan omista toimista riippumattomia poikkeuksellisia tilanteita, joissa syntyy toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Säännöstä täydennettäisiin siten, et-

tä otsikkoon ja pykälään lisättäisiin maininta myös ilmoituksenvaraisten toimintojen rajaamisesta säännöksen ulkopuolelle.

123 §. *Poikkeuksellinen tilanne luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa*. Pykälässä säädetään poikkeuksellisista tilanteista luvanvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa. Pykälän soveltamisala liittyy onnettomuuksiin ja ennakoimattomiin tuotantohäiriöihin tai vastaaviin toiminnasta riippumattomiin yllättäviin ja poikkeuksellisiin tilanteisiin. Pykälää muutettaisiin tästä syystä lisäämällä otsikkoon maininta ilmoituksenvaraisesta toiminnasta. Otsikon lisäksi myös pykälän 1 momenttia muutettaisiin kattamaan ilmoituksenvarainen toiminta.

168 §. *Säännöllinen valvonta.* Pykälän 2 ja 4 momenttia muutettaisiin siten, että pykälässä säädetyt säännöllinen valvonta ja säännöllisestä valvonnasta laadittava valvontaohjelma ulotettaisiin koskemaan ehdotettavaa ilmoituksenvaraista toimintaa.

169 §. *Tarkastus onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa.* Säännöllisen valvonnan ulkopuolisia tilanteita koskevaa pykälää muutettaisiin siten, että sen soveltamisen piiriin saatettaisiin myös ilmoituksenvaraisen toiminta.

170 §. *Ilmoitus toiminnan aloittamisesta sekä toiminnan muutoksista ja toiminnanharjoittajan vaihtumisesta*. Pykälässä säädetään toiminnanharjoittajan ilmoituksista toiminnan ja luvanhaltijan muutoksissa. Pykälää muutettaisiin siten, että toiminnanharjoittajalle säädetyt ilmoitusvelvollisuudet koskisivat myös ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajaa. Koska ilmoituksenvaraisen toiminnan aloittaminen eroaa luvanvaraisen toiminnan aloittamisesta ilmoitukselle asetetun määräajan ja siihen kytketyn aloittamisoikeuden osalta, pykälän 2 momentiksi lisättäisiin uudenlaisesta tilanteesta ilmoittamisvelvollisuus, eli 115 a §:n mukaisessa ilmoituksessa mainitun toiminnan aloittamisen siirtymisestä tai peruuntumisesta.

171 §. *Tarkkailu toisen alueella.* Pykälää muutettaisiin 1 momentissa siten, että siihen sisällytettäisiin ilmoituksenvaraisen toiminnan osalta toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuus ilmoituspäätöksessä myöntää toiminnanharjoittajalle oikeus toimintansa vaikutusten tarkkailuun toisen alueella. Pykälän mukaan oikeuden voi myöntää myös valvontaviranomainen ja tällöin oikeus koskee niin luvanvaraista kuin ilmoituksenvaraista toimintaa.

172 §. *Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus.* Pykälässä säädetään viranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksista. Pykälän 1 momentin johdantolauseeseen lisättäisiin maininta 115 a §:ssä tarkoitetusta toimivaltaisesta viranomaisesta, jolla olisi samat oikeudet kuin luvanvaraista toimintaa koskevilla valvonta- ja lupaviranomaisilla.

175 §. *Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen.* Pykälässä säädetään valvontaviranomaisen määräyksistä ja kielloista oikeudenvastaisen tilan oikaisemiseksi. Pykälän 2 momenttiin, jossa säädetään luvanvaraisen toiminnan osalta, että määräyksen antaa valtion valvontaviranomainen, jos ympäristöluvan myöntää valtion ympäristölupaviranomainen ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, lisättäisiin maininta ilmoituksenvaraisesta toiminnasta. Toimivalta määräytyy samoin kuin luvanvaraisen toiminnan osalta.

180 §. *Määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi.* Pykälässä säädetään kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen oikeudesta antaa yksittäinen määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi. Voimassaolevassa pykälässä tämä mahdollisuus on kuitenkin poissuljettu luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan osalta. Pykälää muutettaisiin siten, että säännöksen soveltamisalasta poistettaisiin myös ilmoituksenvarainen toiminta. Siten liitteen 4 mukaisissa asioissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ei olisi mahdollisuutta antaa yksittäistä määräystä pilaantumisen ehkäisemiseksi.

181 §. *Toiminnan keskeyttäminen.* Pykälän 3 momentissa säädetään viranomaisten välisestä toimivaltajaosta toiminnan keskeyttämistilanteissa. Pykälässä säädettäisiin jatkossa luvanvaraisen toiminnan lisäksi myös ilmoituksenvaraisen toiminnan keskeyttävästä viranomaisesta. Viranomainen määräytyisi ilmoituksenvaraisen toiminnan osalta samoin kuin luvanvaraisen toiminnan osalta.

189 §. *Valvontaviranomaisten vastuunjako luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonnassa.* Pykälässä säädetään kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten ja valtion valvontaviranomaisten välisestä lähtökohtaisesti rinnakkaisen valvontavastuun jakamisesta tietyissä tilanteissa. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininnat ilmoituksenvaraisesta toiminnasta ja ilmoituspäätöksestä, jolloin 168 ja 169 §:n mukainen valvonta kuuluisi 10 a luvun mukaisten ilmoitusasioiden osalta valtion valvontaviranomaiselle, jos valtion ympäristölupaviranomainen olisi tehnyt toimintaa koskevan ilmoituspäätöksen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jos se olisi tehnyt toimintaa koskevan ilmoituspäätöksen.

Pykälän 2 momentissa säädetään viranomaisen mahdollisuudesta yhdistää valvontaa sen asianmukaisuuden ja tehokkuuden turvaamiseksi, jos toiminnat sijaitsevat samalla alueella. Rekisteröitävää toimintaa on voimassaolevan lain mukaan voinut yhdistää luvanvaraisen toiminnan valvontaan ja nyt momenttiin lisättäisiin myös 10 a luvun mukaisesti ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonta. Momentin viimeisessä virkkeessä laajennettaisiin kuulemisvelvollisuutta myös ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajaan ja viranomaiseen, jolle valvonta edellä kuvatusti siirtyisi valvonnan yhdistämisen vuoksi.

202 §. *Kunnan ympäristönsuojelumääräykset*. Pykälässä säädetään kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä ja tietyistä tilanteista ja toiminnoista, joita ne eivät voi koskea. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin 1 kohdan osalta siten, että 10 a luvun ilmoituksenvarainen toiminta poissuljettaisiin luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan tapaan mukaisesti kunnan ympäristönsuojelumääräysten piiristä.

205 §. *Maksut.* Pykälään 1 momentin 1 kohtaan lisättäisiin maininta ilmoituksenvaraisesta toiminnasta, jolloin valtion valvontaviranomainen saisi oikeuden periä näiden valvontaohjelmaan perustuvista määräaikaistarkastuksista ja muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta maksun, samaan tapaan kuin luvanvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin vastaavasti siten, että 2 kohtaan lisättäisiin maininta ilmoituksenvaraisesta toiminnasta, jolloin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen saisi samoin oikeuden periä maksun valvontaan liittyvistä suoritteistaan kuten luvanvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta.

Pykälän 5 momentissa säädetään viranomaisten ja haittaa kärsivien asianosaisten aloitteesta vireillepannun asian käsittelymaksusta. Momenttia muutettaisiin siten, että säännökseen lisättäisiin maininnat ilmoituspäätöksestä. Tällöin käsittelymaksu viranomaisen hakemuksesta vireille tulleesta 89 §:n mukaisesti muutettavasta ilmoituspäätöksestä perittäisiin kuten luvasta.

223 §. *Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot*. Pykälässä säädetään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavista ympäristönsuojelulain mukaisista tiedoista ja niiden tallettamisesta vastuussa olevista tahoista. Valtion valvontaviranomaisen 2 momentin mukaista tallettamisvelvoitetta muutettaisiin 7 kohdan osalta siten, että luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan seuranta- ja tarkkailutietojen tallettamista, sekä muita vastaavia tietoja koskeva velvoite ulotettaisiin koskemaan myös ilmoituksenvaraista toimintaa.

Vastaavalla tavalla kunnalle tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 3 momentin mukaan kuuluva tallettamisvelvoite ulotettaisiin kohdassa 5 kattamaan ympäristöluvanvaraisen ja re-

kisteröitävän toiminnan lisäksi myös ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat seuranta- ja tarkkailutiedot ja muut vastaavat tiedot, jotka toiminnanharjoittaja on velvollinen toimittamaan valvontaviranomaiselle.

225 §. *Ympäristönsuojelulain rikkominen*. Pykälässä säädetään rikoslain säännöksiä täydentävistä sakonuhkaisista rangaistussäännöksistä. Pykälää muutettaisiin 1 momentin osalta siten, että 1 kohtaan lisättäisiin pykäläviittaus 115 a §:ään, jolloin pykälän mukaisen ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti olisi ympäristönsuojelulain rikkomisena rangaistavaa. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa muutettaisiin lisäämällä siihen maininta 115 d §:n nojalla annettuun päätökseen perustuvan velvollisuuden, käytännössä ilmoituspäätökseen sisältyvien määräysten noudattamisen laiminlyöntiin, joka olisi vastaavalla tavalla rangaistavaa. Lisäksi 1 momenttiin lisättäisiin uusi 4 a kohta. Tällöin rangaistavaksi tulisi 115 a §:ssä tarkoitetun toiminnan aloittaminen ennen 115 c §:ssä säädettävän 120 vuorokauden määräajan kulumista.

1.2 Rikoslaki

48 luku 3 §. *Ympäristörikkomus.* Pykälää muutettaisiin lisäämällä säännökseen uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyisi 5 momentiksi. Pykälää muutettaisiin, jotta ympäristönsuojelulakiin säädettävään yleiseen ilmoitusmenettelyyn sisältyvän ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti joka on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista tai muita säännöksessä kuvattuja seurauksia, olisi rikoslain mukaan rangaistavaa. Säännös olisi toissijainen suhteessa 48 luvun 1 §:ään. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä voitaisiin tuomita rangaistukseksi sakkoa tai maksimissaan kuusi kuukautta vankeutta.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ympäristönsuojelulakiin ehdotettavan uuden 115 b §:n 1 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää ilmoituksen sisällöstä ja tekemisestä sekä siihen liitettävistä ilmoituksen käsittelyn kannalta tarpeellisista selvityksistä sekä uuden 115 e §:n 3 momentin mukaan ilmoituspäätöksen sisällöstä.

Ehdotettavan asetuksenantovaltuuden pohjalta valmistellaan muutosta valtioneuvoston asetukseen ympäristönsuojelusta. Samassa yhteydessä valmistellaan ympäristönsuojelulain 9 ja 10 §:n mukaisin asetuksenantovaltuuksin valtioneuvoston asetus eläinsuojien ympäristönsuojeluvaatimuksista.

3 Voimaa ntulo

Lakien muutosten ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Lainvalmistelun rinnalla on valmisteltu valtioneuvoston asetusta eläinsuojien ympäristönsuojeluvaatimuksista sekä muutosta valtioneuvoston asetukseen ympäristönsuojelusta, joiden on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti lakien muutosten kanssa.

Ympäristönsuojelulain muuttamista koskevan lain voimaantulosäännöksen 1 momentissa säädettäisiin muutoslain voimaantuloajankohdasta.

Voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädettäisiin lupahakemuksista, jotka ovat tulleet vireille ennen tämän lain voimaantuloa. Näihin lupahakemuksiin sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Säännöksessä ”lupahakemus” viittaisi sekä lupaviranomaisessa vireillä olevaan, että muutoksenhakuvaiheeseen edenneeseen lupa-asiaan.

Seuraavassa momentissa säädettäisiin myös niistä liitteen 4 mukaisia toimintoja koskevista lupapäätöksistä, jotka on annettu ennen lain voimaantuloa. Nämä lupapäätökset jäisivät voi-

maan, kunnes niitä koskevaan toimintaan kohdistuisi 115 a §:ssä määritelty olennainen muutos, tai lupaa olisi tarpeen muuttaa lain 89 §:n perusteella. Muutostarve johtaisi toimintaa koskevaan ilmoitusvelvollisuuteen ja ilmoitusmenettely alkaisi.

Säännöksen 4 momenttiin sisältyisi toiminnanharjoittajien tasapuolisesta kohtelusta aiheutuva viranomaisen valvontavastuun siirtyminen 1 päivänä tammikuuta 2020, vaikka edellä mainittua muutostarvetta olemassa olevaan lupaan ei olisi.

Voimaantulosäännöksen 5 momentissa säädettäisiin tämän lain soveltamisesta vuoden siirtymäajalla liitteen 4 kohdassa 2 tarkoitettuun kemikaalin varastoon, joka on maanpuolustuksen kannalta erityissuojattava kohde. Maanpuolustuksen kannalta erityissuojattava kohde on määritelty valtioneuvoston asetuksessa 676/2017.

Rikoslain 48 luvun 3 §:n muuttamista koskevan lain voimaantulosäännöksessä säädettäisiin muutoslain voimaantuloajankohdasta, jonka olisi tarkoitus olla sama kuin ympäristönsuojelulain muuttamista koskevan lain.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Hallituksen esitykseen liittyvät keskeiset perusoikeudet ovat perustuslain 17 §:n oikeudet omaan kieleen ja kulttuuriin, 18 §:n mukainen elinkeinovapaus ja perustuslain 20 §:n 2 momentin ympäristöperusoikeus. Lisäksi esitystä on arvioitava kunnallista itsehallintoa koskevan perustuslain 121 §:n kannalta.

Perustuslakivaliokunta on (PeVM 25/1994 vp) asettanut seuraavat edellytykset perusoikeuksien rajoittamiselle: rajoitusten tulee perustua laintasoiseen säädökseen, rajoitusten on oltava tarkkarajaisia ja riittävän täsmällisesti määriteltyjä, rajoitusperusteiden tulee olla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä, painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatimia, lailla ei voida säätää perusoikeuden ytimeen kuuluvaa rajoitusta, rajoitusten tulee olla välttämättömiä tavoitteen saavuttamiseksi sekä laajuudeltaan oikeassa suhteessa perusoikeuksien suojaamaan oikeushyvään ja rajoituksen taustalla olevaan yhteiskunnallisen intressin painoarvoon, perusoikeutta rajoitettaessa on huolehdittava riittävistä oikeusturvajärjestelyistä eivätkä rajoitukset saa olla ristiriidassa Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa.

Saamelaisten oikeudet

Esityksessä ehdotetaan ilmoitusmenettelyn soveltamisalaan kuuluviin toimintoihin mukaan otettavaksi koneellista kullankaivuuta tietyin rajoituksin. Kullankaivuu sijoittuu maantieteellisesti saamelaisten asuinalueille, joten perustuslain 17 §:n 3 momentin mukaiset saamelaisten oikeudet ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan alkuperäiskansana tulee turvata. Esitykseen sisältyviä osallistumisoikeuksia on jatkovalmistelussa muutettu kuulemisen ja valitusoikeuden osalta, niin että samat osallistumisoikeudet, jotka koskevat ympäristölupaa, koskisivat myös ilmoitusmenettelyä. Saamelaiskäräjät ja kolttien kyläkokous kuuluvat siten niiden tahojen joukkoon, joilta on pyydettävä lausunto ilmoitusmenettelyssä, jos ilmoituksen tarkoittaman toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä saamelaisten kotiseutualueilla tai kolttalaissa (253/1995) tarkoitetulla koltta-alueella.

Esityksen 115 d §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan ilmoituspäätöksessä ei voitaisi hyväksyä toimintaa, jos toiminta aiheuttaisi olennaista heikennystä edellytyksiin harjoittaa saamelaisten kotiseutualueella perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muuten ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria. Ilmoituspäätös ei myöskään voisi olla hyväksyvä, jos toiminta aiheuttaisi olennaista heikennystä kolttien elinolosuhteisiin tai mahdollisuuksiin harjoittaa kolttalaissa tarkoitettuja luontaiselinkeinoja koltta-alueella. Lisäksi kullankaivuu valtion maalla edellyttää joka tapa-

uksessa kaivoslain mukaista kullanhuuhdontalupaa, jonka lupamenettelyssä lupaviranomaisen on saamelaisten kotiseutualueella selvitettävä yhteistyössä saamelaiskäräjien, alueen paliskuntien, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen ja hakijan kanssa kullanhuuhdontaluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset saamelaisten oikeudelle alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä harkita haittojen vähentämiseksi ja estämiseksi tarvittavat toimenpiteet. Kolttien kyläkokoukselta on pyydettävä hakemuksesta lausunto vaikutusten selvittämiseksi. Ympäristönsuojelulain mukaan ilmoitusmenettelyyn siirtyviä kullanhuuhtojia olisi erittäin pieni osuus kullanhuuhtojista kokonaisuudessaan.

Elinkeinovapaus

Perusoikeusuudistusta koskevassa hallituksen esityksessä (HE 309/1993 vp, s. 67) todettiin, että yksi elinkeinonvapauden säätämiseen johtaneista tavoitteista oli vähentää elinkeinojen luvanvaraisuutta. Ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupavelvollisuutta koskeva sääntely on siten merkityksellistä perustuslain 18 §:ssä turvatun elinkeinovapauden kannalta. Sääntelyn suhdetta perustuslailliseen elinkeinonvapauteen on arvioitu laajasti hallituksen esityksessä ympäristönsuojelulaiksi (HE 214/2013 vp), eikä arviointia ole tässä esityksessä syytä erikseen toistaa. Mainitussa hallituksen esityksessä on todettu kaikkien luvanvaraisten toimintojen osalta muun muassa, että ympäristölupaa, sen myöntämistä ja sen peruuttamista koskevien säännösten taustalla on tarve sitä edellyttävien toimintojen tehokkaaseen valvontaan lain ympäristöperusoikeuteen kytkeytyvien tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi. Johtopäätöksenä todetaan, että elinkeinovapauden rajoittamiselle on siten luvanvaraisten toimintojen osalta hyväksyttävät ja painavat perusteet, eikä sääntely ole ongelmallinen perustuslain 18 §:n 1 momentin ja 80 §:n 1 momentin kannalta.

Perustuslakivaliokunta on käytännössään rinnastanut elinkeinotoiminnan aloittamisen edellytykseksi säädettävän rekisteröimisvelvollisuuden valtiosääntöoikeudellisesti luvanvaraisuuteen ja tarkastellut tällaista sääntelyä perustuslaissa turvatun elinkeinovapauden ja elinkeinotoiminnan luvanvaraistamiselle asetettujen vaatimusten näkökulmasta (esimerkiksi PeVL 58/2012). Näin ollen myös ympäristönsuojelulakiin ehdotettava yleinen ilmoitusmenettely ympäristöluvan ja rekisteröinnin väliin menettelyllisesti asettuvana ja tiettyjä toimintoja koskeva ilmoitusvelvollisuus on merkityksellistä perustuslain 18 §:ssä turvatun elinkeinovapauden kannalta.

Ympäristönsuojelulain uusi ilmoitusmenettely tarkoittaisi, että soveltamisalan piirissä olevan toiminnan saisi aloittaa vasta säädetyssä määräajassa ilmoituksen jättämisestä. Toimivaltainen viranomainen tekisi ilmoituksen johdosta hallintopäätöksen, jolla aiottu toiminta sallittaisiin tai kiellettäisiin. Ilmoituspäätöstä ja siinä annettuja määräyksiä valvottaisiin jälkivalvonnalla, ja vaatimusten noudattamatta jättämiseen voitaisiin puuttua lain 18 luvun mukaisilla hallintopakkotoimilla.

Ilmoitusvelvollisuudesta säädettäisiin perustuslain 80 §:n mukaisesti riittävän täsmällisin ja tarkkarajaisin laintasoisin säännöksin, joista käyvät selville toiminnanharjoittajalle kuuluvat oikeudet ja velvollisuudet. Yleistä ilmoitusmenettelyä koskevaan toimintaan sovellettavassa lain 18 luvun sääntelyssä on otettu huomioon suhteellisuusperiaatteen vaatimukset.

Ympäristönsuojelulakiin ehdotettavan ilmoitusvelvollisuuden taustalla on tarve toiminnan tehokkaaseen valvontaan perustuslain 20 § 2 momentissa säädetyn terveellisen ympäristön turvaamiseen kytkeytyvien velvoitteiden toteutumisen varmistamiseksi.

Edellä selostetun perusteella eräiden toimintojen siirtäminen luvanvaraisuudesta yleiseen ilmoitusmenettelyyn olisi merkityksellistä perustuslain 18 §:ssä tarkoitetun elinkeinovapauden

toteutumisen kannalta, mutta ilmoitusvelvollisuudelle olisi elinkeinovapauden rajoittamisen näkökulmasta hyväksyttävät ja painavat perusteet.

Vastuu ympäristöstä ja osallistuminen

Esityksessä tarkoitetun ilmoituksen johdosta viranomaisen on tehtävä päätös ja annettava toimintaa koskevat ympäristönsuojelumääräykset samoin kuin lupaharkinnassa. Keskeinen ero lupamenettelyyn verrattuna olisi se, että toiminnanharjoittajalle syntyy toiminnan aloitusoikeus määräajan kuluttua, vaikka viranomainen ei olisi määräaikaan mennessä antanut toimintaa koskevaa päätöstä ja ympäristönsuojelumääräyksiä.

Luvanvaraisten laitosten luettelosta ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi esitettävät toiminnot aiheuttavat kohtuullisen vähäisiä ympäristövaikutuksia. Eräiden ilmoitusmenettelyyn siirrettäväksi esitettävien toimintojen, kuten ampumaratojen, aiheuttamien päästöjen vaikutukset ovat luonteeltaan lähinnä naapuruussuhdeoikeudellisia. Toiminta tulee edelleen säilymään ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaisesti luvanvaraisena, jos toiminnasta saattaisi aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaista kohtuutonta rasitusta. Lisäksi toiminnat tulisivat säilymään luvanvaraisena, jos ne sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle tai toiminnasta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista. Ilmoitusmenettelyn aloittamisoikeuteen liittyvää määräaikaa voidaan pitää vähäisten ympäristövaikutusten ja edellä mainittuihin ympäristöhaittoihin perustuvan tapauskohtaisesti harkittavan luvanvaraisuuden johdosta riittävänä. Aikarajaa olisi myös pidettävä realistisena suhteessa hallintolain 31 §:ssä tarkoitettuun periaatteeseen, jonka mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Lisäksi, jos päätöstä ei ole ehditty antaa säädetyssä määräajassa, päätöksen antaminen määräajan jälkeen rinnastuu päätöksen muuttamiseen, joka voidaan tehdä muun muassa sillä perusteella, että toiminnasta aiheutuu ympäristönsuojelulaissa kielletty seuraus tai toiminnasta aiheutuva pilaantuminen tai sen vaara poikkeaa olennaisesti ennalta arvioidusta. Ilmoitusmenettelyyn sisällytettävien toimintojen pääsääntöisesti vähäisten ympäristövaikutusten ja jossain määrin standardinomaisten ympäristösuojeluvaatimusten vuoksi toiminnan aloittamisoikeuteen liitettyä määräaikaa ei voida pitää ongelmallisena perustuslain 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun ympäristöperusoikeuden toteutumisen kannalta riittävän ympäristönsuojelun tason näkökulmasta.

Esitykseen sisältyisi uusi säännös hallintomenettelystä 10 a luvun ilmoitusasioissa, joka sisältäisi mahdollisuuden soveltaa tietyissä tilanteissa kevennettyä menettelyä. Kevennettyä menettelyä voitaisiin käyttää säännöksen täsmentämissä tilanteissa lausuntojen pyytämiseen, ilmoituksesta tiedottamiseen ja päätöksen julkaisemiseen. Säännös vastaa sisällöltään kevennysmahdollisuuksien osalta lain 96 §:ää. Lausuntojen rajaaminen voisi olla merkityksellistä perustuslain 2 §:n 3 momentissa ilmaistun oikeusvaltioperiaatteen, perustuslain 21 §:n 2 momentissa edellytettyjen hyvän hallinnon takeiden ja perustuslain 121 §:n 1 momentin mukaisen kunnan asukkaiden itsehallinnon kannalta. Lausuntojen rajaamismahdollisuutta supistaa kuitenkin niin 96 §:n kuin esitetyn 115 e §:n osalta säännökset asian riittävästä selvittämisestä sekä yleisen edun valvonnasta. Hyvän hallinnon periaatteisiin, hallintolain 31 §:n mukaiseen selvittämisvelvollisuuteen ja hallintolain 10 §:n mukaiseen viranomaisten yhteistyöperiaatteeseen kuuluu, että ilmoitusta käsitellessään viranomaisen on hankittava asian ratkaisemisen kannalta olennaisten viranomaisten lausunnot. Muiden keventämismahdollisuuksien kohdalla 115 e §:ssä mainitaan vähäisyysperuste, jonka käyttömahdollisuutta puoltaa ilmoitusmenettelyssä käsiteltävien hankkeiden ympäristövaikutukset, joiden arvioidaan pääsääntöisesti olevan vähäisempiä kuin lupamenettelyyn kuuluvien hankkeiden ympäristövaikutusten.

Kunnallinen itsehallinto

Perustuslain 121 §:n 1 momentin mukaan Suomi jakaantuu kuntiin, joiden hallinnon tulee perustua kunnan asukkaiden itsehallintoon. Pykälän 2 momentin mukaan kuntien hallinnon yleisistä perusteista ja kunnille annettavista tehtävistä säädetään lailla. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneessa käytännössään korostanut, että kuntien tehtävistä säädettäessä on samalla huolehdittava siitä, että kunnilla on tosiasialliset edellytykset suoriutua velvoitteistaan (esim. PeVL 12/2011 vp, s. 2/I, PeVL 29/2009 vp, s. 2/II, PeVL 50/2005 vp, s. 2/I ja PeVL 41/2002 vp, s.3/II).

Esityksessä muutettaisiin tiettyjen toimintojen osalta viranomaisten toimivaltaa siten, että aiemmin valtion lupaviranomaisen myöntämällä ympäristöluvalla ratkaistu toiminnan harjoittaminen siirtyisi kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten ilmoituskäsittelyssä ratkaistavaksi. Uudesta ilmoitusmenettelystä, erityisesti eläinsuojien osalta, arvioidaan aiheutuvan jonkin verran lisätyötä kunnille ilmoitusasian käsittelyssä ja -valvonnassa. Ympäristönsuojelulain muutosehdotuksen 205 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voisi kuitenkin periä lain mukaisen ilmoituksen käsittelystä, samoin kuin siihen liittyvästä valvonnasta maksun, jonka perusteista määrätään kunnan hyväksymässä taksassa. Ilmoitusmenettelystä aiheutuvat kustannukset voidaan näin ollen kohtuullisessa määrin kattaa edellä mainituilla maksuilla.

Esitettyyn ilmoitusmenettelyyn esitetään säädettäväksi määräaikaa, joka alkaisi ilmoituksen jättämisestä ja jonka kuluttua toiminnanharjoittaja saisi suunnittelemansa toiminnan aloittamisoikeuden. Asetettava neljän kuukauden määräaika olisi luonteeltaan tavoitteellinen. Hallintoasian käsittelyä koskee hallintolain 23 §:n mukainen yleinen vaatimus käsittelyn viivytyksettömyydestä. Yleisen ilmoitusmenettelyn vaikutusten arvioinnista teetetyn selvityksen mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten eläinsuojille myöntämien lupapäätösten käsittelyajan keskiarvo oli 5,2 kuukautta ja mediaani 3,8 kuukautta vuonna 2015. Ilmoitusmenettelyn olisi lisäksi tarkoitus olla lupamenettelyä nopeampaa muun muassa eläinsuojille laadittavan asetuksen ja menettelyn keventämismahdollisuuksien ansiosta. Ilmoitusmenettelyyn sisältyvän määräajan noudattaminen ei näin ollen kunnassa yleensä edellyttäisi käsittelyn nopeuttamista verrattuna lupakäsittelyyn. Lakiehdotuksen ei täten voida katsoa puuttuvan kunnan oikeuteen määritellä toimivaltaansa kuuluvien asioiden priorisointia eikä siten puuttuvan kunnan talouden suunnitteluun ja toiminnan toteutumiseen.

Edellä selostetun perusteella esitys on sopusoinnussa perustuslain kanssa ja siihen sisältyvä laki voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 8, 9, 12, 15, 19, 21, 22, 28, 29, 51, 67, 70 ja 116 §, 12 luvun otsikko, 120, 123, 168—172, 175, 180, 181, 189, 202, 205, 223 ja 225 § sekä liitteet 1 ja 3,

sellaisina kuin niistä ovat 21 § osaksi laissa 384/2016, 28 § ja liite 1 laissa 437/2017, 29 § ja liite 3 laissa 423/2015, 116 § laissa 1064/2017, 170 § laissa 327/2016, 205 § laissa 833/2017 ja 225 § osaksi laeissa 423/2015 ja 1063/2017, sekä

lisätään lakiin uusi 29 a §, uusi 10 a luku ja uusi liite 4 seuraavasti:

8 §

Luvanvaraisesta, ilmoituksenvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen

Jos toimintaan 4 luvun mukaan tarvitaan lupa (*luvanvarainen toiminta*) tai siitä on 115 a §:n mukaan tehtävä ilmoitus (*ilmoituksenvarainen toiminta*) taikka toiminta 11 luvun mukaan on rekisteröitävä (*rekisteröitävä toiminta*), toiminnanharjoittajan on sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että:

1) toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa;

2) energiankäyttö toiminnassa on tehokasta;

3) toiminnasta aiheutuvia päästöjä ja vaikutuksia tarkkaillaan ja niistä sekä toiminnassa käytettävistä raaka-aineista, polttoaineista ja muista kemikaaleista, toiminnassa syntyvistä jätteistä ja toiminnassa käsitellyistä jätteistä toimitetaan viranomaiselle tarpeellisia tietoja;

4) toiminnanharjoittajan käytettävissä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus.

9 §

Valtioneuvoston asetukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa 7 ja 8 §:ssä säädettyjen ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevien velvollisuuksien täsmentämiseksi tarkempia säännöksiä:

1) päästöistä ympäristöön ja viemäriverkostoon, päästöjen ja niiden haitallisten vaikutusten ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöjen kieltämisestä;

2) luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten tai rekisteröitävien toimintojen päästöjen ja päästöraja-arvojen tarkkailusta;

3) luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten tai rekisteröitävien toimintojen harjoittajien velvollisuudesta toimittaa päästöjä ja niiden vaikutuksia koskevia tietoja valtioneuvoston asetuksessa säädettävälle viranomaiselle;

4) luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten tai rekisteröitävien toimintojen harjoittajien velvollisuudesta toimittaa tietoja valtioneuvoston asetuksessa säädettävälle viranomaiselle toiminnassa käytettävistä raaka-aineista, polttoaineista ja muista kemikaaleista, toiminnassa syntyvistä jätteistä sekä toiminnassa käsitellyistä jätteistä;

5) vaadittavasta asiantuntemuksesta eri luvanvaraisissa, ilmoituksenvaraisissa ja rekisteröitävissä toiminnoissa;

6) lietteen ympäristöön päästämisen tai sijoittamisen rajoittamisesta taikka ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan lietteen ympäristöön päästämisen tai sijoittamisen kieltämisestä.

12 §

Oikeusvaikutteinen kaava toiminnan sijoittamisessa

Luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

15 §

Ennaltavarautumisvelvollisuus

Luvanvaraisen ja ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajan on ennakolta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi.

Ennalta varautumista varten toiminnanharjoittajan, jonka ympäristöluvan myöntää valtion lupaviranomainen, on laadittava riskinarviointiin perustuva varautumissuunnitelma, varattava tarpeelliset laitteet ja muut varusteet, laadittava toimintaohje, testattava laitteet ja varusteet sekä harjoiteltava toimia onnettomuuksia ja muita poikkeuksellisia tilanteita varten *(ennaltavarautumisvelvollisuus)*. Suunnitelman sisältö, laajuus ja tarkkuus määräytyvät toiminnan luonteen perusteella. Varautumissuunnitelmaa ei kuitenkaan tarvitse laatia, jos valvontaviranomainen arvioi, että toiminta, sen vaikutukset ja riskit eivät edellytä suunnitelman laatimista. Suunnitelmaa ei myöskään ole tarpeen tehdä siltä osin kuin vastaava suunnitelma on laadittu vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005), pelastuslain (379/2011), kaivoslain (621/2011) tai muun lain nojalla eikä eläinsuojan toiminnasta.

Varautumissuunnitelman sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

19 §

Kemikaalien käyttöä koskevat erityiset velvollisuudet

Kemikaalia ei luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa saa käyttää siten, että siitä aiheutuu tässä laissa tarkoitettua merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta säädetään 14 luvussa.

Kemikaalista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen tai rekisteröitävän toiminnan harjoittajan on, silloin kun se on kohtuudella mahdollista, valittava käyttöön olemassa olevista vaihtoehdoista kemikaali tai menetelmä, josta aiheutuu vähiten ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista säädetään lisäksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa sekä kuluttajatuotteiden turvallisuudesta kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011).

21 §

Valtion viranomaiset

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluu ympäristöministeriölle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja edistää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettujen tehtävien hoitamista alueellaan, valvoo näiden säännösten noudattamista sekä käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa tämän lain mukaisessa päätöksenteossa siten kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetussa laissa (897/2009) ja sen nojalla säädetään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tukee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Aluehallintovirasto toimii *valtion ympäristölupaviranomaisena* siten kuin aluehallintovirastoista annetussa laissa (896/2009) ja sen nojalla säädetään. Lisäksi aluehallintovirasto käsittelee toimivaltaansa kuuluvat ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat asiat. Aluehallintovirasto tukee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Suomen ympäristökeskus toimii otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2009, jäljempänä *otsoniasetus*, sekä fluoratuista kasvihuonekaasuista ja asetuksen (EY) 842/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 517/2014, jäljempänä *F-kaasuasetus*, mukaisena toimivaltaisena viranomaisena. Lisäksi Suomen ympäristökeskus ylläpitää ja kehittää parhaan käyttökelpoisen tekniikan tiedonvaihtoa, seuraa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja tiedottaa siitä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä maaleissa ja lakoissa sekä ajoneuvojen korjausmaalaustuotteissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta ja direktiivin 1999/13/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/42/EY mukaisena toimivaltaisena viranomaisena.

22 §

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Kunnalle kuuluvista tämän lain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä sekä ilmoitusmenettelyistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, joka käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa tämän lain mukaisessa päätöksenteossa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen oikeudesta siirtää tässä laissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle säädetään kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:ssä.

28 §

Luvanvaraisuus pohjavesialueilla

Liitteessä 2 ja 4 tarkoitettuun toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle.

Lisäksi liitteessä 1, 2 ja 4 tarkoitettuun, mutta niitä vähäisempään toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

29 §

Luvanvaraisen toiminnan olennainen muuttaminen

Ympäristöluvanvaraisen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos muutos ei lisää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tai riskejä eikä lupaa toiminnan muutoksen vuok-

si ole tarpeen tarkistaa. Toiminnan muutos on aina olennainen, jos toiminta sen seurauksena muuttuu direktiivilaitoksen toiminnaksi.

Luvan ja toiminnan 1 momentissa tarkoitettua muuttamista koskevaan hakemukseen sovelletaan 39 §:ää ja asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään. Direktiivilaitoksen toiminnan muuttamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan kuitenkin 5 ja 8 lukua, jos muuttamisesta saattaa aiheutua merkittäviä ihmisten terveyteen tai ympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä olennaisen muutoksen määrittelemisestä.

29 a §

Ilmoituksenvaraisen toiminnan luvanvaraisuus

Liitteen 4 mukaiseen ilmoituksenvaraiseen toimintaan tarvitaan ympäristölupa, jos

1) toiminta on osa direktiivilaitoksen toimintaa;

2) toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus;

3) toiminta on luvanvaraista 28 §:n perusteella;

4) toimintaan sovelletaan arviointimenettelyä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 §:n 2 momentin perusteella;

Jos toimintaan tarvitaan ympäristölupa 1 momentin 2 tai 3 kohdan nojalla, ympäristöluvan käsittelee se viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu 115 a §:n nojalla käsitellä toimintaa koskeva ilmoitus. Jos toimintaan tarvitaan ympäristölupa 1 momentin 1 tai 4 kohdan nojalla, ympäristöluvan käsittelee valtion ympäristölupaviranomainen.

Lupaviranomaisen on siirrettävä sille jätetty lupahakemus, joka tulee käsitellä ilmoituksenvaraista toimintaa koskevassa menettelyssä, toimivaltaiselle viranomaiselle.

51 §

Eräiden suunnitelmien ja ohjelmien vaikutus

Ympäristöluvassa ja 115 d §:ssä tarkoitetussa ilmoituspäätöksessä on 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 115 d §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun seurauksen merkittävyyttä arvioitaessa otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa tai merenhoitosuunnitelmassa esitetään toiminnan vaikutusalueen vesien ja meriympäristön tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista. Luvassa ja 115 d §:ssä tarkoitetussa ilmoituspäätöksessä on toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta 11 §:n 2 momentin mukaisesti arvioitaessa sekä onnettomuuksien ehkäisemiseksi tarpeellisia lupamääräyksiä ja ilmoituspäätöksen määräyksiä annettaessa otettava huomioon, mitä toiminnan sijoituspaikkaa ja vaikutusaluetta koskevassa tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisessa tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitetään. Luvassa ja ilmoituspäätöksessä on lisäksi otettava huomioon tarvittavissa määrin tämän lain 204 §:ssä tarkoitetut suunnitelmat ja ohjelmat.

Luvanvaraisen jätteenkäsittelylaitoksen tai -paikan luvassa on otettava huomioon jätelain 88 §:ssä tarkoitetut alueelliset jätesuunnitelmat.

67 §

Määräykset viemäriin johdettavista jätevesistä

Jos teollisuusjätevettä johdetaan yhdyskunnan jätevedenpuhdistamolle, ympäristöluvassa ja 115 d §:ssä tarkoitetussa ilmoituspäätöksessä on tarvittaessa määrättävä jätevesien esikäsitte-

lystä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tai jätevedenpuhdistamon toimintakyvyn turvaamiseksi.

70 §

Määräyksen ja valtioneuvoston asetuksen suhde

Lupamääräys ja 115 d §:ssä tarkoitettuun ilmoituspäätökseen sisältyvä määräys voi olla tämän lain tai jätelain nojalla annettuun valtioneuvoston asetukseen sisältyvää yksilöityä ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimusta ankarampi, jos se on tarpeen:

1) luvan myöntämisen tai toiminnan sallivan ilmoituspäätöksen antamisen edellytysten täyttämiseksi;

2) valtioneuvoston asetuksella säädetyn ympäristönlaatuvaatimuksen turvaamiseksi;

3) parhaan käyttökelpoisen tekniikan noudattamiseksi.

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän lain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan tai 115 d §:ssä tarkoitetun ilmoituspäätöksen määräystä ankarampia säännöksiä tai näistä poikkeavia säännöksiä luvan tai ilmoituspäätöksen voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan tai ilmoituspäätöksen estämättä noudatettava.

10 a luku

Yleinen ilmoitusmenettely

115 a §

Ilmoitusvelvollisuus ja toimivaltainen viranomainen

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta, josta säädetään tämän lain liitteessä 4.

Ilmoitus tehdään sille 3 ja 4 momentissa säädetylle toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka toimialueelle toiminta sijoitetaan. Ilmoitus on tehtävä vähintään 120 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Ilmoitus on lisäksi tehtävä 89 §:n mukaisesta muuttamisesta ja ilmoituksenvaraisen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävästä tai muusta toiminnan olennaisesta muuttamisesta. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos muutos ei lisää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tai riskejä eikä ilmoituspäätöstä toiminnan muutoksen vuoksi ole tarpeen tarkistaa.

Valtion ympäristölupaviranomainen käsittelee ilmoituksen liitteen 4 kohdan 2 alakohdassa b ja kohdassa 3 tarkoitetuista toiminnoista sekä muista liitteen 4 toiminnoista, jos niissä on kyse sotilaskäyttöön tarkoitetusta toiminnasta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee muun kuin 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Toiminnan muuttamista koskeva ilmoitus tehdään sille viranomaiselle, jonka toimivaltaan kuuluu käsitellä vastaavaa uutta toimintaa koskeva ilmoitus.

115 b §

Ilmoituksen sisältö ja täydentäminen

Ilmoituksessa on oltava ilmoituksen käsittelyn kannalta tarpeelliset ja sitovat tiedot toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja tekemisestä sekä siihen liitettävistä ilmoituksen käsittelyn kannalta tarpeellisista selvityksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Ilmoituksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus. Ilmoituksesta on käytävä tarvittaessa ilmi, mihin aineistoon ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmään annetut tiedot perustuvat.

Jos ilmoitus on puutteellinen, hakijalle on varattava tilaisuus täydentää ilmoitusta viranomaisen asettamassa määräajassa. Jos ilmoitusta ei täydennetä asetetussa määräajassa tai ilmoitus on edelleen puutteellinen täydentämisen jälkeenkin, ilmoitus jätetään tutkimatta eikä toimintaa saa aloittaa.

115 c §

Toiminnan aloittaminen

Ilmoituksenvaraista toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin ilmoituksen tekemisestä on kulunut 120 vuorokautta. Ilmoituksen käsittelevä viranomainen voi kuitenkin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä sallia toiminnan aloittamisen mainittua määräaikaa aikaisemmin.

Toimintaa ei saa aloittaa, jos ilmoitus on 29 a §:n perusteella ohjattu lupakäsittelyssä ratkaistavaksi tai jos viranomainen tekee päätöksen tutkimatta jättämisestä 115 b §:n nojalla. Toimintaa ei myöskään voi aloittaa, jos viranomainen tekee ilmoituksen johdosta toiminnan kieltävän päätöksen.

115 d §

Viranomaisen päätös ilmoitusasiassa

Viranomaisen on tehtävä 115 a §:ssä tarkoitetun ilmoituksen johdosta päätös (*ilmoituspäätös*). Ilmoituspäätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Viranomaisen on ilmoituspäätöstä tehdessään varmistettava, että toiminnassa noudatetaan, mitä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään toiminnan sijoittumisesta, päästöistä ja niiden ehkäisemisestä, jätteistä sekä toiminnan päästöjen ja vaikutusten tarkkailusta.

Toiminnan sallivan ilmoituspäätöksen edellytyksenä on, että toiminnasta ei, annettavat määräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

1) terveyshaittaa;
2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
3) 16—18 §:ssä kiellettyä seurausta;
4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;
5) olennaista heikennystä edellytyksiin harjoittaa saamelaisten kotiseutualueella perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria taikka olennaista heikennystä kolttien elinolosuhteisiin tai mahdollisuuksiin harjoittaa kolttalaissa tarkoitettuja luontaiselinkeinoja koltta-alueella.

Pilaantumisen ehkäisemisestä ilmoituspäätöksessä annettaviin määräyksiin sovelletaan, mitä 52 §:ssä säädetään lupamääräyksistä. Päästöjen tarkkailusta sekä niiden tulosten ja muiden valvontaa varten annettavien tietojen toimittamisesta valvontaviranomaiselle annettaviin määräyksiin sovelletaan, mitä 62 §:ssä säädetään seuranta- ja tarkkailumääräyksistä.

115 e §

Hallintomenettely ilmoitusasioissa

Ilmoituksen käsittelyssä ja ilmoituspäätöksen tekemisessä on noudatettava, mitä:

1) hakijan neuvonnasta säädetään 39 a §:ssä;
2) lausunnon pyytämisestä säädetään 42 §:ssä, jos se on tarpeen asian riittäväksi selvittämiseksi tai yleisen edun valvomiseksi;
3) asianosaisten kuulemisesta säädetään 43 §:ssä;
4) lupahakemuksesta tiedottamisesta säädetään 44 §:ssä, jollei asia ole merkitykseltään niin vähäinen tai asian laatu sellainen, että tieto ilmoituksesta voidaan antaa asianosaisille muulla tavoin; jos asia ei vaikuta muuhun kuin ilmoituksen tekijän oikeuteen tai etuun, tiedottamista ei tarvita;
5) lupapäätöksen sisällöstä säädetään 83 §:n 1 momentissa;
6) lupapäätöksen antamisesta säädetään 84 §:ssä;
7) lupapäätöksen lähettämisestä ja päätöksestä ilmoittamisesta säädetään 85 §:n 1 momentissa;
8) lupapäätöksen julkaisemisesta säädetään 85 §:n 2 ja 3 momentissa, jollei asia ole merkitykseltään niin vähäinen tai asian laatu sellainen, että tieto päätöksestä voidaan antaa asianosaiselle muulla tavoin; jos asia ei vaikuta muuhun kuin hakijan oikeuteen tai etuun, ilmoituspäätöstä ei tarvitse julkaista.

Ilmoituspäätökseen sovelletaan lisäksi, mitä 87 §:ssä säädetään luvan voimassaolosta, 88 §:ssä luvan raukeamisesta, 89 §:ssä luvan muuttamisesta, 92 §:ssä luvan selventämisestä ja 93 §:ssä luvan peruuttamisesta. Ilmoituksenvaraisen toiminnan lopettamiseen sovelletaan, mitä 94 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään toiminnan lopettamisesta, ja toiminnan lopettamisen varalta annettaviin määräyksiin, mitä 94 §:n 3 momentissa säädetään määräysten antamisesta.

Ilmoituspäätöksen sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

116 §

Ilmoitus toiminnasta rekisteröintiä varten

Tämän lain liitteessä 2 säädetystä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Rekisteröinti-ilmoituksen sisältövaatimuksista sekä rekisteröitävää toimintaa koskevista ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään 10 §:n nojalla.

Rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä mainitun liitteen 1 kohdassa tarkoitetun keskisuuren energiantuotantolaitoksen toiminnasta viimeistään 30 päivää ennen toiminnan aloittamista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on rekisteröitävä keskisuuri energiantuotantolaitos 30 päivän kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen tekemisestä. Muusta mainitussa liitteessä tarkoitetusta toiminnasta rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on rekisteröitävä toiminta 60 päivän kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen tekemisestä.

Jos rekisteröinti-ilmoitus on puutteellinen, on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen pyydettävä toiminnanharjoittajaa täydentämään sitä. Tällöin 2 momentissa säädetyt rekisteröintiä koskevat määräajat lasketaan siitä päivästä, jolloin rekisteröinti-ilmoitus täyttää 10 §:n nojalla säädetyt sisältövaatimukset.

Edellä 32 §:n 2 momentissa tarkoitetusta jätteen käsittelystä on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Jos rekisteröitävällä toiminnalla on ympäristölupa ja lupa raukeaa 32 §:n 2 momentin nojalla, rekisteröinti-ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, vaan viranomainen rekisteröi toiminnan omasta aloitteestaan ja ilmoittaa siitä viipymättä toiminnanharjoittajalle.

Jos rekisteröitävä toiminta on luonteeltaan sekä 2 että 4 momentissa tarkoitettua, rekisteröinti- ilmoitus on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista.

Rekisteröinti-ilmoitusta ei tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä, ilmoituksenvaraisesta eikä 31 §:ssä tarkoitetusta koeluonteisesta toiminnasta.

12 luku

Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely

120 §

Poikkeuksellinen tilanne muussa kuin luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa

Jos onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta yllättävästä, toiminnasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta toiminnassa, joka ei ole luvanvarainen, ilmoituksenvarainen tai rekisteröitävä, aiheutuu tai uhkaa aiheutua päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

123 §

Poikkeuksellinen tilanne luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa

Jos onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta yllättävästä, toiminnasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että aiheutuu tilanne, jonka vuoksi ympäristölupaa, ilmoituspäätöstä tai toimintaa koskevan valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia ei voida noudattaa tai tilanne, jossa voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, taikka valtion valvontaviranomaiselle, jos valtion ympäristölupaviranomainen myöntää toimintaan ympäristöluvan tai antaa ilmoituspäätöksen taikka 116 §:n 2 momentin mukainen ilmoitus on tehty valtion valvontaviranomaiselle. Toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan on viipymättä ilmoituksen tekemisen jälkeen toimitettava viranomaiselle suunnitelma, jonka mukaisesti toiminnan päästöjä ja jätteitä sekä niistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista voidaan rajoittaa poikkeuksellisen tilanteen aikana.

Viranomaisen on ilmoituksen johdosta tehtävä päätös ja annettava tarpeelliset määräykset toiminnan palauttamiseksi lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiseksi sekä tilanteesta aiheutuvan haitan ja vaaran poistamiseksi ja samalla asetettava määräaika, johon mennessä tämä on tehtävä. Lisäksi on tarvittaessa annettava toiminnan harjoittajan suunnitelman ja muun tiedon perusteella väliaikaiset määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräykset voidaan antaa tai toiminta kieltää, vaikka ilmoitusvelvollisuus olisi lyöty laimin.

Määräyksiä annettaessa noudatetaan 18 luvun hallintopakkoa koskevia säännöksiä. Määräyksistä pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamiseksi säädetään 14 luvussa ja määräyksistä vesistön merkittävän pilaantumisen tai luontovahingon korjaamiseksi 176 §:ssä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tai valtion valvontaviranomaisen on poikkeuksellisen tilanteen sitä edellyttäessä pantava omasta aloitteestaan vireille 89 §:ssä tarkoitettu menettely lupamääräysten muuttamiseksi tai 93 §:ssä tarkoitettu menettely luvan peruuttamiseksi.

168 §

Säännöllinen valvonta

Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen tämän lain mukaista säännöllistä valvontaa varten suunnitelma (*valvontasuunnitelma*). Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti.

Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava ympäristöluvanvaraisia, ilmoituksenvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Tarkastuskohteet ja -tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella.

Direktiivilaitoksen määräaikaistarkastus on tehtävä toiminnan riskitason mukaisesti vähintään yhden ja enintään kolmen vuoden välein. Tällaisella laitoksella on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa ylimääräinen tarkastus, jos valvonnassa havaitaan, että laitokselle tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia on huomattavasti rikottu.

Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (*valvontaohjelma*). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Tarkempia säännöksiä valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman laatimisesta ja sisällöstä, määräaikaistarkastuksista, ympäristöriskien arvioinnista sekä muusta säännöllisen valvonnan toteuttamisesta ja siihen liittyvästä tiedottamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

169 §

Tarkastus onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa

Jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan tai ilmoituspäätöksen noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvitettävä asia muulla asianmukaisella tavalla. Jos samanaikaisesti on vireillä toimintaa koskeva lupa- tai ilmoituspäätösasia, on tarkastus tai selvitys tehtävä mahdollisuuksien mukaan ennen lupa-asian ratkaisemista tai ilmoituspäätöksen antamista.

170 §

Ilmoitus toiminnan aloittamisesta sekä toiminnan muutoksista ja toiminnanharjoittajan vaihtumisesta

Luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle etukäteen toiminnan aloittamisesta, jos aloitusajankohta ei käy ilmi lupahakemuksesta tai lupapäätöksestä taikka jos se muuttuu etukäteen ilmoitetusta.

Ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajan on ilmoitettava tämän pykälän mukaisesti valvontaviranomaiselle, jos 115 a §:n mukaisessa ilmoituksessa tarkoitetun toiminnan aloittaminen siirtyy tai peruuntuu.

Luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajan on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle:

1) toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä;

2) toiminnan lopettamisesta;

3) muista toimintaa koskevista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristön pilaantumiseen taikka säädösten, ilmoituspäätöksen tai luvan noudattamiseen.

Luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajan vaihtuessa uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava vaihtumisesta valvontaviranomaiselle.

Luvanvaraista toimintaa koskeva ilmoitus on tehtävä valtion valvontaviranomaiselle, jos ympäristöluvan myöntää valtion ympäristölupaviranomainen, ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoituksenvaraista toimintaa koskeva tämän pykälän mukainen ilmoitus on tehtävä valtion valvontaviranomaiselle, jos ilmoituksen on käsitellyt valtion ympäristölupaviranomainen, ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Rekisteröitävää toimintaa koskeva ilmoitus on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jollei kysymys ole 32 §:n 2 momentissa tarkoitetusta jätteen käsittelystä, jolloin ilmoitus tehdään valtion valvontaviranomaiselle.

171 §

Tarkkailu toisen alueella

Valtion valvontaviranomainen, luvan myöntämisen yhteydessä lupaviranomainen lupapäätöksessään tai ilmoituksenvaraisen toiminnan osalta toimivaltainen viranomainen ilmoituspäätöksessään voi myöntää toiminnanharjoittajalle oikeuden tarkkailla toimintansa ympäristövaikutuksia ja ympäristön laatua toisen alueella, jollei alueen omistaja tai haltija ole antanut suostumustaan tähän. Oikeus tarkkailuun koskee mittalaitteiden asentamista ja mittausten tekemistä sekä muuta vastaavaa toiminnan havainnointia ja seurantaa, samoin kuin tätä varten välttämätöntä liikkumista ja oleskelua alueella. Oikeus voidaan myöntää edellyttäen, että tarkkailu on tarpeen toiminnan ympäristövaikutusten selvittämiseksi ja ettei siitä aiheudu sanottavaa haittaa.

Alueen omistajalle tai haltijalle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Tarkkailu on järjestettävä niin, ettei se vaaranna alueen omistajan tai haltijan kotirauhaa tai yksityisyyden suojaa.

172 §

Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Valvonta- ja lupaviranomaisella, 115 a §:ssä tarkoitetulla toimivaltaisella viranomaisella ja 26 §:ssä tarkoitetulla tyyppihyväksynnästä huolehtivalla viranomaisella tai näiden määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus tehtävänsä suorittamista varten:

1) saada salassapitovelvollisuuden estämättä välttämättömiä tietoja viranomaisilta ja toiminnanharjoittajilta;

2) kulkea toisen alueella;

3) saada tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin

markkinoille saatettavista tuotteista tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta markkinoille saattajalta;
4) suorittaa mittauksia sekä ottaa näytteitä ja tallentaa ääntä tai kuvaa;
5) päästä paikkaan, jossa toimintaa harjoitetaan;
6) tarkkailla toimintaa sekä sen päästöjä ja ympäristövaikutuksia;
7) tehdä tarkastuksia 1—6 kohdan mukaisia keinoja käyttäen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun toimenpiteen saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa vain, jos se on välttämätöntä hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön suojelemiseksi.

Tarkastettavan toiminnan harjoittajan taikka tarkastettavan tuotteen valmistajan, markkinoille saattajan tai haltijan on vaadittaessa esitettävä tarkastusta toimittavalle viranomaiselle taikka virkamiehelle tai viranhaltijalle kirjallisina tai sähköisessä muodossa tarkastusta varten asiakirjat, joilla voi olla merkitystä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus saada jäljennöksiä tarkastettavista asiakirjoista ja tulosteita tietojärjestelmissä olevista tallenteista.

175 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Valvontaviranomainen voi:
1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;
2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta;
3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aihetta epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista.

Luvanvaraisen ja ilmoituksenvaraisen toiminnan osalta määräyksen antaa valtion valvontaviranomainen, jos ympäristöluvan myöntää tai ilmoituspäätöksen antaa valtion ympäristölupaviranomainen, ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Jos määräys koskee luvanvaraista toimintaa, jonka lupa-asia on käsiteltävä 47 §:n mukaisesti yhteiskäsittelyssä, määräys annetaan siten kuin hallintopakkoasiasta säädetään vesilain 14 luvussa. Jos määräys koskee ainoastaan tässä laissa tai sen nojalla säädetyn velvoitteen noudattamista, se annetaan kuitenkin tämän lain mukaisesti.

Määräystä ei voida antaa välittömästi 11 ja 20 §:ssä säädetyn täytäntöönpanemiseksi.

180 §

Määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi toimittamansa tarkastuksen nojalla antaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräys voi koskea toimea tai rajoitusta, toiminnan tarkkailua tai tiedottamista taikka valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista. Määräys ei voi koskea luvanvaraista, ilmoituksenvaraista eikä rekisteröitävää toimintaa. Määräyksen on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan luonne ja ympäristön pilaantumisen merkittävyys.

181 §

Toiminnan keskeyttäminen

Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle, valvontaviranomaisen on keskeytettävä toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, jos toiminnanharjoittaja ei itse ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin.

Toiminnanharjoittajaa on kuultava mahdollisuuksien mukaan ennen keskeyttämistä. Keskeyttämistoimenpiteestä on laadittava pöytäkirja ja keskeyttämisestä on viivytyksettä tehtävä päätös. Viranomaisen on lisäksi annettava tieto siitä, miten toiminnan jatkamiseksi menetellään.

Luvanvaraisen ja ilmoituksenvaraisen toiminnan keskeyttää valtion valvontaviranomainen, jos ympäristöluvan myöntää tai ilmoituspäätöksen antaa valtion ympäristölupaviranomainen, ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jos se myöntää luvan tai antaa ilmoituspäätöksen.

189 §

Valvontaviranomaisten vastuunjako luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonnassa

Vastuu luvanvaraisen ja ilmoituksenvaraisen toiminnan 168 ja 169 §:n mukaisesta valvonnasta kuuluu valtion valvontaviranomaiselle, jos toiminnan ympäristöluvan myöntää tai ilmoituspäätöksen tekee valtion ympäristölupaviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jos se myöntää toiminnan ympäristöluvan tai tekee ilmoituspäätöksen.

Vastuu rekisteröitävän toiminnan 168 ja 169 §:ssä tarkoitetusta valvonnasta on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella. Vastuu 116 §:n 2 momentin nojalla rekisteröitävän toiminnan valvonnasta on kuitenkin valtion valvontaviranomaisella. Rekisteröitävän ja ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonta voidaan suorittaa osana samalla alueella sijaitsevan luvanvaraisen toiminnan valvontaa, jos se on valvonnan asianmukaiseksi ja tehokkaaksi järjestämiseksi tarpeen. Luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajaa ja viranomaista, jolle valvonta siirretään, on kuultava, jos valvonnasta vastaava viranomainen tämän vuoksi vaihtuu.

202 §

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset

Kunta voi antaa tämän lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä (*kunnan ympäristönsuojelumääräykset*).

Määräykset eivät voi koskea:

1) luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa;

2) 31 §:ssä tarkoitettua koeluonteista toimintaa;

3) 120 §:ssä tarkoitettuja poikkeuksellisia tilanteita;

4) 136 §:n 1 momentissa tarkoitettua pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä;

5) puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen toimintaa.

Määräykset voivat koskea:

1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;

2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;

3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;

4) sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;

5) sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;
7) vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä mainituin perustein.

205 §

Maksut

Sen lisäksi, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta, valtion valvontaviranomainen voi periä maksun:
1) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta;
2) 169 §:n mukaisista tarkastuksista;
3) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi;
4) valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun:
1) tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä;
2) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta;
3) 169 §:n mukaisista tarkastuksista, jotka johtavat kehotuksen, määräyksen tai kiellon antamiseen sekä niistä toimenpiteistä jotka ovat tarpeen määräyksen, kehotuksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi;
4) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi;
5) valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi silloin, kun toimivalta on siirretty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 138 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Tämän lain 47 a §:n mukaisten lupahakemusten käsittelystä ja valvonnasta kunnalle perittävistä maksusta säädetään maa-aineslain 23 §:ssä.

Kunnalle perittävä maksu voi vastata enintään suoritteen tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa.

Maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä, ellei 1 tai 2 momentista muuta johdu tai kysymys ole 89 §:ssä tarkoitetusta luvan tai ilmoituspäätöksen muuttamisesta, joka on tullut vireille viranomaisen hakemuksesta. Edellä 89 §:n mukaisesta luvan tai ilmoituspäätöksen muuttamisesta maksu peritään toiminnanharjoittajalta, vaikka asia on tullut vireille viranomaisen hakemuksesta.

Muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä vireillepanijalta maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.

Julkisten saatavien suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

223 §

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot

Valtion ympäristölupaviranomaisen on talletettava tietojärjestelmään tämän lain nojalla antamansa päätökset sekä tiedot niihin liittyvistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä.

Valtion valvontaviranomaisen on talletettava tietojärjestelmään:

1) tämän lain nojalla antamansa päätökset sekä tiedot niihin liittyvistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä;

2) valtion valvontaviranomaiselle tehtäviin rekisteröinti-ilmoituksiin perustuvat tiedot rekisteröitävistä toiminnoista;

3) tämän lain mukaiseen valvontaan liittyvät tarkastuskertomukset ja muut valvontatoimia koskevat tiedot;

4) 105 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot laitoksen toiminnasta ja päästöistä;

5) 151 §:n 1 momentin 2—4 kohtien perusteella laaditut meluselvitykset ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmat;

6) 168 §:ssä tarkoitetut valtion valvontaviranomaisen laatimat valvontasuunnitelmat ja valvontaohjelmat;

7) valtion valvontaviranomaisen valvontavastuulle kuuluvan luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan seuranta- ja tarkkailu tiedot ja muut vastaavat tiedot, jotka toiminnanharjoittaja on velvollinen toimittamaan valvontaviranomaiselle.

Kunnan tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on talletettava tietojärjestelmään:

1) tämän lain mukaisiin lupa- ja valvontatehtäviin liittyvät kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen antamat päätökset sekä tiedot niiden muutoksenhaun johdosta tehdyistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä;

2) kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtäviin rekisteröinti-ilmoituksiin perustuvat tiedot rekisteröitävistä toiminnoista;

3) 145 §:ssä tarkoitetut ilmansuojelusuunnitelmat ja 146 §:ssä tarkoitetut lyhyen aikavälin toimintasuunnitelmat;

4) 151 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella laaditut meluselvitykset ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmat;

5) kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvan ympäristöluvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan seuranta- ja tarkkailutiedot ja muut vastaavat tiedot, jotka toiminnanharjoittaja on velvollinen toimittamaan valvontaviranomaiselle.

Viranomaisen, joka hyväksyy 65 §:ssä tarkoitetut seurantaa ja tarkkailua koskevat suunnitelmat, on myös talletettava ne tietojärjestelmään.

Ympäristön tilan seurannasta vastaavien viranomaisten sekä asiantuntija- ja tutkimuslaitosten on talletettava 143 §:ssä tarkoitetut seurantatiedot tietojärjestelmään. Seurantatietoja voivat tallettaa myös kyseisten viranomaisten sekä asiantuntija- ja tutkimuslaitosten hyväksymät muut tahot.

Kunta ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voivat toimittaa edellä säädetyt tiedot valtion valvontaviranomaiselle talletettavaksi tietojärjestelmään, jos niillä ei ole mahdollisuutta tallettaa tietoja itse.

225 §

Ympäristönsuojelulain rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö 99, 115 a, 116, 118—120, 123, 136 tai 178 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden,

2) laiminlyö ympäristöluvan lupamääräyksen mukaisen velvollisuutensa tai ilmoituspäätökseen perustuvan velvollisuutensa tai viranomaisen 80 §:n 3 momentin, 94 §:n 3 momentin, 95 §:n 1 momentin, 99 tai 136 §:n nojalla antamaan määräykseen perustuvan velvollisuutensa,

3) rikkoo 16—18 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai 9, 10, 17, 156, 216 tai 217 §:n nojalla annettua valtioneuvoston asetusta,

4) laiminlyö 94 §:n 1—2 momentin, 114, 115, 133, 134, 139 tai 155 §:n mukaisen velvollisuutensa tai rikkoo 213 §:n nojalla annettuun ympäristöministeriön päätökseen sisältyviä ehtoja,

4 a) aloittaa ilmoituksenvaraisen toiminnan ennen 115 c §:ssä säädettyä määräaikaa,

5) ryhtyy 118 §:ssä tarkoitettuun toimenpiteeseen tai aloittaa siinä tarkoitetun toiminnan ennen 118 §:n 3 momentin mukaisen ajan kulumista,

6) laiminlyö otsoniasetuksen 4—8, 10—13, 15—17, 20, 22—24 tai 27 artiklan mukaisen velvollisuutensa tai F-kaasuasetuksen 3—8, 10—17 tai 19 artiklan tai 165 §:n mukaisen velvollisuutensa tai toimii epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevan eurooppalaisen rekisterin perustamisesta ja neuvoston direktiivien 91/689/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 166/2006 5 tai 6 artiklassa taikka 9 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuutensa vastaisesti taikka toimii 159 §:n 1 momentin tai 161 §:n vastaisesti taikka 17 luvun nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen tai F-kaasuasetuksen vastaisesti,

7) laiminlyö pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 7 artiklan mukaisen velvollisuutensa tai

8) rikkoo elohopean vientikieltoasetuksen 6 artiklan mukaisen tietojen toimittamisvelvollisuuden,

9) saattaa markkinoille työkoneisiin tarkoitetun polttomoottorin tai työkoneen, johon on asennettu polttomoottori, vastoin työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksen 8, 9, 11—15 tai 31—33 artiklassa säädettyä, jättää ilmoittamatta sellaisia tietoja tyyppihyväksyntäviranomaiselle, jotka saattaisivat johtaa työkonemoottorien tyyppihyväksyntäasetuksessa tarkoitetun tyyppihyväksynnän epäämiseen, peruuttamiseen tai 40 artiklassa tarkoitettuun palauttamismenettelyyn taikka käyttää työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksen 18 artiklan vastaisesti 3 artiklan 63 kohdassa tarkoitettua estostrategiaa,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ympäristönsuojelulain rikkomisesta* sakkoon.

Rangaistus 210 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Moottorikäyttöisen ajoneuvon joutokäyntiä koskevan kiellon rikkomisesta voidaan määrätä pysäköintivirhemaksu siten kuin pysäköinninvalvonnasta annetussa laissa säädetään.

Joka rikkoo uhkasakolla tehostettua tässä laissa tarkoitettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta, jos uhkasakko on tuomittu maksettavaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lupahakemukseen, joka on tullut vireille ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lupapäätökset, jotka koskevat liitteen 4 mukaisia toimintoja, jäävät voimaan tämän lain tullessa voimaan. Jos lupaa on tarpeen muuttaa toiminnan olennaisen muutoksen perusteella tai 89 §:ssä säädetystä syystä tämän lain voimaantulon jälkeen, sovelletaan 10 a luvussa säädettyä menettelyä niin, että asiassa annettava ilmoituspäätös korvaa voimassa olevan luvan.

Tämän lain voimaan tullessa voimaan jäävien liitteen 4 mukaisia toimintoja koskevien lupien valvonta siirtyy ilmoituksenvaraisen toiminnan valvontaviranomaisille 1 päivästä tammikuuta 2020.

Tätä lakia sovelletaan liitteen 4 kohdassa 2 tarkoitettuun terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varastoon, joka on maanpuolustuksen kannalta erityissuojattava kohde, vasta 1 päivästä tammikuuta 2020.

———————

Liite 1

LUVANVARAISET TOIMINNAT

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
1. Metsäteollisuus	**1. Metsäteollisuus**
a) Teollisuuslaitos, jossa valmistetaan massaa puusta tai muista kuitumateriaaleista	
b) Teollisuuslaitos, jossa valmistetaan paperia tai kartonkia, kapasiteetin ylittäessä 20 tonnia vuorokaudessa	
	a) Kuorellisen puutavaran vesivarasto, jossa pidetään puutavaraa samanaikaisesti vähintään 20 000 m^3, ei kuitenkaan vesivarasto, jossa on suljettu vesienkäsittelyjärjestelmä
c) Teollisuuslaitos, jossa valmistetaan yhtä tai useampia seuraavista puulevyistä: suurlastulevy, lastulevy tai kuitulevy kapasiteetin ylittäessä 600 m^3 vuorokaudessa	b) Suurlastulevyä, lastulevyä tai kuitulevyä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m^3 vuodessa ja enintään 600 m^3 vuorokaudessa taikka vaneria tai muita puulevyjä valmistava tai pinnoittava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m^3 vuodessa
d) Puun ja puutuotteiden suojaus kemikaaleilla tuotantokapasiteetin ylittäessä 75 m^3 vuorokaudessa lukuun ottamatta pelkkää sinistäjäsienen torjuntakäsittelyä	c) Puun kyllästämö, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 75 m^3 vuorokaudessa taikka sellainen muu puunsuojakemikaaleja käyttävä laitos, jossa käytetään suojakemikaaleja yli 1 tonni vuodessa
2. Metalliteollisuus	**2. Metalliteollisuus**
a) Malmien, mukaan lukien sulfidimalmit, pasutus ja sintraus	
b) Raakaraudan tai teräksen tuotanto (primääri- tai sekundäärisulatus), mukaan lukien jatkuva valu, kapasiteetin ylittäessä 2,5 tonnia tunnissa	a) Rauta- tai terästehdas taikka rautalejeerinkejä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 2,5 tonnia tunnissa
c) Muiden kuin rautametallien tuotanto malmista, rikasteista tai sekundaarisista raaka-aineista metallurgisilla, kemiallisilla tai elektrolyysimenetelmillä	
	b) Muiden kuin rautametallien valssaamo, takomo tai vetämö, ei kuitenkaan kylmäprosessit langanveto, valssaus ja syväveto
d) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti ylittää 20 tonnia vuorokaudessa	c) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa
e) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti ylittää 4 tonnia vuorokaudessa lyijyn ja kadmiumin osalta ja 20 tonnia vuorokaudessa muiden kuin rauta-metallien osalta	d) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa; sulatettaessa lyijyä tai kadmiumia enintään 4 tonnia vuorokaudessa
f) Rautametallien jalostus suojakäsittelemällä	e) Rautametallien jalostus suojakäsittelemällä

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
sulalla metallilla käsittelykapasiteetin ylittäessä 2 tonnia raakaterästä tunnissa	sulalla metallilla, kun käsittelykapasiteetti on enintään 2 tonnia raakaterästä tunnissa
g) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti ylittää 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö ylittää 50 kilojoulea vasaraa kohti ja lämmitysteho ylittää 20 megawattia	f) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti on enintään 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö on enintään 50 kilojoulea vasaraa kohti tai lämmitysteho on enintään 20 megawattia
h) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa yli 30 m^3	g) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa vähintään 5 ja enintään 30 m^3
	h) Laivatelakka
	i) Akkutehdas
3. Energian tuotanto	**3. Energian tuotanto**
a) Polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jonka polttoaineteho on 50 megawattia tai enemmän; laitoksen polttoainetehoa määritettäessä lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat energiantuotantoyksiköt	a) Polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jossa on yksi tai useampi polttoaineteholtaan vähintään 20 megawatin kiinteää polttoainetta polttava energiantuotantoyksikkö ja laitosalueen kaikkien energiantuotantoyksiköiden yhteenlaskettu polttoaineteho on alle 50 megawattia; energiantuotantolaitoksen polttoainetehoa määritettäessä lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat vähintään 1 megawatin mutta alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköt.
b) Taulukon 1 soveltamisalaan kuuluvista laitoksista tulevien hiilidioksidivirtojen talteenotto geologista varastointia varten hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivin 85/337/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY, 2006/12/EY ja 2008/1/EY ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/31/EY nojalla	
	b) Ydinvoimalaitos
4. Kemianteollisuus; teollisessa mittakaavassa tapahtuva, alla mainittujen aineiden tai aineryhmien kemiallinen tai biologinen jalostaminen	**4. Kemianteollisuus**
a) Epäorgaanisten kemikaalien valmistus, kuten: — kaasut, kuten ammoniakki, kloori tai kloorivety, fluori tai fluorivety, hiilen oksidit, rikkiyhdisteet, typen oksidit, vety, rikkidioksidi, karbonyylikloridi — hapot, kuten kromihappo, fluorivetyhappo, fosforihappo, typpihappo, kloorivetyhap-	

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
po, rikkihappo, oleum, rikkihapokkeet — emäkset, kuten ammoniumhydroksidi, kaliumhydroksidi, natriumhydroksidi — suolat, kuten ammoniumkloridi, kaliumkloraatti, kaliumkarbonaatti, natriumkarbonaatti, perboraatti, hopeanitraatti — epämetallit, metallioksidit tai muut epäorgaaniset yhdisteet, kuten kalsiumkarbidi, pii, piikarbidi	
b) Orgaanisten kemikaalien valmistus, kuten: — yksinkertaiset hiilivedyt (suoraketjuiset tai rengasrakenteiset, tyydyttyneet tai tyydyttämättömät, alifaattiset tai aromaattiset) — happea sisältävät hiilivedyt, erityisesti alkoholit, aldehydit, ketonit, karboksyylihapot, esterit ja esterien seokset, asetaatit, eetterit, peroksidit ja epoksihartsit — rikin hiilivedyt — typen hiilivedyt, erityisesti amiinit, amidit, typpipitoiset yhdisteet tai nitraatit, nitriilit, syanaatit, isosyanaatit — fosforia sisältävät hiilivedyt — halogenoidut hiilivedyt — organometalliyhdisteet — muovit (polymeerit, synteettiset kuidut, selluloosapohjaiset kuidut) — synteettiset kumit — väriaineet ja pigmentit — pinta-aktiiviset aineet	
c) Öljyn- tai kaasunjalostamo	
d) Kasvinsuojeluaineiden tai biosidien tuotanto	
e) Räjähteiden tuotanto	
f) Fosfori-, typpi- tai kaliumpohjaisiin raaka-aineisiin perustuvien lannoitteiden (lannoitteet sisältävät joko yhtä ainetta tai niiden seosta) valmistus	
g) Lääkeaineita sisältävien tuotteiden, myös välituotteiden, tuotanto	
	a) Pesuaineita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 tonnia vuodessa
	b) Kumitehdas, jossa on vulkanointi- tai mastisointiprosessi
	c) Mineraaliöljytuotteita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 tonnia vuodessa
	d) Tärkkelysjohdannaisia valmistava tehdas
	f) Entsyymitehdas

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	**5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely**
a) Hiilen kaasuttaminen tai nesteyttäminen tai muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen tai nesteyttäminen laitoksissa, joiden polttoaineteho on vähintään 20 megawattia	a) Muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen tai nesteyttäminen laitoksissa, joiden polttoaineteho on alle 20 megawattia ja joissa valmistetaan polttoainetta vähintään 3 000 tonnia vuodessa
b) Kovahiilen tai sähkögrafiitin tuotanto polttamalla tai hiilettämällä	
c) Koksin tuotanto	
	b) Kiinteän, nestemäisen tai kaasumaisen polttoaineen valmistuslaitos, jossa valmistetaan polttoainetta vähintään 5 000 tonnia vuodessa, ei kuitenkaan pellettien puristustoiminta
	c) Puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilen valmistuslaitos, jossa valmistetaan hiiltä vähintään 3 000 tonnia vuodessa
	d) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 2 tarkoitettu ilmoituksenvarainen polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 m^3, ei kuitenkaan liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto
	e) Kivihiilivarasto
6. Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	**6. Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta**
a) Aineiden, esineiden ja tuotteiden pintakäsittely, erityisesti kiillotus, painatus, pinnoittaminen, rasvanpoisto, vedenpitäviksi käsittely, liimaus, maalaus, puhdistaminen tai kyllästys käytettäessä orgaanisia liuottimia liuottimen kulutuskapasiteetin ylittäessä 150 kg tunnissa tai 200 tonnia vuodessa	a1) Pintojen puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on yli 1 tonni vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa a2) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 50 tonnia vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa: — muu kuin kohdassa a1 tarkoitettu pintojen puhdistus — ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella — metallin, muovin, tekstiilien, folion ja paperin pinnoitus tai maalaus — puupintojen maalaus — nahan viimeistely

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
	— lankalakkaus — jalkineiden valmistus — puun ja muovin laminointi — liimaus — seuraavat painatustoiminnat: heatset-raina-offset-painatus, julkaisusyväpainot, muu syväpaino, fleksopaino, rotaatioseripaino mukaan lukien tekstiilien ja kartongin rotaatioseripaino, laminointi- ja lakkausyksiköt — kumin jalostus a3) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 25 tonnia vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa — jatkuvatoiminen nauhapinnoitus — puun kyllästäminen
	b) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 50 tonnia vuodessa: — kylmäoffset- painatustoiminta — kasviöljyjen sekä eläinrasvojen uutto ja kasviöljyjen jalostustoiminnat — maalien, lakkojen, liimojen ja painovärien valmistus — lääketeollisuus
	c) Laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia ja jossa niiden kulutus on, kun siitä vähennetään tuotteisiin sitoutunut osuus, vähintään 10 tonnia vuodessa tai vastaava huippukulutus vähintään 20 kg tunnissa, mukaan lukien toiminnat, joissa haihtuvia orgaanisia yhdisteitä vapautuu raaka-aineiden sisältämästä ponne- tai paisunta-aineesta
7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	**7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto**
	a) Kaivostoiminta ja muu kuin liitteen 4 kohdassa 3 tarkoitettu ilmoituksenvarainen koneellinen kullankaivuu
	b) Malmin tai mineraalin rikastamo
	c) Kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää
	d) Turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus
	e) Kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää
8. Mineraalituotteiden valmistus	**8. Mineraalituotteiden valmistus**
a) Sementtiklinkkerin tuotanto kiertouuneissa, joiden tuotantokapasiteetti ylittää 500	a) Sementtitehdas, jonka tuotantokapasiteetti kiertouuneissa on enintään 500 tonnia vuoro-

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
tonnia vuorokaudessa, tai muun tyyppisissä uuneissa, joiden tuotantokapasiteetti ylittää 50 tonnia vuorokaudessa	kaudessa ja muun tyyppisissä uuneissa enintään 50 tonnia vuorokaudessa
b) Kalkin tuotanto uuneissa, joiden tuotantokapasiteetti ylittää 50 tonnia vuorokaudessa	b) Kalkin tuotanto uuneissa, joiden yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti on enintään 50 tonnia vuorokaudessa
c) Mineraalien sulatus, mukaan lukien mineraalikuidut, kun sulatuskapasiteetti ylittää 20 tonnia vuorokaudessa	c) Mineraalivillatehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa
d) Lasin valmistus, mukaan lukien lasikuidut, kun sulatuskapasiteetti ylittää 20 tonnia vuorokaudessa	d) Lasia tai lasikuitua valmistava tehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa
e) Asbestin tai asbestipohjaisten tuotteiden valmistus	
f) Keraamisten tuotteiden valmistus polttamalla, erityisesti kattotiilet, tiilet, tulenkestävät rakennuskivet, laatat, hiekkakivi tai posliini, kun tuotantokapasiteetti ylittää 75 tonnia vuorokaudessa ja/tai uunikapasiteetti ylittää 4 m^3 ja lastauskapasiteetti ylittää 300 kg/m^3 uunia kohden	Seuraavien keraamisten tuotteiden valmistus polttamalla, kun tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa ja/tai uunikapasiteetti on enintään 4 m^3 ja lastauskapasiteetti enintään 300 kg/m^3 uunia kohden: e1) keramiikka- tai posliinitehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 200 tonnia vuodessa e2) kevytsoratehdas, jonka tuotantokapasiteetti on yli 3 000 tonnia vuodessa
g) Magnesiumoksidin tuotanto uuneissa, joiden tuotantokapasiteetti ylittää 50 tonnia vuorokaudessa	
	f) Kipsilevytehdas
9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	**9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely**
a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittely (kuten pesu, valkaisu, merserointi) tai värjäys käsittelykapasiteetin ylittäessä 10 tonnia vuorokaudessa	a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittelyä tai värjäystä suorittava laitos, jonka käsittelykapasiteetti on vähintään 1 ja enintään 10 tonnia vuorokaudessa
b) Nahanparkitus käsittelykapasiteetin ylittäessä 12 tonnia valmiita tuotteita vuorokaudessa	b) Nahkatehdas tai turkismuokkaamo, ei kuitenkaan tuotteiden valmistus valmiiksi käsitellyistä nahoista
	c) Kuitukangastehdas
	d) Tekstiilien vesipesula, jonka kapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa ja jonka jätevesiä ei johdeta kunnalliselle yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle tai muu kuin 2 liitteen mukainen rekisteröitävä kemiallinen pesula
10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	**10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus**
a) Teurastamotoiminta tuotantokapasiteetin ylittäessä 50 tonnia ruhoja vuorokaudessa	a) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 a tarkoitettu ilmoituksenvarainen teurastamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 5 ja enintään 50 tonnia ruhoja vuorokaudessa

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
Elintarvikkeiden tai rehujen tuotantoon tarkoitettujen seuraavien raaka-aineiden käsittely ja jalostus, riippumatta siitä, onko niitä aikaisemmin jalostettu vai ei, pelkkää pakkaamista lukuun ottamatta: b) Pelkästään eläinperäiset raaka-aineet (paitsi pelkkä maito) valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin ylittäessä 75 tonnia vuorokaudessa	b1) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 b tarkoitettu ilmoituksenvarainen lihaa tai lihatuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 1 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa b2) Kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa
Elintarvikkeiden tai rehujen tuotantoon tarkoitettujen seuraavien raaka-aineiden käsittely ja jalostus, riippumatta siitä, onko niitä aikaisemmin jalostettu vai ei, pelkkää pakkaamista lukuun ottamatta: c) Pelkästään kasviperäiset raaka-aineet valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin ylittäessä 300 tonnia vuorokaudessa tai 600 tonnia vuorokaudessa, jos laitos toimii kaikkina vuosina enintään 90 peräkkäisenä vuorokautena	c1) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 c tarkoitettu ilmoituksenvarainen perunaa tai juureksia käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 2 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa c2) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 d tarkoitettu ilmoituksenvarainen vihanneksia, öljykasveja, melassia tai mallasohraa käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 5 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos c3) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 e tarkoitettu ilmoituksenvarainen ja muu kuin kohdissa c1 ja c2 tarkoitettu kasviperäisiä raaka-aineita käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 10 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos tai leipomo c4) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 f tarkoitettu ilmoituksenvarainen panimo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 250 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa c5) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 g tarkoitettu ilmoituksenvarainen siiderin ja viinin valmistus käymisteitse, kun tuotantokapasiteetti on vähintään 750 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa c6) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 h tarkoitettu ilmoituksenvarainen ja muu kuin kohdissa c4 ja c5 tarkoitettu virvoitus- tai alkoholijuomia valmistava laitos, kun virvoitus- ja alkoholijuomien tuotantokapasiteetti on yhteen-

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
	sä vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa
Elintarvikkeiden tai rehujen tuotantoon tarkoitettujen seuraavien raaka-aineiden käsittely ja jalostus, riippumatta siitä, onko niitä aikaisemmin jalostettu vai ei, pelkkää pakkaamista lukuun ottamatta: d) Eläin- ja kasviperäiset raaka-aineet sekä yhdistettyinä että erillisinä tuotteina valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin ylittäessä vuorokaudessa: 75 tonnia, jos A yhtä suuri tai suurempi kuin 10 tai 300 - (22,5 A), jos A on pienempi kuin 10 joissa "A" on valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina. Pakkauksen painoa ei saa sisällyttää tuotteen lopulliseen painoon. Tätä kohtaa ei sovelleta tapauksiin, joissa ainoa raaka-aine on maito. Kohtaan liittyvä kuva on taulukon jälkeen[1]	d1) Margariinia tai muita kasvi- ja eläinperäisiä rasvoja tai öljyjä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina d2) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 i tarkoitettu ilmoituksenvarainen rehua tai rehuvalkuaista valmistava tai sekoittava teollinen laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina d3) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 j tarkoitettu ilmoituksenvarainen jäätelötehdas tai juustomeijeri, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 1 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina d4) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 k tarkoitettu ilmoituksenvarainen eineksiä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 5 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina
e) Pelkän maidon käsittely ja jalostus vastaanotetun maidon määrän ylittäessä 200 tonnia vuorokaudessa (vuosittain laskettavan keskiarvon perusteella)	e) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 l tarkoitettu ilmoituksenvarainen pelkän maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos, jossa vastaanotetun maidon määrä on vähintään 100 ja enintään 200 tonnia vuorokaudessa
	f) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 m tarkoitettu

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
	ilmoituksenvarainen makeistehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 15 tonnia vuorokaudessa
	g) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 n tarkoitettu ilmoituksenvarainen mallas-, alkoholi- tai virvoitusjuomien pakkaamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa
	h) Liivatteen valmistus vuodista, nahoista ja luista
11. Eläinsuojat tai kalankasvatus	**11. Eläinsuojat tai kalankasvatus**
a) Siipikarjakasvattamot, kun siipikarjapaikkoja on yli 40 000 ja sikalat, kun tuotantosikojen (yli 30 kg:n painoisia) paikkoja on yli 2 000 tai kun emakkopaikkoja on yli 750; siipikarjalla tarkoitetaan kanoja, kalkkunoita, helmikanoja, ankkoja, sorsia, hanhia, viiriäisiä, kyyhkysiä, fasaaneja, peltopyitä ja muita lintuja	a) Eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 300 lypsylehmälle, 500 lihanaudalle tai 600 emolehmälle taikka muu eläinsuoja, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 3 000
	b) Turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 siitosnaarasminkille tai -hillerille taikka vähintään 250 siitosnaarasketulle tai -supille taikka muu turkistarha, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250
	c) Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä
12. Liikenne	**12. Liikenne**
	a) Pääosin kauppamerenkulun käyttöön tarkoitettu ja kantavuudeltaan yli 1 350 tonnin aluksille soveltuva satama tai lastaus- taikka purkulaituri
	b) Lentopaikka, ei kuitenkaan pelastustoimintaan tarkoitettu helikopterilentopaikka
	c) Ulkona sijaitseva moottoriurheilurata
	d) Kemikaaliratapiha tai terminaali, jossa siirretään terveydelle tai ympäristölle vaarallisia kemikaaleja kuljetusvälineestä toiseen tai varastoon taikka varastosta kuljetusvälineeseen, ei kuitenkaan kappaletavaran siirtäminen
13. Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	**13. Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely**

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
a) Jätteiden käsittely jätteenpolttolaitoksissa tai jätteen rinnakkaispolttolaitoksissa, joiden kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta ylittää 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta ylittää 10 tonnia vuorokaudessa	a) Kiinteää tai nestemäistä jätettä polttava jätteenpolttolaitos tai jätteen rinnakkaispolttolaitos, jonka kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta on enintään 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta enintään 10 tonnia vuorokaudessa
b) Ruhojen tai eläinperäisen jätteen loppukäsittely tai kierrätys käsittelykapasiteetin ylittäessä 10 tonnia vuorokaudessa	b) Laitos, jonka ruhojen tai eläinperäisen jätteen käsittelykapasiteetti on enintään 10 tonnia vuorokaudessa
c) Taulukon 1 mukaisen laitoksen jätevesien erillinen jätevedenpuhdistamo, joka ei kuulu yhdyskuntajätevesien käsittelystä annetun neuvoston direktiivin 91/271/ETY soveltamisalaan	c) Muu kuin taulukon 1 kohdassa 13 c tarkoitettu teollisuuden erillinen jätevedenpuhdistamo, jossa käsitellään taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen prosessijätevesiä
d) Vaarallisten jätteiden käsittely, kun kapasiteetti ylittää 10 tonnia vuorokaudessa ja joka sisältää yhden tai useamman seuraavista toiminnoista: — biologinen käsittely — fysikaalis-kemiallinen käsittely — yhdistäminen tai sekoittaminen ennen taulukon 1 kohdissa 13 a ja d lueteltuja muita toimintoja — uudelleenpakkaaminen ennen taulukon 1 kohdissa 13 a ja d lueteltuja muita toimintoja — liuottimien talteenotto tai regenerointi — muun epäorgaanisen materiaalin kuin metallien tai metalliyhdisteiden kierrätys tai talteenotto — happojen tai emästen regenerointi — pilaantumisen torjumiseksi käytettyjen aineiden hyödyntäminen — katalyyttien ainesosien hyödyntäminen — öljyn uudelleenjalostaminen tai muu uudelleenkäyttö — maanvarainen allastaminen	
e) Muiden kuin vaarallisten jätteiden loppukäsittely, kun kapasiteetti ylittää 50 tonnia vuorokaudessa, mukaan luettuna yksi tai useampi seuraavista toiminnoista ja lukuun ottamatta yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettuun neuvoston direktiiviin 91/271/ETY kuuluvia toimintoja: — biologinen käsittely — fysikaalis-kemiallinen käsittely — jätteen esikäsittely polttoa tai rinnakkaispolttoa varten — kuonan ja tuhkan käsittely — metallijätteen käsittely leikkureilla, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaiteromu sekä romuajoneuvot ja niiden osat	

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset	TAULUKKO 2 Muut laitokset
f) Muiden kuin vaarallisten jätteiden hyödyntäminen tai hyödyntämisen ja loppukäsittelyn yhdistelmä, kun kapasiteetti ylittää 75 tonnia vuorokaudessa, mukaan luettuna yksi tai useampi seuraavista toiminnoista ja lukuun ottamatta yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettuun neuvoston direktiiviin 91/271/ETY kuuluvia toimintoja: — biologinen käsittely — jätteen esikäsittely polttoa tai rinnakkaispolttoa varten — kuonan ja tuhkan käsittely — metallijätteen käsittely leikkureilla, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaiteromu sekä romuajoneuvot ja niiden osat Jos ainoa jätteidenkäsittelytoiminta on anaerobinen käsittely (mädätys), tämän toiminnan kapasiteettia koskeva raja-arvo on 100 tonnia vuorokaudessa	
g) Kaatopaikat, joihin tuodaan enemmän kuin 10 tonnia jätettä vuorokaudessa tai joiden kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 25 000 tonnia, lukuun ottamatta pysyvän jätteen kaatopaikkoja	
h) Vaarallisen jätteen, johon taulukon 1 kohtaa 13 g ei sovelleta, väliaikainen varastointi ennen taulukon 1 kohdissa 13 a, d, g ja i lueteltua toimintaa, kun kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 50 tonnia, lukuun ottamatta väliaikaista varastointia keräilyn aikana paikassa, jossa jäte tuotetaan	
i) Vaarallisen jätteen maanalainen varastointi, kun kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 50 tonnia	
	d) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen, kun kyse on asukasvastineluvultaan vähintään 100 henkilön jätevesien käsittelemisestä
	e) Kaivannaisjätteen jätealue
	f) Muu kuin taulukon 2 kohdissa 13 a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista
14. Muu toiminta	**14. Muu toiminta**
	a) Muu kuin liitteen 4 kohdassa 7 tarkoitettu ilmoituksenvarainen ulkona sijaitseva ampumarata
	b) Pysyvä, ulkona sijaitseva laitosmainen suihkupuhalluspaikka

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset

TAULUKKO 2 Muut laitokset
c) Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos
d) Muu kuin taulukon 1 kohdassa 4 f tarkoitettu lannoitetehdas
e) Öljyn ja kaasun etsintäporaus ja esiintymän hyväksikäyttö sekä muu niihin liittyvä toiminta Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä

Kuva: Taulukko 1 (direktiivilaitokset) kohta 10 d, elintarvikkeiden tai rehujen valmistus

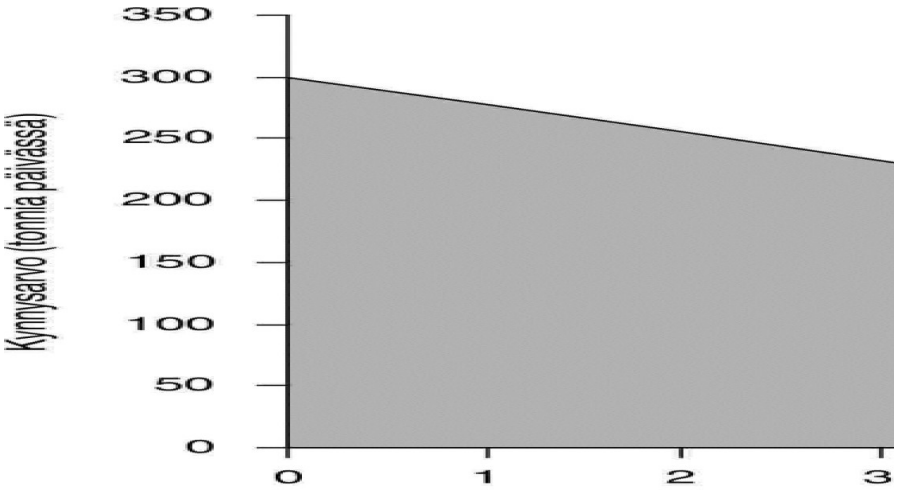

(A) Eläinperäisen raaka-aineen osuus (% valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetista)

Liite 3

ELÄINSUOJAN JA TURKISTARHAN LUPA- JA TOIMIVALTARAJAN SEKÄ ELÄINSUOJAN ILMOITUKSENVARAISUUSRAJAN LASKEMISESSA KÄYTETTÄVÄT ELÄINYKSIKKÖKERTOIMET

Taulukko 1. Eläinsuojan ja turkistarhan kokonaiseläinyksikkömäärän laskemiseen käytettävät eläinyksikkökertoimet. Eläinsuojan kokonaiseläinyksikkömäärä saadaan kertomalla eläinsuojan eläinlajien lukumäärät niiden eläinyksikkökertoimilla ja laskemalla saadut eläinyksikkömäärät yhteen. Muiden eläinlajien kohdalla on käytettävä vuotuiselta typenerityksseltään lähinnä vastaavan eläimen eläinyksikkökerrointa.

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Lypsylehmä	10,8
Emolehmä	4,3
Hieho (12—24 kk)	4
Lihanauta (sonni 12—24 kk)	5,7
Siitossonni (sonni > 2 v)	8,1
Vasikka 6—12 kk	3,4
Vasikka < 6 kk	1,7
Emakko porsaineen	2,6
Lihasika*	1,00
Karju	1,8
Joutilas emakko ydinsikalassa	1,8
Vieroitettu porsas, 5—11 vko, jos tilalla ei ole emakoita*	0,24
Hevonen 2v—	3,9
Poni** 2v—, hevonen 1v	2,8
Pienponi** 2v-, poni** 1v, hevonen <1v	2,0
Pienponi **1—2v, poni** <1v	1,2
Pienponi** <1v	0,8
Aasi (ponin ja pienponin tavoin säkäkorkeuden ja iän mukaan)	0,8—2,8
Lammas (uuhi karitsoineen, pässi)	0,6
Vuohi (kuttu kileineen, pukki)	0,6
Munituskana	0,07
Broileriemo	0,07
Kukko	0,1
Emokalkkuna	0,14
Lihakalkkuna*	0,12
Broileri*	0,03
Kananuorikko*	0,04
Emoankka, liha-ankka*, emohanhi, lihahanhi*, emofasaani, lihafasaani*	0,07

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Emosorsa, lihasorsa*	0,06
Viiriäinen, helmikana	0,04
Kaninaaras poikasineen***	0,19
Strutsi	0,9
Biisoni	2,5
Villisika	0,9
Minkki ja hilleri, siitosnaaras pentuineen	0,18
Minkki ja hilleri, pentu	
Minkki ja hilleri, siitosuros	
Kettu ja supi, siitosnaaras pentuineen	0,41
Kettu ja supi, pentu	
Kettu ja supi, siitosuros	

* eläinpaikkaa kohti
** poni: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena 120—140 cm; pienponi: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena <120 cm
*** Kaninaaraan elopaino noin 5 kg. Poikasien lisäksi kaniuros sisältyy naaraan eläinyksikkökertoimeen.

Liite 4

ILMOITUKSENVARAISET TOIMINNAT

1. Sahalaitos, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 20 000 m^3 sahatavaraa vuodessa.

2. Terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia

a) vähintään 100 m^3 mutta alle 1 000 m^3, ei kuitenkaan nestemäisten polttoaineiden jakeluaseman tai liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto taikka kalliovarasto.

b) vähintään 1 000 m^3 mutta alle 50 000 m^3, ei kuitenkaan nestemäisten polttoaineiden jakeluaseman tai liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto taikka kalliovarasto.

3. Koneellinen kullankaivuu, kun kaivettavien maamassojen määrä on alle 500 m^3 vuodessa pintamaat mukaan lukien ja työskentelyaika enintään 50 vuorokautta vuodessa eikä toimintaan tarvita vesilain mukaista lupaa tai oikeutta.

4. Seuraavat elintarvike- ja rehuteollisuuden toiminnat, joiden jätevedet johdetaan ympäristöluvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle:

a) teurastamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 5 ja enintään 50 tonnia ruhoja vuorokaudessa

b) lihaa tai lihatuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 1 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa

c) perunaa tai juureksia käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 2 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa

d) vihanneksia, öljykasveja, melassia tai mallasohraa käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 5 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos

e) muu kuin kohdissa c) ja d) tarkoitettu kasviperäisiä raaka-aineita käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 10 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos tai leipomo

f) panimo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 250 000 mutta alle 5 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa

g) siiderin ja viinin valmistus käymisteitse, kun tuotantokapasiteetti on vähintään 750 000 mutta alle 10 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa

h) muu kuin kohdissa f) ja g) tarkoitettu virvoitus- tai alkoholijuomia valmistava laitos, kun virvoitus- ja alkoholijuomien tuotantokapasiteetti on yhteensä vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa

i) rehua tai rehuvalkuaista valmistava tai sekoittava teollinen laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on alle 22 500 tonnia vuodessa ja vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina

j) jäätelötehdas tai juustomeijeri, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 1 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina

k) eineksiä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 5 000 ja alle 30 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa ja alle 30 000 tonnia vuodessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina

l) pelkän maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos, jossa vastaanotetun maidon määrä on vähintään 100 ja enintään 200 tonnia vuorokaudessa

m) makeistehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 15 tonnia vuorokaudessa

n) mallas-, alkoholi- tai virvoitusjuomien pakkaamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa.

5. Eläinsuoja, joka on tarkoitettu:

a) vähintään 50 ja alle 300 lypsylehmälle, vähintään 100 ja alle 500 lihanaudalle, vähintään 130 ja alle 600 emolehmälle, vähintään 60 hevoselle tai ponille, vähintään 250 uuhelle tai vuohelle, vähintään 100 ja enintään 750 täysikasvuiselle emakolle, vähintään 250 ja enintään 2 000 lihasialle, vähintään 4 000 ja enintään 40 000 munituskanalle tai vähintään 10 000 ja enintään 40 000 broilerille

b) usealle a kohdassa tai liitteessä 3 tarkoitetulle eläinlajille, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250 ja alle 3 000 ja joka ei ole suoraan ilmoituksenvarainen a kohdassa mainitun tuotantoeläimen eläinmäärän perusteella.

6. Yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikko tai vastaavan kokoinen työkonevarikko.

7. Ulkona sijaitseva, ampumarata, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja jossa ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa.

8. Kiinteä eläintarha tai huvipuisto.

2.

Laki

rikoslain 48 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 48 luvun 3 §, sellaisena kuin se on laeissa 578/1995, 545/1999 ja 557/2014, seuraavasti:

48 luku

Ympäristörikoksista

3 §

Ympäristörikkomus

Jos ympäristön turmeleminen, huomioon ottaen ympäristölle tai terveydelle aiheutetun vaaran tai vahingon vähäisyys taikka muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentekijä on tuomittava *ympäristörikkomuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Ympäristörikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo ympäristönsuojelulain 122 ja 123 §:n nojalla annettuja määräyksiä.

Ympäristörikkomuksesta tuomitaan niin ikään se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö ympäristönsuojelulain 27—29 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden hakea ympäristölupaa, jollei teko ole ympäristön turmelemisena rangaistava.

Ympäristörikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta saattaa, päästää tai jättää ympäristöön esineen, ainetta, säteilyä tai muuta sellaista ilman ympäristönsuojelulain 115 a—115 d §:ssä edellytettyä ilmoituspäätöstä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, jollei teko ole rangaistava ympäristön turmelemisena.

Ympäristörikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo vesiliikennelain 5 §:ää tai vesiliikennelain 15 tai 16 §:n nojalla annettuja kieltoja tai rajoituksia siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa ympäristölle.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

Helsingissä 27 päivänä kesäkuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Liite
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 8, 9, 12, 15, 19, 21, 22, 28, 29, 51, 67, 70 ja 116 §, 12 luvun otsikko, 120, 123, 168—172, 175, 180, 181, 189, 202, 205, 223 ja 225 § sekä liitteet 1 ja 3,

sellaisina kuin niistä ovat 21 § osaksi laissa 384/2016, 28 § ja liite 1 laissa 437/2017, 29 § ja liite 3 laissa 423/2015, 116 § laissa 1064/2017, 170 § laissa 327/2016, 205 § laissa 833/2017 ja 225 § osaksi laeissa 423/2015 ja 1063/2017, sekä

lisätään lakiin uusi 29 a §, uusi 10 a luku ja uusi liite 4 seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	8 §
Luvanvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen	*Luvanvaraisesta, **ilmoituksenvaraisesta** ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen*
Jos toimintaan 4 luvun mukaan tarvitaan lupa *(luvanvarainen toiminta)* tai toiminta 11 luvun mukaan on rekisteröitävä *(rekisteröitävä toiminta),* toiminnanharjoittajan on sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että:	Jos toimintaan 4 luvun mukaan tarvitaan lupa (*luvanvarainen toiminta*) tai *siitä on 115 a §:n mukaan tehtävä ilmoitus (**ilmoituksenvarainen toiminta**) taikka* toiminta 11 luvun mukaan on rekisteröitävä (*rekisteröitävä toiminta*), toiminnanharjoittajan on sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että:
1) toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa;	1) toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa;
2) energiankäyttö toiminnassa on tehokasta;	2) energiankäyttö toiminnassa on tehokasta;
3) toiminnasta aiheutuvia päästöjä ja vaikutuksia tarkkaillaan ja niistä sekä toiminnassa käytettävistä raaka-aineista, polttoaineista ja muista kemikaaleista, toiminnassa syntyvistä jätteistä ja toiminnassa käsitellyistä jätteistä toimitetaan viranomaiselle tarpeellisia tietoja;	3) toiminnasta aiheutuvia päästöjä ja vaikutuksia tarkkaillaan ja niistä sekä toiminnassa käytettävistä raaka-aineista, polttoaineista ja muista kemikaaleista, toiminnassa syntyvistä jätteistä ja toiminnassa käsitellyistä jätteistä toimitetaan viranomaiselle tarpeellisia tietoja;

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
4) toiminnanharjoittajan käytettävissä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus.	4) toiminnanharjoittajan käytettävissä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus.
9 §	9 §
Valtioneuvoston asetukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi	*Valtioneuvoston asetukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi*
Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa 7 ja 8 §:ssä säädettyjen ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevien velvollisuuksien täsmentämiseksi tarkempia säännöksiä: 1) päästöistä ympäristöön ja viemäriverkostoon, päästöjen ja niiden haitallisten vaikutusten ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöjen kieltämisestä; 2) luvanvaraisten tai rekisteröitävien toimintojen päästöjen ja päästöraja-arvojen tarkkailusta; 3) luvanvaraisten tai rekisteröitävien toimintojen harjoittajien velvollisuudesta toimittaa päästöjä ja niiden vaikutuksia koskevia tietoja valtioneuvoston asetuksessa säädettävälle viranomaiselle; 4) luvanvaraisten tai rekisteröitävien toimintojen harjoittajien velvollisuudesta toimittaa tietoja valtioneuvoston asetuksessa säädettävälle viranomaiselle toiminnassa käytettävistä raaka-aineista, polttoaineista ja muista kemikaaleista, toiminnassa syntyvistä jätteistä sekä toiminnassa käsitellyistä jätteistä; 5) vaadittavasta asiantuntemuksesta eri luvanvaraisissa ja rekisteröitävissä toiminnoissa; 6) lietteen ympäristöön päästämisen tai sijoittamisen rajoittamisesta taikka ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan lietteen ympäristöön päästämisen tai sijoittamisen kieltämisestä.	Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa 7 ja 8 §:ssä säädettyjen ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevien velvollisuuksien täsmentämiseksi tarkempia säännöksiä: 1) päästöistä ympäristöön ja viemäriverkostoon, päästöjen ja niiden haitallisten vaikutusten ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöjen kieltämisestä; 2) luvanvaraisten, *ilmoituksenvaraisten* tai rekisteröitävien toimintojen päästöjen ja päästöraja-arvojen tarkkailusta; 3) luvanvaraisten, *ilmoituksenvaraisten* tai rekisteröitävien toimintojen harjoittajien velvollisuudesta toimittaa päästöjä ja niiden vaikutuksia koskevia tietoja valtioneuvoston asetuksessa säädettävälle viranomaiselle; 4) luvanvaraisten, *ilmoituksenvaraisten* tai rekisteröitävien toimintojen harjoittajien velvollisuudesta toimittaa tietoja valtioneuvoston asetuksessa säädettävälle viranomaiselle toiminnassa käytettävistä raaka-aineista, polttoaineista ja muista kemikaaleista, toiminnassa syntyvistä jätteistä sekä toiminnassa käsitellyistä jätteistä; 5) vaadittavasta asiantuntemuksesta eri luvanvaraisissa, *ilmoituksenvaraisissa* ja rekisteröitävissä toiminnoissa; 6) lietteen ympäristöön päästämisen tai sijoittamisen rajoittamisesta taikka ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan lietteen ympäristöön päästämisen tai sijoittamisen kieltämisestä.
12 §	12 §
Oikeusvaikutteinen kaava toiminnan sijoittamisessa	*Oikeusvaikutteinen kaava toiminnan sijoittamisessa*
Luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun	Luvanvaraista, *ilmoituksenvaraista* tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
tarkoitukseen.	kaavassa varattuun tarkoitukseen.
15 §	15 §
Ennaltavarautumisvelvollisuus	*Ennaltavarautumisvelvollisuus*
Luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on ennakolta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi.	Luvanvaraisen *ja ilmoituksenvaraisen* toiminnan harjoittajan on ennakolta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi.
Ennalta varautumista varten toiminnanharjoittajan, jonka ympäristöluvan myöntää valtion lupaviranomainen, on laadittava riskinarviointiin perustuva varautumissuunnitelma, varattava tarpeelliset laitteet ja muut varusteet, laadittava toimintaohje, testattava laitteet ja varusteet sekä harjoiteltava toimia onnettomuuksia ja muita poikkeuksellisia tilanteita varten *(ennaltavarautumisvelvollisuus)*. Suunnitelman sisältö, laajuus ja tarkkuus määräytyvät toiminnan luonteen perusteella. Varautumissuunnitelmaa ei kuitenkaan tarvitse laatia, jos valvontaviranomainen arvioi, että toiminta, sen vaikutukset ja riskit eivät edellytä suunnitelman laatimista. Suunnitelmaa ei myöskään ole tarve tehdä siltä osin kuin vastaava suunnitelma on laadittu vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005), pelastuslain (379/2011), kaivoslain (621/2011) tai muun lain nojalla eikä eläinsuojan toiminnasta.	Ennalta varautumista varten toiminnanharjoittajan, jonka ympäristöluvan myöntää valtion lupaviranomainen, on laadittava riskinarviointiin perustuva varautumissuunnitelma, varattava tarpeelliset laitteet ja muut varusteet, laadittava toimintaohje, testattava laitteet ja varusteet sekä harjoiteltava toimia onnettomuuksia ja muita poikkeuksellisia tilanteita varten *(ennaltavarautumisvelvollisuus)*. Suunnitelman sisältö, laajuus ja tarkkuus määräytyvät toiminnan luonteen perusteella. Varautumissuunnitelmaa ei kuitenkaan tarvitse laatia, jos valvontaviranomainen arvioi, että toiminta, sen vaikutukset ja riskit eivät edellytä suunnitelman laatimista. Suunnitelmaa ei myöskään ole tarpeen tehdä siltä osin kuin vastaava suunnitelma on laadittu vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005), pelastuslain (379/2011), kaivoslain (621/2011) tai muun lain nojalla eikä eläinsuojan toiminnasta.
Varautumissuunnitelman sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.	Varautumissuunnitelman sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.
19 §	19 §
Kemikaalien käyttöä koskevat erityiset velvollisuudet	*Kemikaalien käyttöä koskevat erityiset velvollisuudet*
Kemikaalia ei luvanvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa saa käyttää siten, että siitä aiheutuu tässä laissa tarkoitettua merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta säädetään 14 luvussa.	Kemikaalia ei luvanvaraisessa, *ilmoituksenvaraisessa* tai rekisteröitävässä toiminnassa saa käyttää siten, että siitä aiheutuu tässä laissa tarkoitettua merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta säädetään 14 luvussa.
Kemikaalista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi luvanvaraisen tai rekisteröitävän toiminnan harjoittajan on, sil-	Kemikaalista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi luvanvaraisen, *ilmoituksenvaraisen* tai rekisteröitävän toi-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
loin kun se on kohtuudella mahdollista, valittava käyttöön olemassa olevista vaihtoehdoista kemikaali tai menetelmä, josta aiheutuu vähiten ympäristön pilaantumisen vaaraa.	loin kun se on kohtuudella mahdollista, valittava käyttöön olemassa olevista vaihtoehdoista kemikaali tai menetelmä, josta aiheutuu vähiten ympäristön pilaantumisen vaaraa.
Kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista säädetään lisäksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa sekä kuluttajatuotteiden turvallisuudesta kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011).	Kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista säädetään lisäksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa sekä kuluttajatuotteiden turvallisuudesta kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011).
21 §	21 §
Valtion viranomaiset	*Valtion viranomaiset*
Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluu ympäristöministeriölle.	Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluu ympäristöministeriölle.
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja edistää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettujen tehtävien hoitamista alueellaan, valvoo näiden säännösten noudattamista sekä käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa tämän lain mukaisessa päätöksenteossa siten kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetussa laissa (897/2009) ja sen nojalla säädetään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tukee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa ja edistää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettujen tehtävien hoitamista alueellaan, valvoo näiden säännösten noudattamista sekä käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa tämän lain mukaisessa päätöksenteossa siten kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetussa laissa (897/2009) ja sen nojalla säädetään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tukee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.
Aluehallintovirasto toimii *valtion ympäristölupaviranomaisena* siten kuin aluehallintovirastoista annetussa laissa (896/2009) ja sen nojalla säädetään. Aluehallintovirasto tukee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.	Aluehallintovirasto toimii *valtion ympäristölupaviranomaisena* siten kuin aluehallintovirastoista annetussa laissa (896/2009) ja sen nojalla säädetään. *Lisäksi aluehallintovirasto käsittelee toimivaltaansa kuuluvat ilmoituksenvaraista toimintaa koskevat asiat.* Aluehallintovirasto tukee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.
Suomen ympäristökeskus toimii otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2009, jäljempänä *otsoniasetus*, sekä fluoratuista kasvihuonekaasuista ja asetuksen (EY) 842/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 517/2014, jäljempänä *F-kaasuasetus*, mukaisena toimivaltaisena viranomaisena. Lisäksi Suomen ympäristökeskus ylläpitää ja kehittää parhaan käyttökel-	Suomen ympäristökeskus toimii otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2009, jäljempänä *otsoniasetus*, sekä fluoratuista kasvihuonekaasuista ja asetuksen (EY) 842/2006 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 517/2014, jäljempänä *F-kaasuasetus*, mukaisena toimivaltaisena viranomaisena. Lisäksi Suomen ympäristökeskus ylläpitää ja kehittää parhaan käyttökel-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
poisen tekniikan tiedonvaihtoa, seuraa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja tiedottaa siitä.	poisen tekniikan tiedonvaihtoa, seuraa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja tiedottaa siitä.
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä maaleissa ja lakoissa sekä ajoneuvojen korjausmaalaustuotteissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta ja direktiivin 1999/13/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/42/EY mukaisena toimivaltaisena viranomaisena.	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toimii orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä maaleissa ja lakoissa sekä ajoneuvojen korjausmaalaustuotteissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta ja direktiivin 1999/13/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/42/EY mukaisena toimivaltaisena viranomaisena.
22 §	22 §
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen	*Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen*
Kunnalle kuuluvista tämän lain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, joka käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa tämän lain mukaisessa päätöksenteossa.	Kunnalle kuuluvista tämän lain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä *sekä ilmoitusmenettelyistä* huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, joka käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa tämän lain mukaisessa päätöksenteossa.
Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen oikeudesta siirtää tässä laissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle säädetään kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:ssä.	Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen oikeudesta siirtää tässä laissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle säädetään kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain 7 §:ssä.
28 §	28 §
Luvanvaraisuus pohjavesialueilla	*Luvanvaraisuus pohjavesialueilla*
Liitteessä 2 tarkoitettuun toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle.	Liitteessä 2 *ja 4* tarkoitettuun toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle.
Lisäksi liitteessä 1 ja 2 tarkoitettuun, mutta niitä vähäisempään toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.	Lisäksi liitteessä 1, 2 *ja 4* tarkoitettuun, mutta niitä vähäisempään toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa.
29 §	29 §
Luvanvaraisen toiminnan olennainen muut-	*Luvanvaraisen toiminnan olennainen muut-*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
taminen	*taminen*
Ympäristöluvan saaneen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos muutos ei lisää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tai riskejä eikä lupaa toiminnan muutoksen vuoksi ole tarpeen tarkistaa. Toiminnan muutos on aina olennainen, jos toiminta sen seurauksena muuttuu direktiivilaitoksen toiminnaksi.	*Ympäristöluvanvaraisen* toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos muutos ei lisää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tai riskejä eikä lupaa toiminnan muutoksen vuoksi ole tarpeen tarkistaa. Toiminnan muutos on aina olennainen, jos toiminta sen seurauksena muuttuu direktiivilaitoksen toiminnaksi.
Luvan ja toiminnan 1 momentissa tarkoitettua muuttamista koskevaan hakemukseen sovelletaan 39 §:ää ja asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään. Direktiivilaitoksen toiminnan muuttamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan kuitenkin 5 ja 8 lukua, jos muuttamisesta saattaa aiheutua merkittäviä ihmisten terveyteen taiympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia.	Luvan ja toiminnan 1 momentissa tarkoitettua muuttamista koskevaan hakemukseen sovelletaan 39 §:ää ja asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään. Direktiivilaitoksen toiminnan muuttamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan kuitenkin 5 ja 8 lukua, jos muuttamisesta saattaa aiheutua merkittäviä ihmisten terveyteen tai ympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia.
Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä olennaisen muutoksen määrittelemisestä	Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä olennaisen muutoksen määrittelemisestä.
	29 a §
	Ilmoituksenvaraisen toiminnan luvanvaraisuus
	Liitteen 4 mukaiseen ilmoituksenvaraiseen toimintaan tarvitaan ympäristölupa, jos
	1) toiminta on osa direktiivilaitoksen toimintaa;
	2) toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus;
	3) toiminta on luvanvaraista 28 §:n perusteella;
	4) toimintaan sovelletaan arviointimenettelyä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 §:n 2 momentin perusteella;
	Jos toimintaan tarvitaan ympäristölupa 1 momentin 2 tai 3 kohdan nojalla, ympäristöluvan käsittelee se viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu 115 a §:n nojalla käsitellä toimintaa koskeva ilmoitus. Jos toimintaan tarvitaan ympäristölupa 1 momentin 1 tai 4 kohdan nojalla, ympäristöluvan käsittelee valtion ympäristölupaviranomainen.
	Lupaviranomaisen on siirrettävä sille jätetty lupahakemus, joka tulee käsitellä ilmoituksenvaraista toimintaa koskevassa menettelys-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	sä, toimivaltaiselle viranomaiselle.
51 §	51 §
Eräiden suunnitelmien ja ohjelmien vaikutus	*Eräiden suunnitelmien ja ohjelmien vaikutus*
Ympäristöluvassa on 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun seurauksen merkittävyyttä arvioitaessa otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa tai merenhoitosuunnitelmassa esitetään toiminnan vaikutusalueen vesien ja meriympäristön tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista. Luvassa on toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta 11 §:n 2 momentin mukaisesti arvioitaessa sekä onnettomuuksien ehkäisemiseksi tarpeellisia lupamääräyksiä annettaessa otettava huomioon, mitä toiminnan sijoituspaikkaa ja vaikutusaluetta koskevassa tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisessa tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitetään. Luvassa on lisäksi otettava huomioon tarvittavissa määrin tämän lain 204 §:ssä tarkoitetut suunnitelmat ja ohjelmat.	Ympäristöluvassa *ja 115 d §:ssä tarkoitetussa ilmoituspäätöksessä* on 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa *ja 115 d §:n 2 momentin 2 kohdassa* tarkoitetun seurauksen merkittävyyttä arvioitaessa otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa tai merenhoitosuunnitelmassa esitetään toiminnan vaikutusalueen vesien ja meriympäristön tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista. Luvassa *ja 115 d §:ssä tarkoitetussa ilmoituspäätöksessä* on toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta 11 §:n 2 momentin mukaisesti arvioitaessa sekä onnettomuuksien ehkäisemiseksi tarpeellisia lupamääräyksiä *ja ilmoituspäätöksen määräyksiä* annettaessa otettava huomioon, mitä toiminnan sijoituspaikkaa ja vaikutusaluetta koskevassa tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisessa tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitetään. Luvassa *ja ilmoituspäätöksessä* on lisäksi otettava huomioon tarvittavissa määrin tämän lain 204 §:ssä tarkoitetut suunnitelmat ja ohjelmat.
Luvanvaraisen jätteenkäsittelylaitoksen tai -paikan luvassa on otettava huomioon jätelain 88 §:ssä tarkoitetut alueelliset jätesuunnitelmat.	Luvanvaraisen jätteenkäsittelylaitoksen tai -paikan luvassa on otettava huomioon jätelain 88 §:ssä tarkoitetut alueelliset jätesuunnitelmat.
67 §	67 §
Määräykset viemäriin johdettavista jätevesistä	*Määräykset viemäriin johdettavista jätevesistä*
Jos teollisuusjätevettä johdetaan yhdyskunnan jätevedenpuhdistamolle, ympäristöluvassa on tarvittaessa määrättävä jätevesien esikäsittelystä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tai jätevedenpuhdistamon toimintakyvyn turvaamiseksi.	Jos teollisuusjätevettä johdetaan yhdyskunnan jätevedenpuhdistamolle, ympäristöluvassa *ja 115 d §:ssä tarkoitetussa ilmoituspäätöksessä* on tarvittaessa määrättävä jätevesien esikäsittelystä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tai jätevedenpuhdistamon toimintakyvyn turvaamiseksi.
70 §	70 §

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Lupamääräyksen ja valtioneuvoston asetuksen suhde	*Määräyksen ja valtioneuvoston asetuksen suhde*
Lupamääräys voi olla tämän lain tai jätelain nojalla annettuun valtioneuvoston asetukseen sisältyvää yksilöityä ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimusta ankarampi, jos se on tarpeen:	Lupamääräys *ja 115 d §:ssä tarkoitettuun ilmoituspäätökseen sisältyvä määräys* voi olla tämän lain tai jätelain nojalla annettuun valtioneuvoston asetukseen sisältyvää yksilöityä ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimusta ankarampi, jos se on tarpeen:
1) luvan myöntämisen edellytysten täyttämiseksi;	1) luvan myöntämisen *tai toiminnan sallivan ilmoituspäätöksen antamisen* edellytysten täyttämiseksi;
2) valtioneuvoston asetuksella säädetyn ympäristönlaatuvaatimuksen turvaamiseksi;	2) valtioneuvoston asetuksella säädetyn ympäristönlaatuvaatimuksen turvaamiseksi;
3) parhaan käyttökelpoisen tekniikan noudattamiseksi.	3) parhaan käyttökelpoisen tekniikan noudattamiseksi.
Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän lain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava.	Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän lain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan *tai 115 d §:ssä tarkoitetun ilmoituspäätöksen määräystä ankarampia säännöksiä tai näistä poikkeavia säännöksiä luvan tai ilmoituspäätöksen voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan tai ilmoituspäätöksen estämättä noudatettava*.
	10 a luku
	Yleinen ilmoitusmenettely
	115 a §
	Ilmoitusvelvollisuus ja toimivaltainen viranomainen
	Toiminnanharjoittajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta, josta säädetään tämän lain liitteessä 4.
	Ilmoitus tehdään sille 3 ja 4 momentissa säädetylle toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka toimialueelle toiminta sijoitetaan. Ilmoitus on tehtävä vähintään 120 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Ilmoitus on lisäksi tehtävä 89 §:n mukaisesta muuttamisesta ja ilmoituksenvaraisen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävästä tai muusta toiminnan olennaisesta muuttamisesta. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos muutos ei lisää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tai riskejä eikä ilmoituspäätöstä toiminnan muutoksen vuoksi ole tarpeen tarkistaa.
	Valtion ympäristölupaviranomainen käsit-

Voimassa oleva laki *Ehdotus*

telee ilmoituksen liitteen 4 kohdan 2 alakohdassa b ja kohdassa 3 tarkoitetuista toiminnoista sekä muista liitteen 4 toiminnoista, jos niissä on kyse sotilaskäyttöön tarkoitetusta toiminnasta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee muun kuin 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Toiminnan muuttamista koskeva ilmoitus tehdään sille viranomaiselle, jonka toimivaltaan kuuluu käsitellä vastaavaa uutta toimintaa koskeva ilmoitus.

115 b §

Ilmoituksen sisältö ja täydentäminen

Ilmoituksessa on oltava ilmoituksen käsittelyn kannalta tarpeelliset ja sitovat tiedot toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja tekemisestä sekä siihen liitettävistä ilmoituksen käsittelyn kannalta tarpeellisista selvityksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Ilmoituksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus. Ilmoituksesta on käytävä tarvittaessa ilmi, mihin aineistoon ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmään annetut tiedot perustuvat.

Jos ilmoitus on puutteellinen, hakijalle on varattava tilaisuus täydentää ilmoitusta viranomaisen asettamassa määräajassa. Jos ilmoitusta ei täydennetä asetetussa määräajassa tai ilmoitus on edelleen puutteellinen täydentämisen jälkeenkin, ilmoitus jätetään tutkimatta eikä toimintaa saa aloittaa.

115 c §

Toiminnan aloittaminen

Ilmoituksenvaraista toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin ilmoituksen tekemisestä on kulunut 120 vuorokautta. Ilmoituksen käsittelevä viranomainen voi kuitenkin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä sallia toiminnan aloittamisen mainittua määräaikaa aikaisemmin.

Toimintaa ei saa aloittaa, jos ilmoitus on 29 a §:n perusteella ohjattu lupakäsittelyssä ratkaistavaksi tai jos viranomainen tekee päätöksen tutkimatta jättämisestä 115 b §:n

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	nojalla. Toimintaa ei myöskään voi aloittaa, jos viranomainen tekee ilmoituksen johdosta toiminnan kieltävän päätöksen.
	115 d §
	Viranomaisen päätös ilmoitusasiassa
	*Viranomaisen on tehtävä 115 a §:ssä tarkoitetun ilmoituksen johdosta päätös (**ilmoituspäätös**). Ilmoituspäätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Viranomaisen on ilmoituspäätöstä tehdessään varmistettava, että toiminnassa noudatetaan, mitä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään toiminnan sijoittumisesta, päästöistä ja niiden ehkäisemisestä, jätteistä sekä toiminnan päästöjen ja vaikutusten tarkkailusta.* *Toiminnan sallivan ilmoituspäätöksen edellytyksenä on, että toiminnasta ei, annettavat määräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:* *1) terveyshaittaa;* *2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;* *3) 16—18 §:ssä kiellettyä seurausta;* *4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;* *5) olennaista heikennystä edellytyksiin harjoittaa saamelaisten kotiseutualueella perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria taikka olennaista heikennystä kolttien elinolosuhteisiin tai mahdollisuuksiin harjoittaa kolttalaissa tarkoitettuja luontaiselinkeinoja kolttaalueella.* *Pilaantumisen ehkäisemisestä ilmoituspäätöksessä annettaviin määräyksiin sovelletaan, mitä 52 §:ssä säädetään lupamääräyksistä. Päästöjen tarkkailusta sekä niiden tulosten ja muiden valvontaa varten annettavien tietojen toimittamisesta valvontaviranomaiselle annettaviin määräyksiin sovelletaan, mitä 62 §:ssä säädetään seuranta-ja tarkkailumääräyksistä.*
	115 e §

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Hallintomenettely ilmoitusasioissa
	Ilmoituksen käsittelyssä ja ilmoituspäätöksen tekemisessä on noudatettava, mitä: *1) hakijan neuvonnasta säädetään 39 a §:ssä;* *2) lausunnon pyytämisestä säädetään 42 §:ssä, jos se on tarpeen asian riittäväksi selvittämiseksi tai yleisen edun valvomiseksi;* *3) asianosaisten kuulemisesta säädetään 43 §:ssä;* *4) lupahakemuksesta tiedottamisesta säädetään 44 §:ssä, jollei asia ole merkitykseltään niin vähäinen tai asian laatu sellainen, että tieto ilmoituksesta voidaan antaa asianosaisille muulla tavoin; jos asia ei vaikuta muuhun kuin ilmoituksen tekijän oikeuteen tai etuun, tiedottamista ei tarvita;* *5) lupapäätöksen sisällöstä säädetään 83 §:n 1 momentissa;* *6) lupapäätöksen antamisesta säädetään 84 §:ssä;* *7) lupapäätöksen lähettämisestä ja päätöksestä ilmoittamisesta säädetään 85 §:n 1 momentissa;* *8) lupapäätöksen julkaisemisesta säädetään 85 §:n 2 ja 3 momentissa, jollei asia ole merkitykseltään niin vähäinen tai asian laatu sellainen, että tieto päätöksestä voidaan antaa asianosaiselle muulla tavoin; jos asia ei vaikuta muuhun kuin hakijan oikeuteen tai etuun, ilmoituspäätöstä ei tarvitse julkaista.* *Ilmoituspäätökseen sovelletaan lisäksi, mitä 87 §:ssä säädetään luvan voimassaolosta, 88 §:ssä luvan raukeamisesta, 89 §:ssä luvan muuttamisesta, 92 §:ssä luvan selventämisestä ja 93 §:ssä luvan peruuttamisesta. Ilmoituksenvaraisen toiminnan lopettamiseen sovelletaan, mitä 94 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään toiminnan lopettamisesta, ja toiminnan lopettamisen varalta annettaviin määräyksiin, mitä 94 §:n 3 momentissa säädetään määräysten antamisesta.* *Ilmoituspäätöksen sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.*
116 §	116 §
Ilmoitus toiminnasta rekisteröintiä varten	*Ilmoitus toiminnasta rekisteröintiä varten*

Voimassa oleva laki

Tämän lain liitteessä 2 säädetystä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Rekisteröinti-ilmoituksen sisältövaatimuksista sekä rekisteröitävää toimintaa koskevista ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään 10 §:n nojalla.

Rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä mainitun liitteen 1 kohdassa tarkoitetun keskisuuren energiantuotantolaitoksen toiminnasta viimeistään 30 päivää ennen toiminnan aloittamista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on rekisteröitävä keskisuuri energiantuotantolaitos 30 päivän kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen tekemisestä. Muusta mainitussa liitteessä tarkoitetusta toiminnasta rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on rekisteröitävä toiminta 60 päivän kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen tekemisestä.

Jos rekisteröinti-ilmoitus on puutteellinen, on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen pyydettävä toiminnanharjoittajaa täydentämään sitä. Tällöin 2 momentissa säädetyt rekisteröintiä koskevat määräajat lasketaan siitä päivästä, jolloin rekisteröinti-ilmoitus täyttää 10 §:n nojalla säädetyt sisältövaatimukset.

Edellä 32 §:n 2 momentissa tarkoitetusta jätteen käsittelystä on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Jos rekisteröitävällä toiminnalla on ympäristölupa ja lupa raukeaa 32 §:n 2 momentin nojalla, rekisteröinti-ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, vaan viranomainen rekisteröi toiminnan omasta aloitteestaan ja ilmoittaa siitä viipymättä toiminnanharjoittajalle.

Jos rekisteröitävä toiminta on luonteeltaan sekä 2 että 4 momentissa tarkoitettua, rekisteröinti- ilmoitus on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista.

Rekisteröinti-ilmoitusta ei tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä toiminnasta eikä 31 §:ssä tarkoitetusta koeluonteisesta toiminnasta.

Ehdotus

Tämän lain liitteessä 2 säädetystä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Rekisteröinti-ilmoituksen sisältövaatimuksista sekä rekisteröitävää toimintaa koskevista ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään 10 §:n nojalla.

Rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä mainitun liitteen 1 kohdassa tarkoitetun keskisuuren energiantuotantolaitoksen toiminnasta viimeistään 30 päivää ennen toiminnan aloittamista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on rekisteröitävä keskisuuri energiantuotantolaitos 30 päivän kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen tekemisestä. Muusta mainitussa liitteessä tarkoitetusta toiminnasta rekisteröinti-ilmoitus on tehtävä viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on rekisteröitävä toiminta 60 päivän kuluessa rekisteröinti-ilmoituksen tekemisestä.

Jos rekisteröinti-ilmoitus on puutteellinen, on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen pyydettävä toiminnanharjoittajaa täydentämään sitä. Tällöin 2 momentissa säädetyt rekisteröintiä koskevat määräajat lasketaan siitä päivästä, jolloin rekisteröinti-ilmoitus täyttää 10 §:n nojalla säädetyt sisältövaatimukset.

Edellä 32 §:n 2 momentissa tarkoitetusta jätteen käsittelystä on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Jos rekisteröitävällä toiminnalla on ympäristölupa ja lupa raukeaa 32 §:n 2 momentin nojalla, rekisteröinti-ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, vaan viranomainen rekisteröi toiminnan omasta aloitteestaan ja ilmoittaa siitä viipymättä toiminnanharjoittajalle.

Jos rekisteröitävä toiminta on luonteeltaan sekä 2 että 4 momentissa tarkoitettua, rekisteröinti- ilmoitus on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään 60 päivää ennen toiminnan aloittamista.

Rekisteröinti-ilmoitusta ei tarvitse tehdä ympäristölupaa edellyttävästä*, ilmoituksenvaraisesta* eikä 31 §:ssä tarkoitetusta koeluonteisesta toiminnasta.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
12 luku	12 luku
Ilmoitusmenettelyt	***Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely***
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
120 §	120 §
Poikkeuksellinen tilanne muussa kuin luvanvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa	*Poikkeuksellinen tilanne muussa kuin luvanvaraisessa**, ilmoituksenvaraisessa** tai rekisteröitävässä toiminnassa*
Jos onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta yllättävästä, toiminnasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta toiminnassa, joka ei ole luvanvarainen tai rekisteröitävä, aiheutuu tai uhkaa aiheutua päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.	Jos onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta yllättävästä, toiminnasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta toiminnassa, joka ei ole luvanvarainen*, ilmoituksenvarainen* tai rekisteröitävä, aiheutuu tai uhkaa aiheutua päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.
123 §	123 §
Poikkeuksellinen tilanne luvanvaraisessa rekisteröitävässä toiminnassa	*Poikkeuksellinen tilanne luvanvaraisessa, **ilmoituksenvaraisessa ja** rekisteröitävässä toiminnassa*
Jos onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta yllättävästä, toiminnasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta luvanvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että aiheutuu tilanne, jonka vuoksi ympäristölupaa tai toimintaa koskevan valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia ei voida noudattaa tai tilanne, jossa voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, taikka valtion valvontaviranomaiselle, jos valtion ympäristölupaviranomainen myöntää	Jos onnettomuudesta, ennakoimattomasta tuotantohäiriöstä tai muusta niihin rinnastettavasta yllättävästä, toiminnasta riippumattomasta poikkeuksellisesta syystä taikka rakennelman tai laitteen purkamisesta luvanvaraisessa, *ilmoituksenvaraisessa* tai rekisteröitävässä toiminnassa aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että aiheutuu tilanne, jonka vuoksi ympäristölupaa, *ilmoituspäätöstä* tai toimintaa koskevan valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia ei voida noudattaa tai tilanne, jossa voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, taikka valtion valvontaviranomaiselle, jos

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
toimintaan ympäristöluvan, tai 116 §:n 2 momentin mukainen ilmoitus on tehty valtion valvontaviranomaiselle. Toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan on viipymättä ilmoituksen jälkeen toimitettava viranomaiselle suunnitelma, jonka mukaisesti toiminnan päästöjä ja jätteitä sekä niistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista voidaan rajoittaa poikkeuksellisen tilanteen aikana.	valtion ympäristölupaviranomainen myöntää toimintaan ympäristöluvan *tai antaa ilmoituspäätöksen taikka* 116 §:n 2 momentin mukainen ilmoitus on tehty valtion valvontaviranomaiselle. Toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan on viipymättä ilmoituksen *tekemisen* jälkeen toimitettava viranomaiselle suunnitelma, jonka mukaisesti toiminnan päästöjä ja jätteitä sekä niistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista voidaan rajoittaa poikkeuksellisen tilanteen aikana.
Viranomaisen on ilmoituksen johdosta tehtävä päätös ja annettava tarpeelliset määräykset toiminnan palauttamiseksi lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiseksi sekä tilanteesta aiheutuvan haitan ja vaaran poistamiseksi ja samalla asetettava määräaika, johon mennessä tämä on tehtävä. Lisäksi on tarvittaessa annettava toiminnan harjoittajan suunnitelman ja muun tiedon perusteella väliaikaiset määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräykset voidaan antaa tai toiminta kieltää, vaikka ilmoitusvelvollisuus olisi lyöty laimin.	Viranomaisen on ilmoituksen johdosta tehtävä päätös ja annettava tarpeelliset määräykset toiminnan palauttamiseksi lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiseksi sekä tilanteesta aiheutuvan haitan ja vaaran poistamiseksi ja samalla asetettava määräaika, johon mennessä tämä on tehtävä. Lisäksi on tarvittaessa annettava toiminnan harjoittajan suunnitelman ja muun tiedon perusteella väliaikaiset määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräykset voidaan antaa tai toiminta kieltää, vaikka ilmoitusvelvollisuus olisi lyöty laimin.
Määräyksiä annettaessa noudatetaan 18 luvun hallintopakkoa koskevia säännöksiä. Määräyksistä pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamiseksi säädetään 14 luvussa ja määräyksistä vesistön merkittävän pilaantumisen tai luontovahingon korjaamiseksi 176 §:ssä.	Määräyksiä annettaessa noudatetaan 18 luvun hallintopakkoa koskevia säännöksiä. Määräyksistä pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamiseksi säädetään 14 luvussa ja määräyksistä vesistön merkittävän pilaantumisen tai luontovahingon korjaamiseksi 176 §:ssä.
Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tai valtion valvontaviranomaisen on poikkeuksellisen tilanteen sitä edellyttäessä pantava omasta aloitteesta vireille 89 §:ssä tarkoitettu menettely lupamääräysten muuttamiseksi tai 93 §:ssä tarkoitettu menettely luvan peruuttamiseksi.	Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tai valtion valvontaviranomaisen on poikkeuksellisen tilanteen sitä edellyttäessä pantava omasta *aloitteestaan* vireille 89 §:ssä tarkoitettu menettely lupamääräysten muuttamiseksi tai 93 §:ssä tarkoitettu menettely luvan peruuttamiseksi.
168 §	168 §
Säännöllinen valvonta	*Säännöllinen valvonta*
Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen tämän lain mukaista säännöllistä valvontaa varten suunnitelma (*valvontasuunnitelma*). Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvi-	Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen tämän lain mukaista säännöllistä valvontaa varten suunnitelma (*valvontasuunnitelma*). Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvi-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
oinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti.	oinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti.
Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava ympäristöluvanvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Tarkastuskohteet ja -tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella.	Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava ympäristöluvanvaraisia, *ilmoituksenvaraisia* ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Tarkastuskohteet ja -tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella.
Direktiivilaitoksen määräaikaistarkastus on tehtävä toiminnan riskitason mukaisesti vähintään yhden ja enintään kolmen vuoden välein. Tällaisella laitoksella on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa ylimääräinen tarkastus, jos valvonnassa havaitaan, että laitokselle tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia on huomattavasti rikottu.	Direktiivilaitoksen määräaikaistarkastus on tehtävä toiminnan riskitason mukaisesti vähintään yhden ja enintään kolmen vuoden välein. Tällaisella laitoksella on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa ylimääräinen tarkastus, jos valvonnassa havaitaan, että laitokselle tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia on huomattavasti rikottu.
Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (*valvontaohjelma*). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.	Valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten, *ilmoituksenvaraisten* ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (*valvontaohjelma*). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.
Tarkempia säännöksiä valvontasuunnitelman ja -ohjelman laatimisesta ja sisällöstä, määräaikaistarkastuksista, ympäristöriskien arvioinnista sekä muusta säännöllisen valvonnan toteuttamisesta ja siihen liittyvästä tiedottamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.	Tarkempia säännöksiä valvontasuunnitelman ja *valvonta*ohjelman laatimisesta ja sisällöstä, määräaikaistarkastuksista, ympäristöriskien arvioinnista sekä muusta säännöllisen valvonnan toteuttamisesta ja siihen liittyvästä tiedottamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.
169 §	169 §
Tarkastus onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa	*Tarkastus onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa*
Jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvitettävä asia muulla asianmukaisella tavalla. Jos samanaikaisesti on vireillä toimintaa koskeva lupa-asia, on tarkastus tai selvitys tehtävä mahdollisuuksien mukaan ennen	Jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan *tai ilmoituspäätöksen* noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aihetta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvitettävä asia muulla asianmukaisella tavalla. Jos samanaikaisesti on vireillä toimintaa koskeva lupa- *tai ilmoituspäätösasia*, on tarkastus tai selvitys

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
lupa-asian ratkaisemista.	tehtävä mahdollisuuksien mukaan ennen lupa-asian ratkaisemista *tai ilmoituspäätöksen* antamista.
170 §	170 §
*Ilmoitus **luvanvaraisen** toiminnan aloittamisesta sekä toiminnan muutoksista ja toiminnanharjoittajan vaihtumisesta*	*Ilmoitus toiminnan aloittamisesta sekä toiminnan muutoksista ja toiminnanharjoittajan vaihtumisesta*
Luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle etukäteen toiminnan aloittamisesta, jos aloitusajankohta ei käy ilmi lupahakemuksesta tai lupapäätöksestä taikka jos se muuttuu etukäteen ilmoitetusta.	Luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle etukäteen toiminnan aloittamisesta, jos aloitusajankohta ei käy ilmi lupahakemuksesta tai lupapäätöksestä taikka jos se muuttuu etukäteen ilmoitetusta. *Ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajan on ilmoitettava tämän pykälän mukaisesti valvontaviranomaiselle, jos 115 a §:n mukaisessa ilmoituksessa tarkoitetun toiminnan aloittaminen siirtyy tai peruuntuu.*
Luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajan on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle: 1) toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä; 2) toiminnan lopettamisesta; 3) muista toimintaa koskevista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristön pilaantumiseen taikka säädösten tai luvan noudattamiseen.	Luvanvaraisen, *ilmoituksenvaraisen* ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajan on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle: 1) toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä; 2) toiminnan lopettamisesta; 3) muista toimintaa koskevista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristön pilaantumiseen taikka säädösten, *ilmoituspäätöksen* tai luvan noudattamiseen.
Luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajan vaihtuessa uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava vaihtumisesta valvontaviranomaiselle. Luvanvaraista toimintaa koskeva ilmoitus on tehtävä valtion valvontaviranomaiselle, jos ympäristöluvan myöntää valtion ympäristölupaviranomainen, ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Rekisteröitävää toimintaa koskeva ilmoitus on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jollei kysymys ole 32 §:n 2 momentissa tarkoitetusta jätteen käsittelystä, jolloin ilmoitus tehdään valtion valvontaviranomaiselle.	Luvanvaraisen, *ilmoituksenvaraisen* ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajan vaihtuessa uuden toiminnanharjoittajan on ilmoitettava vaihtumisesta valvontaviranomaiselle. Luvanvaraista toimintaa koskeva ilmoitus on tehtävä valtion valvontaviranomaiselle, jos ympäristöluvan myöntää valtion ympäristölupaviranomainen, ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. *Ilmoituksenvaraista toimintaa koskeva tämän pykälän mukainen ilmoitus on tehtävä valtion valvontaviranomaiselle, jos ilmoituksen on käsitellyt valtion ympäristölupaviranomainen, ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle*. Rekisteröitävää toimintaa koskeva ilmoitus on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jollei kysymys ole 32 §:n 2 momentissa tarkoitetusta jätteen käsittelystä, jolloin ilmoitus tehdään valtion valvontaviranomaiselle.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
171 §	171 §
Tarkkailu toisen alueella	*Tarkkailu toisen alueella*
Valtion valvontaviranomainen, tai luvan myöntämisen yhteydessä myös lupaviranomainen, voi myöntää toiminnanharjoittajalle oikeuden tarkkailla toimintansa ympäristövaikutuksia ja ympäristön laatua toisen alueella, jollei alueen omistaja tai haltija ole antanut suostumustaan tähän. Oikeus tarkkailuun koskee mittalaitteiden asentamista ja mittausten tekemistä sekä muuta vastaavaa toiminnan havainnointia ja seurantaa, samoin kuin tätä varten välttämätöntä liikkumista ja oleskelua alueella. Oikeus voidaan myöntää edellyttäen, että tarkkailu on tarpeen toiminnan ympäristövaikutusten selvittämiseksi ja ettei siitä aiheudu sanottavaa haittaa.	Valtion valvontaviranomainen, *luvan myöntämisen yhteydessä lupaviranomainen lupapäätöksessään tai ilmoituksenvaraisen toiminnan osalta toimivaltainen viranomainen ilmoituspäätöksessään* voi myöntää toiminnanharjoittajalle oikeuden tarkkailla toimintansa ympäristövaikutuksia ja ympäristön laatua toisen alueella, jollei alueen omistaja tai haltija ole antanut suostumustaan tähän. Oikeus tarkkailuun koskee mittalaitteiden asentamista ja mittausten tekemistä sekä muuta vastaavaa toiminnan havainnointia ja seurantaa, samoin kuin tätä varten välttämätöntä liikkumista ja oleskelua alueella. Oikeus voidaan myöntää edellyttäen, että tarkkailu on tarpeen toiminnan ympäristövaikutusten selvittämiseksi ja ettei siitä aiheudu sanottavaa haittaa.
Alueen omistajalle tai haltijalle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.	Alueen omistajalle tai haltijalle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.
Tarkkailu on järjestettävä niin, ettei se vaaranna alueen omistajan tai haltijan kotirauhaa tai yksityisyyden suojaa.	Tarkkailu on järjestettävä niin, ettei se vaaranna alueen omistajan tai haltijan kotirauhaa tai yksityisyyden suojaa.
172 §	172 §
Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus	*Tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus*
Valvonta- ja lupaviranomaisella ja 26 §:ssä tarkoitetulla tyyppihyväksynnästä huolehtivalla viranomaisella tai näiden määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus tehtävänsä suorittamista varten:	Valvonta- ja lupaviranomaisella, *115 a §:ssä tarkoitetulla toimivaltaisella viranomaisella* ja 26 §:ssä tarkoitetulla tyyppihyväksynnästä huolehtivalla viranomaisella tai näiden määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus tehtävänsä suorittamista varten:
1) saada salassapitovelvollisuuden estämättä välttämättömiä tietoja viranomaisilta ja toiminnanharjoittajilta;	1) saada salassapitovelvollisuuden estämättä välttämättömiä tietoja viranomaisilta ja toiminnanharjoittajilta;
2) kulkea toisen alueella;	2) kulkea toisen alueella;
3) saada tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatettavista tuotteista tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta markkinoille saattajalta;	3) saada tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatettavista tuotteista tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta markkinoille saattajalta;
4) suorittaa mittauksia sekä ottaa näytteitä ja tallentaa ääntä tai kuvaa;	4) suorittaa mittauksia sekä ottaa näytteitä ja tallentaa ääntä tai kuvaa;
5) päästä paikkaan, jossa toimintaa harjoitetaan;	5) päästä paikkaan, jossa toimintaa harjoitetaan;
6) tarkkailla toimintaa sekä sen päästöjä ja	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
ympäristövaikutuksia; 7) tehdä tarkastuksia 1—6 kohdan mukaisia keinoja käyttäen. Edellä 1 momentissa tarkoitetun toimenpiteen saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa vain, jos se on välttämätöntä hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön suojelemiseksi. Tarkastettavan toiminnan harjoittajan taikka tarkastettavan tuotteen valmistajan, markkinoille saattajan tai haltijan on vaadittaessa esitettävä tarkastusta toimittavalle viranomaiselle taikka virkamiehelle tai viranhaltijalle kirjallisina tai sähköisessä muodossa tarkastusta varten asiakirjat, joilla voi olla merkitystä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus saada jäljennöksiä tarkastettavista asiakirjoista ja tulosteita tietojärjestelmissä olevista tallenteista.	6) tarkkailla toimintaa sekä sen päästöjä ja ympäristövaikutuksia; 7) tehdä tarkastuksia 1—6 kohdan mukaisia keinoja käyttäen. Edellä 1 momentissa tarkoitetun toimenpiteen saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa vain, jos se on välttämätöntä hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön suojelemiseksi. Tarkastettavan toiminnan harjoittajan taikka tarkastettavan tuotteen valmistajan, markkinoille saattajan tai haltijan on vaadittaessa esitettävä tarkastusta toimittavalle viranomaiselle taikka virkamiehelle tai viranhaltijalle kirjallisina tai sähköisessä muodossa tarkastusta varten asiakirjat, joilla voi olla merkitystä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonnassa. Tarkastusta toimittavalla virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus saada jäljennöksiä tarkastettavista asiakirjoista ja tulosteita tietojärjestelmissä olevista tallenteista.
175 §	175 §
Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen	*Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen*
Valvontaviranomainen voi: 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa; 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta; 3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aihetta epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista. Luvanvaraisen toiminnan osalta määräyksen antaa valtion valvontaviranomainen, jos ympäristöluvan myöntää valtion ympäristölupaviranomainen, ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Jos määräys koskee luvanvaraista toimintaa, jonka lupa-asia on käsiteltävä 47 §:n mukaisesti yhteiskäsittelyssä, määräys annetaan siten kuin hallintopakkoasiasta säädе-	Valvontaviranomainen voi: 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa; 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta; 3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aihetta epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista. Luvanvaraisen *ja ilmoituksenvaraisen* toiminnan osalta määräyksen antaa valtion valvontaviranomainen, jos ympäristöluvan myöntää *tai ilmoituspäätöksen antaa* valtion ympäristölupaviranomainen, ja muutoin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Jos määräys koskee luvanvaraista toimintaa, jonka lupa-asia on käsiteltävä 47 §:n mukaisesti yhteiskäsittelyssä, määräys annetaan siten kuin hallintopakkoasiasta säädе-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
tään vesilain 14 luvussa. Jos määräys koskee ainoastaan tässä laissa tai sen nojalla säädetyn velvoitteen noudattamista, se annetaan kuitenkin tämän lain mukaisesti.	tään vesilain 14 luvussa. Jos määräys koskee ainoastaan tässä laissa tai sen nojalla säädetyn velvoitteen noudattamista, se annetaan kuitenkin tämän lain mukaisesti.
Määräystä ei voida antaa välittömästi 11 ja 20 §:n täytäntöönpanemiseksi.	Määräystä ei voida antaa välittömästi 11 ja *20 §:ssä säädetyn täytäntöönpanemiseksi*.
180 §	180 §
Määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi	*Määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi*
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi toimittamansa tarkastuksen nojalla antaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräys voi koskea toimea tai rajoitusta, toiminnan tarkkailua tai tiedottamista taikka valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista. Määräys ei voi koskea luvanvaraista eikä rekisteröitävää toimintaa. Määräyksen on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan luonne ja ympäristön pilaantumisen merkittävyys.	Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi toimittamansa tarkastuksen nojalla antaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräys voi koskea toimea tai rajoitusta, toiminnan tarkkailua tai tiedottamista taikka valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista. Määräys ei voi koskea luvanvaraista, *ilmoituksenvaraista* eikä rekisteröitävää toimintaa. Määräyksen on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan luonne ja ympäristön pilaantumisen merkittävyys.
181 §	181 §
Toiminnan keskeyttäminen	*Toiminnan keskeyttäminen*
Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle, valvontaviranomaisen on keskeytettävä toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, jos toiminnanharjoittaja ei itse ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin.	Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle, valvontaviranomaisen on keskeytettävä toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, jos toiminnanharjoittaja ei itse ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin.
Toiminnanharjoittajaa on kuultava mahdollisuuksien mukaan ennen keskeyttämistä. Keskeyttämistoimenpiteestä on laadittava pöytäkirja ja keskeyttämisestä on viivytyksettä tehtävä päätös. Viranomaisen on lisäksi annettava tieto siitä, miten toiminnan jatkamiseksi menetellään.	Toiminnanharjoittajaa on kuultava mahdollisuuksien mukaan ennen keskeyttämistä. Keskeyttämistoimenpiteestä on laadittava pöytäkirja ja keskeyttämisestä on viivytyksettä tehtävä päätös. Viranomaisen on lisäksi annettava tieto siitä, miten toiminnan jatkamiseksi menetellään.
Luvanvaraisen toiminnan keskeyttää valtion valvontaviranomainen, jos ympäristöluvan myöntää valtion ympäristölupaviranomainen, ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jos se myöntää luvan.	Luvanvaraisen *ja ilmoituksenvaraisen* toiminnan keskeyttää valtion valvontaviranomainen, jos ympäristöluvan myöntää *tai ilmoituspäätöksen antaa* valtion ympäristölupaviranomainen, ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jos se myöntää luvan *tai antaa ilmoituspäätöksen*.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
189 §	189 §
Valvontaviranomaisten vastuunjako luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonnassa	*Valvontaviranomaisten vastuunjako luvanvaraisten, **ilmoituksenvaraisten** ja rekisteröitävien toimintojen valvonnassa*
Vastuu luvanvaraisen toiminnan 168 ja 169 §:n mukaisesta valvonnasta kuuluu valtion valvontaviranomaiselle, jos toiminnan ympäristöluvan myöntää valtion ympäristölupaviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jos se myöntää toiminnan ympäristöluvan.	Vastuu luvanvaraisen *ja ilmoituksenvaraisen* toiminnan 168 ja 169 §:n mukaisesta valvonnasta kuuluu valtion valvontaviranomaiselle, jos toiminnan ympäristöluvan myöntää *tai ilmoituspäätöksen tekee* valtion ympäristölupaviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jos se myöntää toiminnan ympäristöluvan *tai tekee ilmoituspäätöksen*.
Vastuu rekisteröitävän toiminnan 168 ja 169 §:ssä tarkoitetusta valvonnasta on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella. Vastuu 116 §:n 2 momentin nojalla rekisteröitävän toiminnan valvonnasta on kuitenkin valtion valvontaviranomaisella. Rekisteröitävän toiminnan valvonta voidaan suorittaa osana samalla alueella sijaitsevan luvanvaraisen toiminnan valvontaa, jos se on valvonnan asianmukaiseksi ja tehokkaaksi järjestämiseksi tarpeen. Luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajaa ja viranomaista, jolle valvonta siirretään, on kuultava, jos valvonnasta vastaava viranomainen tämän vuoksi vaihtuu.	Vastuu rekisteröitävän toiminnan 168 ja 169 §:ssä tarkoitetusta valvonnasta on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella. Vastuu 116 §:n 2 momentin nojalla rekisteröitävän toiminnan valvonnasta on kuitenkin valtion valvontaviranomaisella. Rekisteröitävän *ja ilmoituksenvaraisen* toiminnan valvonta voidaan suorittaa osana samalla alueella sijaitsevan luvanvaraisen toiminnan valvontaa, jos se on valvonnan asianmukaiseksi ja tehokkaaksi järjestämiseksi tarpeen. Luvanvaraisen, *ilmoituksenvaraisen* ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajaa ja viranomaista, jolle valvonta siirretään, on kuultava, jos valvonnasta vastaava viranomainen tämän vuoksi vaihtuu.
202 §	202 §
Kunnan ympäristönsuojelumääräykset	*Kunnan ympäristönsuojelumääräykset*
Kunta voi antaa tämän lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä (*kunnan ympäristönsuojelumääräykset*). Määräykset eivät voi koskea: 1) luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa; 2) 31 §:ssä tarkoitettua koeluonteista toimintaa; 3) 120 §:ssä tarkoitettuja poikkeuksellisia tilanteita; 4) 136 §:n 1 momentissa tarkoitettua pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä; 5) puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen toimintaa.	Kunta voi antaa tämän lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä (*kunnan ympäristönsuojelumääräykset*). Määräykset eivät voi koskea: 1) luvanvaraista*, ilmoituksenvaraista* tai rekisteröitävää toimintaa; 2) 31 §:ssä tarkoitettua koeluonteista toimintaa; 3) 120 §:ssä tarkoitettuja poikkeuksellisia tilanteita; 4) 136 §:n 1 momentissa tarkoitettua pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa ilmoitusmenettelyä; 5) puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen toimintaa.

Voimassa oleva laki

Määräykset voivat koskea:
1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
4) sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
5) sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;
7) vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä mainituin perustein.

205 §

Maksut

Sen lisäksi, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta, valtion valvontaviranomainen voi periä maksun:
1) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta;
2) 169 §:n mukaisista tarkastuksista;
3) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi;
4) valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi.

Ehdotus

Määräykset voivat koskea:
1) toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia;
2) erityisen häiritsevän tilapäisen melun tai tärinän torjuntaa;
3) toimintojen sijoittumisen ympäristönsuojelullisia edellytyksiä asemakaava-alueen ulkopuolella;
4) sellaisten alueiden määrittelyä, joilla ympäristön erityisen pilaantumisvaaran vuoksi on kielletty jäteveden johtaminen maahan, vesistöön taikka ojaan, lähteeseen, tekolammikkoon tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaiseen noroon;
5) sellaisten alueiden ja vyöhykkeiden määrittelyä, joilla lannan ja lannoitteiden sekä maataloudessa käytettävien ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä rajoitetaan;
6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista;
7) vesien ja meriympäristön tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisen vesienhoitosuunnitelman tai merenhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen ympäristönsuojelumääräyksestä siinä mainituin perustein.

205 §

Maksut

Sen lisäksi, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuudesta, valtion valvontaviranomainen voi periä maksun:
1) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen, *ilmoituksenvaraisen* ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta;
2) 169 §:n mukaisista tarkastuksista;
3) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi;
4) valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun:	Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä maksun:
1) tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä;	1) tämän lain mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä;
2) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta;	2) laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen, *ilmoituksenvaraisen* ja rekisteröitävän toiminnan määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta;
3) 169 §:n mukaisista tarkastuksista, jotka johtavat kehotuksen, määräyksen tai kiellon antamiseen sekä niistä toimenpiteistä jotka ovat tarpeen määräyksen, kehotuksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi;	3) 169 §:n mukaisista tarkastuksista, jotka johtavat kehotuksen, määräyksen tai kiellon antamiseen sekä niistä toimenpiteistä jotka ovat tarpeen määräyksen, kehotuksen tai kiellon noudattamisen valvomiseksi;
4) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi;	4) tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi;
5) valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi silloin, kun toimivalta on siirretty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 138 §:ssä tarkoitetulla tavalla.	5) valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi silloin, kun toimivalta on siirretty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 138 §:ssä tarkoitetulla tavalla.
Tämän lain 47 a §:n mukaisten lupahakemusten käsittelystä ja valvonnasta kunnalle perittävistä maksusta säädetään maa-aineslain 23 §:ssä.	Tämän lain 47 a §:n mukaisten lupahakemusten käsittelystä ja valvonnasta kunnalle perittävistä maksusta säädetään maa-aineslain 23 §:ssä.
Kunnalle perittävä maksu voi vastata enintään suoritteen tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa.	Kunnalle perittävä maksu voi vastata enintään suoritteen tuottamisesta kunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Maksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa.
Maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä, ellei 1 tai 2 momentista muuta johdu tai kysymys ole 89 §:ssä tarkoitetusta luvan muuttamisesta, joka on tullut vireille viranomaisen hakemuksesta. Edellä 89 §:n mukaisesta muuttamisesta maksu peritään toiminnanharjoittajalta vaikka asia on tullut vireille viranomaisen hakemuksesta.	Maksua ei peritä viranomaisen eikä haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireillepannun asian käsittelystä, ellei 1 tai 2 momentista muuta johdu tai kysymys ole 89 §:ssä tarkoitetusta luvan *tai ilmoituspäätöksen* muuttamisesta, joka on tullut vireille viranomaisen hakemuksesta. Edellä 89 §:n mukaisesta *luvan tai ilmoituspäätöksen* muuttamisesta maksu peritään toiminnanharjoittajalta, vaikka asia on tullut vireille viranomaisen hakemuksesta.
Muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä vireillepanijalta maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.	Muiden kuin viranomaisen tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta vireillepannun asian käsittelystä saadaan periä vireillepanijalta maksu, jos vireillepanoa on pidettävä ilmeisen perusteettomana.
Julkisten saatavien perimisestä ilman tuomiota tai päätöstä sekä oikeudesta tehdä maksua koskeva perustevalitus säädetään ve-	*Julkisten saatavien suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
rojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).	*annetussa laissa (706/2007).*
223 §	223 §
Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot	*Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot*
Valtion ympäristölupaviranomaisen on talletettava tietojärjestelmään tämän lain nojalla antamansa päätökset sekä tiedot niihin liittyvistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä.	Valtion ympäristölupaviranomaisen on talletettava tietojärjestelmään tämän lain nojalla antamansa päätökset sekä tiedot niihin liittyvistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä.
Valtion valvontaviranomaisen on talletettava tietojärjestelmään:	Valtion valvontaviranomaisen on talletettava tietojärjestelmään:
1) tämän lain nojalla antamansa päätökset sekä tiedot niihin liittyvistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä;	1) tämän lain nojalla antamansa päätökset sekä tiedot niihin liittyvistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä;
2) valtion valvontaviranomaiselle tehtäviin rekisteröinti-ilmoituksiin perustuvat tiedot rekisteröitävistä toiminnoista;	2) valtion valvontaviranomaiselle tehtäviin rekisteröinti-ilmoituksiin perustuvat tiedot rekisteröitävistä toiminnoista;
3) tämän lain mukaiseen valvontaan liittyvät tarkastuskertomukset ja muut valvontatoimia koskevat tiedot;	3) tämän lain mukaiseen valvontaan liittyvät tarkastuskertomukset ja muut valvontatoimia koskevat tiedot;
4) 105 §:n 1 momentissa tarkoitetut valtioneuvoston päätöksen mukaiset tiedot;	4) 105 §:n 1 momentissa tarkoitetut *tiedot laitoksen toiminnasta ja päästöistä*;
5) 151 §:n 1 momentin 2—4 kohtien perusteella laaditut meluselvitykset ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmat;	5) 151 §:n 1 momentin 2—4 kohtien perusteella laaditut meluselvitykset ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmat;
6) 168 §:ssä tarkoitetut valtion valvontaviranomaisen laatimat valvontasuunnitelmat ja valvontaohjelmat;	6) 168 §:ssä tarkoitetut valtion valvontaviranomaisen laatimat valvontasuunnitelmat ja valvontaohjelmat;
7) valtion valvontaviranomaisen valvontavastuulle kuuluvan luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan seuranta- ja tarkkailu tiedot ja muut vastaavat tiedot, jotka toiminnanharjoittaja on velvollinen toimittamaan valvontaviranomaiselle.	7) valtion valvontaviranomaisen valvontavastuulle kuuluvan luvanvaraisen, *ilmoituksenvaraisen* ja rekisteröitävän toiminnan seuranta- ja tarkkailu tiedot ja muut vastaavat tiedot, jotka toiminnanharjoittaja on velvollinen toimittamaan valvontaviranomaiselle.
Kunnan tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on talletettava tietojärjestelmään:	Kunnan tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on talletettava tietojärjestelmään:
1) tämän lain mukaisiin lupa- ja valvontatehtäviin liittyvät kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen antamat päätökset sekä tiedot niiden muutoksenhaun johdosta tehdyistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä;	1) tämän lain mukaisiin lupa- ja valvontatehtäviin liittyvät kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen antamat päätökset sekä tiedot niiden muutoksenhaun johdosta tehdyistä Vaasan hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä;
2) kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtäviin rekisteröinti-ilmoituksiin perustuvat tiedot rekisteröitävistä toiminnoista;	2) kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tehtäviin rekisteröinti-ilmoituksiin perustuvat tiedot rekisteröitävistä toiminnoista;
3) 145 §:ssä tarkoitetut ilmansuojelusuunnitelmat ja 146 §:ssä tarkoitetut lyhyen aika-	3) 145 §:ssä tarkoitetut ilmansuojelusuunnitelmat ja 146 §:ssä tarkoitetut lyhyen aikavälin toimintasuunnitelmat;

Voimassa oleva laki

välin toimintasuunnitelmat;
4) 151 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella laaditut meluselvitykset ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmat;
5) kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvan ympäristöluvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan seuranta- ja tarkkailutiedot ja muut vastaavat tiedot, jotka toiminnanharjoittaja on velvollinen toimittamaan valvontaviranomaiselle.

Viranomaisen, joka hyväksyy 65 §:ssä tarkoitetut seurantaa ja tarkkailua koskevat suunnitelmat, on myös talletettava ne tietojärjestelmään.

Ympäristön tilan seurannasta vastaavien viranomaisten sekä asiantuntija- ja tutkimuslaitosten on talletettava 143 §:ssä tarkoitetut seurantatiedot tietojärjestelmään. Seurantatietoja voivat tallettaa myös kyseisten viranomaisten sekä asiantuntija- ja tutkimuslaitosten hyväksymät muut tahot.

Kunta ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voivat toimittaa edellä säädetyt tiedot valtion valvontaviranomaiselle talletettavaksi tietojärjestelmään, jos niillä ei ole mahdollisuutta tallettaa tietoja itse.

225 §

Ympäristönsuojelulain rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta
1) laiminlyö 99, 116, 118—120, 123, 136 tai 178 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden,
2) laiminlyö ympäristöluvan lupamääräyksen mukaisen velvollisuutensa tai viranomaisen 80 §:n 3 momentin, 94 §:n 3 momentin, 95 §:n 1 momentin, 99 tai 136 §:n nojalla antamaan määräykseen perustuvan velvollisuutensa,

3) rikkoo 16—18 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai 9, 10, 17, 156, 216 tai 217 §:n nojalla annettua valtioneuvoston asetusta,
4) laiminlyö 94 §:n 1—2 momentin, 114, 115, 133, 134, 139 tai 155 §:n mukaisen velvollisuutensa tai rikkoo 213 §:n nojalla annettuun ympäristöministeriön päätökseen sisältyviä ehtoja,

5) ryhtyy 118 §:ssä tarkoitettuun toimenpi-

Ehdotus

4) 151 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella laaditut meluselvitykset ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmat;
5) kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvan ympäristöluvanvaraisen, *ilmoituksenvaraisen* ja rekisteröitävän toiminnan seuranta- ja tarkkailutiedot ja muut vastaavat tiedot, jotka toiminnanharjoittaja on velvollinen toimittamaan valvontaviranomaiselle.

Viranomaisen, joka hyväksyy 65 §:ssä tarkoitetut seurantaa ja tarkkailua koskevat suunnitelmat, on myös talletettava ne tietojärjestelmään.

Ympäristön tilan seurannasta vastaavien viranomaisten sekä asiantuntija- ja tutkimuslaitosten on talletettava 143 §:ssä tarkoitetut seurantatiedot tietojärjestelmään. Seurantatietoja voivat tallettaa myös kyseisten viranomaisten sekä asiantuntija- ja tutkimuslaitosten hyväksymät muut tahot.

Kunta ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voivat toimittaa edellä säädetyt tiedot valtion valvontaviranomaiselle talletettavaksi tietojärjestelmään, jos niillä ei ole mahdollisuutta tallettaa tietoja itse.

225 §

Ympäristönsuojelulain rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta
1) laiminlyö 99, *115 a*, 116, 118—120, 123, 136 tai 178 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden,
2) laiminlyö ympäristöluvan lupamääräyksen mukaisen velvollisuutensa *tai ilmoituspäätökseen perustuvan velvollisuutensa* tai viranomaisen 80 §:n 3 momentin, 94 §:n 3 momentin, 95 §:n 1 momentin, 99 tai 136 §:n nojalla antamaan määräykseen perustuvan velvollisuutensa,
3) rikkoo 16—18 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai 9, 10, 17, 156, 216 tai 217 §:n nojalla annettua valtioneuvoston asetusta,
4) laiminlyö 94 §:n 1—2 momentin, 114, 115, 133, 134, 139 tai 155 §:n mukaisen velvollisuutensa tai rikkoo 213 §:n nojalla annettuun ympäristöministeriön päätökseen sisältyviä ehtoja,
4 a) aloittaa ilmoituksenvaraisen toiminnan ennen 115 c §:ssä säädettyä määräaikaa,

Voimassa oleva laki

teeseen tai aloittaa siinä tarkoitetun toiminnan ennen 118 §:n 3 momentin mukaisen ajan kulumista,

6) laiminlyö otsoniasetuksen 4—8, 10—13, 15—17, 20, 22—24 tai 27 artiklan mukaisen velvollisuutensa tai F-kaasuasetuksen 3—8, 10—17 tai 19 artiklan tai 165 §:n mukaisen velvollisuutensa tai toimii epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevan eurooppalaisen rekisterin perustamisesta ja neuvoston direktiivien 91/689/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 166/2006 5 tai 6 artiklassa taikka 9 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuutensa vastaisesti taikka toimii 159 §:n 1 momentin tai 161 §:n vastaisesti taikka 17 luvun nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen tai F-kaasuasetuksen vastaisesti,

7) laiminlyö pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 7 artiklan mukaisen velvollisuutensa tai

8) rikkoo elohopean vientikieltoasetuksen 6 artiklan mukaisen tietojen toimittamisvelvollisuuden,

9) saattaa markkinoille työkoneisiin tarkoitetun polttomoottorin tai työkoneen, johon on asennettu polttomoottori, vastoin työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksen 8, 9, 11—15 tai 31—33 artiklassa säädettyä, jättää ilmoittamatta sellaisia tietoja tyyppihyväksyntäviranomaiselle, jotka saattaisivat johtaa työkonemoottorien tyyppihyväksyntäasetuksessa tarkoitetun tyyppihyväksynnän epäämiseen, peruuttamiseen tai 40 artiklassa tarkoitettuun palauttamismenettelyyn taikka käyttää työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksen 18 artiklan vastaisesti 3 artiklan 63 kohdassa tarkoitettua estostrategiaa,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ympäristönsuojelulain rikkomisesta* sakkoon.

Rangaistus 210 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Moottorikäyttöisen ajoneuvon joutokäyntiä koskevan kiellon rikkomisesta voidaan mää-

Ehdotus

5) ryhtyy 118 §:ssä tarkoitettuun toimenpiteeseen tai aloittaa siinä tarkoitetun toiminnan ennen 118 §:n 3 momentin mukaisen ajan kulumista,

6) laiminlyö otsoniasetuksen 4—8, 10—13, 15—17, 20, 22—24 tai 27 artiklan mukaisen velvollisuutensa tai F-kaasuasetuksen 3—8, 10—17 tai 19 artiklan tai 165 §:n mukaisen velvollisuutensa tai toimii epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevan eurooppalaisen rekisterin perustamisesta ja neuvoston direktiivien 91/689/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 166/2006 5 tai 6 artiklassa taikka 9 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuutensa vastaisesti taikka toimii 159 §:n 1 momentin tai 161 §:n vastaisesti taikka 17 luvun nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen tai F-kaasuasetuksen vastaisesti,

7) laiminlyö pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 7 artiklan mukaisen velvollisuutensa tai

8) rikkoo elohopean vientikieltoasetuksen 6 artiklan mukaisen tietojen toimittamisvelvollisuuden,

9) saattaa markkinoille työkoneisiin tarkoitetun polttomoottorin tai työkoneen, johon on asennettu polttomoottori, vastoin työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksen 8, 9, 11—15 tai 31—33 artiklassa säädettyä, jättää ilmoittamatta sellaisia tietoja tyyppihyväksyntäviranomaiselle, jotka saattaisivat johtaa työkonemoottorien tyyppihyväksyntäasetuksessa tarkoitetun tyyppihyväksynnän epäämiseen, peruuttamiseen tai 40 artiklassa tarkoitettuun palauttamismenettelyyn taikka käyttää työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksen 18 artiklan vastaisesti 3 artiklan 63 kohdassa tarkoitettua estostrategiaa,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ympäristönsuojelulain rikkomisesta* sakkoon.

Rangaistus 210 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Moottorikäyttöisen ajoneuvon joutokäyntiä

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
rätä pysäköintivirhemaksu siten kuin pysäköinninvalvonnasta annetussa laissa säädetään.	koskevan kiellon rikkomisesta voidaan määrätä pysäköintivirhemaksu siten kuin pysäköinninvalvonnasta annetussa laissa säädetään.
Joka rikkoo uhkasakolla tehostettua tässä laissa tarkoitettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta, jos uhkasakko on tuomittu maksettavaksi.	Joka rikkoo uhkasakolla tehostettua tässä laissa tarkoitettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta, jos uhkasakko on tuomittu maksettavaksi.
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	Lupahakemukseen, joka on tullut vireille ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.
	Lupapäätökset, jotka koskevat liitteen 4 mukaisia toimintoja, jäävät voimaan tämän lain tullessa voimaan. Jos lupaa on tarpeen muuttaa toiminnan olennaisen muutoksen perusteella tai 89 §:ssä säädetystä syystä tämän lain voimaantulon jälkeen, sovelletaan 10 a luvussa säädettyä menettelyä niin, että asiassa annettava ilmoituspäätös korvaa voimassa olevan luvan.
	Tämän lain voimaan tullessa voimaan jäävien liitteen 4 mukaisia toimintoja koskevien lupien valvonta siirtyy ilmoituksenvaraisen toiminnan valvontaviranomaisille 1 päivästä tammikuuta 2020.
	Tätä lakia sovelletaan liitteen 4 kohdassa 2 tarkoitettuun terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varastoon, joka on maanpuolustuksen kannalta erityissuojattava kohde, vasta 1 päivästä tammikuuta 2020.

Liite 1

LUVANVARAISET TOIMINNAT

TAULUKKO 2 Muut laitokset

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1. Metsäteollisuus	**1. Metsäteollisuus**
a) Sahalaitos, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 20 000 m³ sahatavaraa vuodessa	
b) Kuorellisen puutavaran vesivarasto, jossa pidetään puutavaraa samanaikaisesti vähintään 20 000 m³, ei kuitenkaan vesivarasto, jossa on suljettu vesienkäsittelyjärjestelmä	*a)* Kuorellisen puutavaran vesivarasto, jossa pidetään puutavaraa samanaikaisesti vähintään 20 000 m³, ei kuitenkaan vesivarasto, jossa on suljettu vesienkäsittelyjärjestelmä
c) Suurlastulevyä, lastulevyä tai kuitulevyä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m³ vuodessa ja enintään 600 m³ vuorokaudessa taikka vaneria tai muita puulevyjä valmistava tai pinnoittava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m³ vuodessa	*b*) Suurlastulevyä, lastulevyä tai kuitulevyä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m³ vuodessa ja enintään 600 m³ vuorokaudessa taikka vaneria tai muita puulevyjä valmistava tai pinnoittava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 m³ vuodessa
d) Puun kyllästämö, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 75 m³ vuorokaudessa taikka sellainen muu puunsuojakemikaaleja käyttävä laitos, jossa käytetään suojakemikaaleja yli 1 tonni vuodessa	*c*) Puun kyllästämö, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 75 m³ vuorokaudessa taikka sellainen muu puunsuojakemikaaleja käyttävä laitos, jossa käytetään suojakemikaaleja yli 1 tonni vuodessa
2. Metalliteollisuus	**2. Metalliteollisuus**
a) Rauta- tai terästehdas taikka rautalejeerinkejä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 2,5 tonnia tunnissa	a) Rauta- tai terästehdas taikka rautalejeerinkejä valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 2,5 tonnia tunnissa
b) Muiden kuin rautametallien valssaamo, takomo tai vetämö, ei kuitenkaan kylmäprosessit langanveto, valssaus ja syväveto	b) Muiden kuin rautametallien valssaamo, takomo tai vetämö, ei kuitenkaan kylmäprosessit langanveto, valssaus ja syväveto
c) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa	c) Rautametallivalimo, jonka tuotantokapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa
d) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa; sulatettaessa lyijyä tai kadmiumia enintään 4 tonnia vuorokaudessa	d) Muu valimo tai sulatto, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta vähintään 200 tonnia vuodessa; sulatettaessa lyijyä tai kadmiumia enintään 4 tonnia vuorokaudessa
e) Rautametallien jalostus suojakäsittelemällä sulalla metallilla, kun käsittelykapasiteetti on enintään 2 tonnia raakaterästä tunnissa	e) Rautametallien jalostus suojakäsittelemällä sulalla metallilla, kun käsittelykapasiteetti on enintään 2 tonnia raakaterästä tunnissa
f) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti on enintään 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö on enintään 50 kilojoulea vasaraa kohti tai lämmitysteho on enintään 20 megawattia	f) Rautametallien kuumavalssaamo, jonka kapasiteetti on enintään 20 tonnia tunnissa tai takomo, jossa vasaroiden iskutyö on enintään 50 kilojoulea vasaraa kohti tai lämmitysteho on enintään 20 megawattia

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
g) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa vähintään 5 ja enintään 30 m^3	g) Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelyaltaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa vähintään 5 ja enintään 30 m^3
h) Laivatelakka	h) Laivatelakka
i) Akkutehdas	i) Akkutehdas
3. Energian tuotanto	**3. Energian tuotanto**
a) Polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jossa on yksi tai useampi polttoaineteholtaan vähintään 20 megawatin kiinteää polttoainetta polttava energiantuotantoyksikkö ja laitosalueen kaikkien energiantuotantoyksiköiden yhteenlaskettu polttoaineteho on alle 50 megawattia; energiantuotantolaitoksen polttoainetehoa määritettäessä lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat vähintään 1 megawatin mutta alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköt.	a) Polttoaineiden polttaminen laitoksessa, jossa on yksi tai useampi polttoaineteholtaan vähintään 20 megawatin kiinteää polttoainetta polttava energiantuotantoyksikkö ja laitosalueen kaikkien energiantuotantoyksiköiden yhteenlaskettu polttoaineteho on alle 50 megawattia; energiantuotantolaitoksen polttoainetehoa määritettäessä lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat vähintään 1 megawatin mutta alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköt.
b) Ydinvoimalaitos	b) Ydinvoimalaitos
4. Kemianteollisuus*; teollisessa mittakaavassa tapahtuva, alla mainittujen aineiden tai aineryhmien kemiallinen tai biologinen jalostaminen*	**4. Kemianteollisuus**
a) Pesuaineita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 tonnia vuodessa	a) Pesuaineita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 tonnia vuodessa
b) Kumitehdas, jossa on vulkanointi- tai mastisointiprosessi	b) Kumitehdas*,* jossa on vulkanointi- tai mastisointiprosessi
c) Mineraaliöljytuotteita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 tonnia vuodessa	c) Mineraaliöljytuotteita valmistava tehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 10 000 tonnia vuodessa
d) Tärkkelysjohdannaisia valmistava tehdas	d) Tärkkelysjohdannaisia valmistava tehdas
	f) Entsyymitehdas
5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	**5. Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely**
a) Muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen tai nesteyttäminen laitoksissa, joiden polttoaineteho on alle 20 megawattia ja joissa valmistetaan polttoainetta vähintään 3 000 tonnia vuodessa	a) Muiden polttoaineiden kuin hiilen kaasuttaminen tai nesteyttäminen laitoksissa, joiden polttoaineteho on alle 20 megawattia ja joissa valmistetaan polttoainetta vähintään 3 000 tonnia vuodessa
b) Kiinteän, nestemäisen tai kaasumaisen polttoaineen valmistuslaitos, jossa valmistetaan polttoainetta vähintään 5 000 tonnia vuodessa, ei kuitenkaan pellettien puristustoiminta	b) Kiinteän, nestemäisen tai kaasumaisen polttoaineen valmistuslaitos, jossa valmistetaan polttoainetta vähintään 5 000 tonnia vuodessa, ei kuitenkaan pellettien puristustoiminta
c) Puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilen valmistuslaitos, jossa valmistetaan hiiltä vähintään 3 000 tonnia vuodessa	c) Puuta raaka-aineena käyttävä grillihiilen valmistuslaitos, jossa valmistetaan hiiltä vähintään 3 000 tonnia vuodessa

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
d) Muu polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 m^3, ei kuitenkaan liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto	d) Muu *kuin liitteen 4 kohdassa 2 tarkoitettu ilmoituksenvarainen* polttonesteiden tai terveydelle tai ympäristölle vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto, jossa voidaan varastoida tällaista kemikaalia vähintään 100 m^3, ei kuitenkaan liitteen 2 mukaisen rekisteröitävän energiantuotantolaitoksen polttonestesäiliö, voimansiirron suurmuuntaja-asema tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella sijaitseva valmiiksi pakattujen tuotteiden kappaletavaravarasto
e) Kivihiilivarasto	e) Kivihiilivarasto
6. Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	**6. Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta**
a1) Pintojen puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on yli 1 tonni vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa a2) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 50 tonnia vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa: — muu kuin kohdassa a1 tarkoitettu pintojen puhdistus — ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella — metallin, muovin, tekstiilien, folion ja paperin pinnoitus tai maalaus — puupintojen maalaus — nahan viimeistely — lankalakkaus — jalkineiden valmistus — puun ja muovin laminointi — liimaus — seuraavat painatustoiminnat: heatset-raina-offset-painatus, julkaisusyväpainot, muu syväpaino, fleksopaino, rotaatioseripaino mukaan lukien tekstiilien ja kartongin rotaatioseripaino, laminointi- ja lakkausyksiköt — kumin jalostus a3) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 25 tonnia vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa — jatkuvatoiminen nauhapinnoitus — puun kyllästäminen	a1) Pintojen puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on yli 1 tonni vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa a2) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 50 tonnia vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa: — muu kuin kohdassa a1 tarkoitettu pintojen puhdistus — ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella — metallin, muovin, tekstiilien, folion ja paperin pinnoitus tai maalaus — puupintojen maalaus — nahan viimeistely — lankalakkaus — jalkineiden valmistus — puun ja muovin laminointi — liimaus — seuraavat painatustoiminnat: heatset-raina-offset-painatus, julkaisusyväpainot, muu syväpaino, fleksopaino, rotaatioseripaino mukaan lukien tekstiilien ja kartongin rotaatioseripaino, laminointi- ja lakkausyksiköt — kumin jalostus a3) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 25 tonnia vuodessa, mutta enintään 200 tonnia vuodessa — jatkuvatoiminen nauhapinnoitus — puun kyllästäminen
b) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 10 tonnia vuodessa: — kylmäoffset- painatustoiminta — kasviöljyjen sekä eläinrasvojen uutto ja kasviöljyjen jalostustoiminnat — maalien, lakkojen, liimojen ja painovärien	b) Toiminnat, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on yli 50 tonnia vuodessa: — kylmäoffset- painatustoiminta — kasviöljyjen sekä eläinrasvojen uutto ja kasviöljyjen jalostustoiminnat — maalien, lakkojen, liimojen ja painovärien

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
valmistus — lääketeollisuus	valmistus — lääketeollisuus
c) Laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia ja jossa niiden kulutus on, kun siitä vähennetään tuotteisiin sitoutunut osuus, vähintään 10 tonnia vuodessa tai vastaava huippukulutus vähintään 20 kg tunnissa, mukaan lukien toiminnat, joissa haihtuvia orgaanisia yhdisteitä vapautuu raaka-aineiden sisältämästä ponne- tai paisunta-aineesta	c) Laitos, jossa käytetään orgaanisia liuottimia ja jossa niiden kulutus on, kun siitä vähennetään tuotteisiin sitoutunut osuus, vähintään 10 tonnia vuodessa tai vastaava huippukulutus vähintään 20 kg tunnissa, mukaan lukien toiminnat, joissa haihtuvia orgaanisia yhdisteitä vapautuu raaka-aineiden sisältämästä ponne- tai paisunta-aineesta
7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	**7. Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto**
a) Kaivostoiminta ja koneellinen kullankaivuu	a) Kaivostoiminta ja *muu kuin liitteen 4 kohdassa 3 tarkoitettu ilmoituksenvarainen* koneellinen kullankaivuu
b) Malmin tai mineraalin rikastamo	b) Malmin tai mineraalin rikastamo
c) Kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää	c) Kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää
d) Turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus	d) Turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus
e) Kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää	e) Kiinteä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo tai kalkkikiven jauhatus, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää
8. Mineraalituotteiden valmistus	**8. Mineraalituotteiden valmistus**
a) Sementtitehdas, jonka tuotantokapasiteetti kiertouuneissa on enintään 500 tonnia vuorokaudessa ja muun tyyppisissä uuneissa enintään 50 tonnia vuorokaudessa	a) Sementtitehdas, jonka tuotantokapasiteetti kiertouuneissa on enintään 500 tonnia vuorokaudessa ja muun tyyppisissä uuneissa enintään 50 tonnia vuorokaudessa
b) Kalkin tuotanto uuneissa, joiden yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti on enintään 50 tonnia vuorokaudessa	b) Kalkin tuotanto uuneissa, joiden yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti on enintään 50 tonnia vuorokaudessa
c) Mineraalivillatehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa	c) Mineraalivillatehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa
d) Lasia tai lasikuitua valmistava tehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa	d) Lasia tai lasikuitua valmistava tehdas, jonka sulatuskapasiteetti on enintään 20 tonnia vuorokaudessa, mutta yli 6 000 tonnia vuodessa
e) Seuraavien keraamisten tuotteiden valmistus polttamalla, kun tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa ja/tai uunikapasiteetti on enintään 4 m^3 ja lastauskapasiteetti enintään 300 kg/m^3 uunia kohden: e1) keramiikka- tai posliinitehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 200 tonnia vuodessa e2) kevytsoratehdas, jonka tuotantokapasi-	e) Seuraavien keraamisten tuotteiden valmistus polttamalla, kun tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa ja/tai uunikapasiteetti on enintään 4 m^3 ja lastauskapasiteetti enintään 300 kg/m^3 uunia kohden: e1) keramiikka- tai posliinitehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 200 tonnia vuodessa e2) kevytsoratehdas, jonka tuotantokapasiteet-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
teetti on yli 3 000 tonnia vuodessa	ti on yli 3 000 tonnia vuodessa
f) Kipsilevytehdas	f) Kipsilevytehdas
9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely	**9. Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely**
a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittelyä tai värjäystä suorittava laitos, jonka käsittelykapasiteetti on vähintään 1 ja enintään 10 tonnia vuorokaudessa	a) Tekstiilikuitujen tai tekstiilien esikäsittelyä tai värjäystä suorittava laitos, jonka käsittelykapasiteetti on vähintään 1 ja enintään 10 tonnia vuorokaudessa
b) Nahkatehdas tai turkismuokkaamo, ei kuitenkaan tuotteiden valmistus valmiiksi käsitellyistä nahoista	b) Nahkatehdas tai turkismuokkaamo, ei kuitenkaan tuotteiden valmistus valmiiksi käsitellyistä nahoista
c) Kuitukangastehdas	c) Kuitukangastehdas
d) Tekstiilien vesipesula, jonka kapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa ja jonka jätevesiä ei johdeta kunnalliselle yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle tai muu kuin 2 liitteen mukainen rekisteröitävä kemiallinen pesula	d) Tekstiilien vesipesula, jonka kapasiteetti on vähintään 1 tonni vuorokaudessa ja jonka jätevesiä ei johdeta kunnalliselle yhdyskuntajätevedenpuhdistamolle tai muu kuin 2 liitteen mukainen rekisteröitävä kemiallinen pesula
10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus	**10. Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus**
a) Teurastamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 5 ja enintään 50 tonnia ruhoja vuorokaudessa	a) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 a tarkoitettu ilmoituksenvarainen* teurastamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 5 ja enintään 50 tonnia ruhoja vuorokaudessa
b1) Lihaa tai lihatuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 1 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa	b1) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 b tarkoitettu ilmoituksenvarainen* lihaa tai lihatuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 1 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa
b2) Kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa	b2) Kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa
c1) Perunaa tai juureksia käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 2 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa	c1) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 c tarkoitettu ilmoituksenvarainen* perunaa tai juureksia käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 2 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa
c2) Vihanneksia, öljykasveja, melassia tai mallasohraa käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 5 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos	c2) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 d tarkoitettu ilmoituksenvarainen* vihanneksia, öljykasveja, melassia tai mallasohraa käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 5 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
c3) Muu kuin kohdissa c1 ja c2 tarkoitettu kasviperäisiä raaka-aineita käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 10 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos tai leipomo	c3) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 e tarkoitettu ilmoituksenvarainen ja* muu kuin kohdissa c1 ja c2 tarkoitettu kasviperäisiä raaka-aineita käsittelevä tai niistä tuotteita jalostava laitos, joka käyttää kasviperäisiä raaka-aineita vähintään 10 000 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 300 tonnia vuorokaudessa, ei kuitenkaan kylmäpuristettua kasviöljyä valmistava laitos tai leipomo
c4) Panimo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 250 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa	c4) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 f tarkoitettu ilmoituksenvarainen* panimo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 250 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa
c5) Siiderin ja viinin valmistus käymisteitse, kun tuotantokapasiteetti on vähintään 750 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa	c5) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 g tarkoitettu ilmoituksenvarainen* siiderin ja viinin valmistus käymisteitse, kun tuotantokapasiteetti on vähintään 750 000 litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa
c6) Muu kuin kohdissa c4 ja c5 tarkoitettu virvoitus- tai alkoholijuomia valmistava laitos, kun virvoitus- ja alkoholijuomien tuotantokapasiteetti on yhteensä vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa	c6) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 h tarkoitettu ilmoituksenvarainen ja* muu kuin kohdissa c4 ja c5 tarkoitettu virvoitus- tai alkoholijuomia valmistava laitos, kun virvoitus- ja alkoholijuomien tuotantokapasiteetti on yhteensä vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa ja enintään 300 000 litraa vuorokaudessa
d1) Margariinia tai muita kasvi- ja eläinperäisiä rasvoja tai öljyjä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina	d1) Margariinia tai muita kasvi- ja eläinperäisiä rasvoja tai öljyjä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina
d2) Rehua tai rehuvalkuaista valmistava tai sekoittava teollinen laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina	d2) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 i tarkoitettu ilmoituksenvarainen* rehua tai rehuvalkuaista valmistava tai sekoittava teollinen laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 15, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten enintään 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina
d3) Jäätelötehdas tai juustomeijeri, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 1 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden	d3) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 j tarkoitettu ilmoituksenvarainen* jäätelötehdas tai juus-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina d4) Eineksiä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 5 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina	tomeijeri, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 1 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina d4) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 k tarkoitettu ilmoituksenvarainen* eineksiä valmistava laitos, jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on vähintään 5 000 tonnia vuodessa, mutta enintään 75 tonnia vuorokaudessa, jos valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetin eläinperäisen raaka-aineen osuus on vähintään 10 painoprosenttia; muuten 300 - (22,5 x A) tonnia vuorokaudessa, kun A on valmiiden tuotteiden eläinperäisen raaka-aineen osuus painoprosentteina
e) Pelkän maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos, jossa vastaanotetun maidon määrä on vähintään 100 ja enintään 200 tonnia vuorokaudessa	e) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 l tarkoitettu ilmoituksenvarainen* pelkän maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos, jossa vastaanotetun maidon määrä on vähintään 100 ja enintään 200 tonnia vuorokaudessa
f) Makeistehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 15 tonnia vuorokaudessa	f) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 m tarkoitettu ilmoituksenvarainen* makeistehdas, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 15 tonnia vuorokaudessa
g) Mallas-, alkoholi- tai virvoitusjuomien pakkaamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa	g) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 4 n tarkoitettu ilmoituksenvarainen* mallas-, alkoholi- tai virvoitusjuomien pakkaamo, jonka tuotantokapasiteetti on vähintään 50 miljoonaa litraa vuodessa
h) Liivatteen valmistus vuodista, nahoista ja luista	h) Liivatteen valmistus vuodista, nahoista ja luista
11. Eläinsuojat tai kalankasvatus	**11. Eläinsuojat tai kalankasvatus**
a) Eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 50 lypsylehmälle, 100 lihanaudalle, 130 emolehmälle, 60 hevoselle tai ponille, 250 uuhelle tai vuohelle, 100 täysikasvuiselle emakolle, 250 lihasialle, 4 000 munituskanalle tai 10 000 broilerille	a) Eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään *300 lypsylehmälle, 500 lihanaudalle tai 600 emolehmälle taikka muu eläinsuoja, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 3 000*
b) Turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 siitosnaarasminkille tai -hillerille taikka vähintään 250 siitosnaarasketulle tai -supille	b) Turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 siitosnaarasminkille tai -hillerille taikka vähintään 250 siitosnaarasketulle tai -supille *taikka muu turkistarha, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250*
c) Muun kuin a) tai b) kohdassa mainitun	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
eläinlajin eläinsuoja tai turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250	
d) Eläinsuojan tai turkistarhan, jossa on useampia a) tai b) kohdassa taikka liitteessä 3 mainittuja tuotantoeläimiä ja joka ei ole suoraan luvanvarainen a tai b kohdassa mainitun tuotantoeläimen eläinmäärän perusteella, luvanvaraisuus määräytyy liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettavien eläinyksikkömäärien perusteella. Tällöin kaikkien tuotantoeläinten eläinyksikkömäärät lasketaan yhteen ja niiden summaa verrataan suurimman eläinyksikkömäärän saaneen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettuun luvanvaraisuuden rajaan, jonka ylittyessä toiminta on luvanvarainen. Eläinyksikkömääräksi muunnettu luvanvaraisuuden raja a) tai b) kohdan tarkoittamalle tuotantoeläimelle saadaan kertomalla a) tai b) kohdassa eläinmääränä ilmoitettu luvanvaraisuuden raja liitteen 3 eläinyksikkökertoimella. Luparajaa laskettaessa ei huomioida tilan muita eläimiä, jos niiden yhteenlaskettu eläinyksikkömäärä liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on enintään 10	
e) Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä	*c)* Kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä
12. Liikenne	**12. Liikenne**
a) Pääosin kauppamerenkulun käyttöön tarkoitettu ja yli 1 350 tonnin vetoisille aluksille soveltuva satama tai lastaus- taikka purkulaituri	a) Pääosin kauppamerenkulun käyttöön tarkoitettu ja *kantavuudeltaan* yli 1 350 tonnin aluksille soveltuva satama tai lastaus- taikka purkulaituri
b) Lentopaikka, ei kuitenkaan pelastustoimintaan tarkoitettu helikopterilentopaikka	b) Lentopaikka, ei kuitenkaan pelastustoimintaan tarkoitettu helikopterilentopaikka
c) Yli 50 linja-auton tai kuorma-auton varikko tai vastaavan kokoinen työkonevarikko	
d) Ulkona sijaitseva moottoriurheilurata	*c)* Ulkona sijaitseva moottoriurheilurata
e) Kemikaaliratapiha tai terminaali, jossa siirretään terveydelle tai ympäristölle vaarallisia kemikaaleja kuljetusvälineestä toiseen tai varastoon taikka varastosta kuljetusvälineeseen, ei kuitenkaan kappaletavaran siirtäminen	*d)* Kemikaaliratapiha tai terminaali, jossa siirretään terveydelle tai ympäristölle vaarallisia kemikaaleja kuljetusvälineestä toiseen tai varastoon taikka varastosta kuljetusvälineeseen, ei kuitenkaan kappaletavaran siirtäminen
13. Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	**13. Jätteiden ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely**

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
a) Kiinteää tai nestemäistä jätettä polttava jätteenpolttolaitos tai jätteen rinnakkaispolttolaitos, jonka kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta on enintään 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta enintään 10 tonnia vuorokaudessa	a) Kiinteää tai nestemäistä jätettä polttava jätteenpolttolaitos tai jätteen rinnakkaispolttolaitos, jonka kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta on enintään 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta enintään 10 tonnia vuorokaudessa
b) Laitos, jonka ruhojen tai eläinperäisen jätteen käsittelykapasiteetti on enintään 10 tonnia vuorokaudessa	b) Laitos, jonka ruhojen tai eläinperäisen jätteen käsittelykapasiteetti on enintään 10 tonnia vuorokaudessa
c) Muu kuin taulukon 1 kohdassa 13 c tarkoitettu teollisuuden erillinen jätevedenpuhdistamo, jossa käsitellään taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen prosessijätevesiä	c) Muu kuin taulukon 1 kohdassa 13 c tarkoitettu teollisuuden erillinen jätevedenpuhdistamo, jossa käsitellään taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen prosessijätevesiä
d) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen, kun kyse on asukasvastineluvultaan vähintään 100 henkilön jätevesien käsittelemisestä	d) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen, kun kyse on asukasvastineluvultaan vähintään 100 henkilön jätevesien käsittelemisestä
e) Kaivannaisjätteen jätealue	e) Kaivannaisjätteen jätealue
f) Muu kuin taulukon 2 kohdissa 13 a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista	f) Muu kuin taulukon 2 kohdissa 13 a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista
14. Muu toiminta	**14. Muu toiminta**
a) Ulkona sijaitseva ampumarata	a) *Muu kuin liitteen 4 kohdassa 7 tarkoitettu ilmoituksenvarainen* ulkona sijaitseva ampumarata
b) Pysyvä, ulkona sijaitseva laitosmainen suihkupuhalluspaikka	b) Pysyvä, ulkona sijaitseva laitosmainen suihkupuhalluspaikka
c) Kiinteä eläintarha tai huvipuisto	
d) Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos	*c)* Krematorio tai lemmikkieläinten polttolaitos
e) Muu kuin taulukon 1 kohdassa 4 f tarkoitettu lannoitetehdas	*d)* Muu kuin taulukon 1 kohdassa 4 f tarkoitettu lannoitetehdas
f) Öljyn ja kaasun etsintäporaus ja esiintymän hyväksikäyttö sekä muu niihin liittyvä toiminta Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä	*e)* Öljyn ja kaasun etsintäporaus ja esiintymän hyväksikäyttö sekä muu niihin liittyvä toiminta Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä

Liite 3

ELÄINSUOJAN JA TURKISTARHAN LUPA- JA TOIMIVALTARAJAN *SEKÄ ELÄINSUOJAN ILMOITUKSENVARAISUUSRAJAN* LASKEMISESSA KÄYTETTÄVÄT ELÄINYKSIKKÖKERTOIMET

Voimassa oleva laki

Taulukko 1. Eläinsuojan ja turkistarhan kokonaiseläinyksikkömäärän laskemiseen käytettävät eläinyksikkökertoimet. Muiden eläinlajien kohdalla on käytettävä vuotuiselta typenerityksel tään lähinnä vastaavan eläimen eläinyksikkökerrointa.

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Lypsylehmä	10,8
Emolehmä	4,3
Hieho (12—24 kk)	4
Lihanauta (sonni 12—24 kk)	5,7
Siitossonni (sonni > 2 v)	8,1
Vasikka 6—12 kk	3,4
Vasikka < 6 kk	1,7
Emakko porsaineen	2,6
Lihasika*	1,00
Karju	1,8
Joutilas emakko ydinsikalassa	1,8
Vieroitettu porsas, 5—11 vko, jos tilalla ei ole emakoita*	0,24
Hevonen 2 v—	3,9
Poni** 2 v—, hevonen 1 v	2,8
Pienponi** 2 v-, poni** 1 v, hevonen < 1 v	2,0
Pienponi **1—2 v, poni** < 1 v	1,2
Pienponi** < 1 v	0,8
Aasi (ponin ja pienponin tavoin säkäkorkeuden ja iän mukaan)	0,8—2,8
Lammas (uuhi karitsoineen, pässi)	0,6
Vuohi (kuttu kileineen, pukki)	0,6
Munituskana	0,07

Ehdotus

Taulukko 1. Eläinsuojan ja turkistarhan kokonaiseläinyksikkömäärän laskemiseen käytettävät eläinyksikkökertoimet. *Eläinsuojan kokonaiseläinyksikkömäärä saadaan kertomalla eläinsuojan eläinlajien lukumäärät niiden eläinyksikkökertoimilla ja laskemalla saadut eläinyksikkömäärät yhteen*. Muiden eläinlajien kohdalla on käytettävä vuotuiselta typenerityksel tään lähinnä vastaavan eläimen eläinyksikkökerrointa.

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Lypsylehmä	10,8
Emolehmä	4,3
Hieho (12—24 kk)	4
Lihanauta (sonni 12—24 kk)	5,7
Siitossonni (sonni > 2 v)	8,1
Vasikka 6—12 kk	3,4
Vasikka < 6 kk	1,7
Emakko porsaineen	2,6
Lihasika*	1,00
Karju	1,8
Joutilas emakko ydinsikalassa	1,8
Vieroitettu porsas, 5—11 vko, jos tilalla ei ole emakoita*	0,24
Hevonen 2 v—	3,9
Poni** 2 v—, hevonen 1 v	2,8
Pienponi** 2 v-, poni** 1 v, hevonen < 1 v	2,0
Pienponi **1—2 v, poni** < 1 v	1,2
Pienponi** < 1 v	0,8
Aasi (ponin ja pienponin tavoin säkäkorkeuden ja iän mukaan)	0,8—2,8
Lammas (uuhi karitsoineen, pässi)	0,6
Vuohi (kuttu kileineen, pukki)	0,6
Munituskana	0,07

Voimassa oleva laki

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Broileriemo	0,07
Kukko	0,1
Emokalkkuna	0,14
Lihakalkkuna*	0,12
Broileri*	0,03
Kananuorikko*	0,04
Emoankka, liha-ankka*, emohanhi, lihahanhi*, emofasaani, lihafasaani*	0,07
Emosorsa, lihasorsa*	0,06
Viiriäinen, helmikana	0,04
Kaninaaras poikasineen***	0,19
Strutsi	0,9
Biisoni	2,5
Villisika	0,9
Minkki ja hilleri, siitosnaaras pentuineen	0,18
Minkki ja hilleri, pentu	
Minkki ja hilleri, siitosuros	
Kettu ja supi, siitosnaaras pentuineen	0,41
Kettu ja supi, pentu	
Kettu ja supi, siitosuros	

* eläinpaikkaa kohti
** poni: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena 120—140 cm; pienponi: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena <120 cm
*** Kaninaaraan elopaino noin 5 kg. Poikasien lisäksi kaniuros sisältyy naaraan eläinyksikkökertoimeen.

Ehdotus

Eläin	Eläinyksikkökerroin
Broileriemo	0,07
Kukko	0,1
Emokalkkuna	0,14
Lihakalkkuna*	0,12
Broileri*	0,03
Kananuorikko*	0,04
Emoankka, liha-ankka*, emohanhi, lihahanhi*, emofasaani, lihafasaani*	0,07
Emosorsa, lihasorsa*	0,06
Viiriäinen, helmikana	0,04
Kaninaaras poikasineen***	0,19
Strutsi	0,9
Biisoni	2,5
Villisika	0,9
Minkki ja hilleri, siitosnaaras pentuineen	0,18
Minkki ja hilleri, pentu	
Minkki ja hilleri, siitosuros	
Kettu ja supi, siitosnaaras pentuineen	0,41
Kettu ja supi, pentu	
Kettu ja supi, siitosuros	

* eläinpaikkaa kohti
** poni: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena 120—140 cm; pienponi: eläimen säkäkorkeus täysikasvuisena <120 cm
*** Kaninaaraan elopaino noin 5 kg. Poikasien lisäksi kaniuros sisältyy naaraan eläinyksikkökertoimeen.

2.

Laki

rikoslain 48 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 48 luvun 3 §, sellaisena kuin se on laeissa 578/1995, 545/1999 ja 557/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
48 luku	48 luku
Ympäristörikoksista	**Ympäristörikoksista**
3 §	3 §
Ympäristörikkomus	*Ympäristörikkomus*
Jos ympäristön turmeleminen, huomioon ottaen ympäristölle tai terveydelle aiheutetun vaaran tai vahingon vähäisyys taikka muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentekijä on tuomittava *ympäristörikkomuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.	Jos ympäristön turmeleminen, huomioon ottaen ympäristölle tai terveydelle aiheutetun vaaran tai vahingon vähäisyys taikka muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentekijä on tuomittava *ympäristörikkomuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.
Ympäristörikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo ympäristönsuojelulain 122 ja 123 §:n nojalla annettuja määräyksiä.	Ympäristörikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo ympäristönsuojelulain 122 ja 123 §:n nojalla annettuja määräyksiä.
Ympäristörikkomuksesta tuomitaan niin ikään se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö ympäristönsuojelulain 27—29 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden hakea ympäristölupaa, jollei teko ole ympäristön turmelemisena rangaistava.	Ympäristörikkomuksesta tuomitaan niin ikään se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö ympäristönsuojelulain 27—29 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden hakea ympäristölupaa, jollei teko ole ympäristön turmelemisena rangaistava.
	Ympäristörikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta saattaa, päästää tai jättää ympäristöön esineen, ainetta, säteilyä tai muuta sellaista ilman ympäristönsuojelulain 115 a—115 d §:ssä edellytettyä ilmoituspäätöstä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, jollei teko ole rangaistava ympäristön turmelemisena.
Ympäristörikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo vesiliikennelain 5 §:ää tai	Ympäristörikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimatto-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
vesiliikennelain 15 tai 16 §:n nojalla annettuja kieltoja tai rajoituksia siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa ympäristölle.	muudesta rikkoo vesiliikennelain 5 §:ää tai vesiliikennelain 15 tai 16 §:n nojalla annettuja kieltoja tai rajoituksia siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa ympäristölle. ——— *Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .*